



Avrupa Birliğı tarafından
ortak finanse edilmektedir



Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi Büyükşehirler

Hazırlayanlar

Dr. Erdal BAYRAKTAR
Başak Zeynep TÜZÜN GÖRDÜK

Ankara, 2026



Raporun Adı

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler

Proje Yürütücüsü**Raporu Hazırlayan****Raporun Yazarları**

Dr. Erdal BAYRAKTAR
Başak Zeynep TÜZÜN GÖRDÜK

Rapora Katkı Sunanlar

Dr. Fatma ÖĞÜCÜ

Veri Toplama Ekibi

Hüseyin Gökhan FİDAN
Çimen ŞENGİL

Proje Ekibi

Onurhan ESMER, Cemre ÖZTOPRAK, Nesrin KÖSELER, Mustafa DİLMEN

Proje Danışma Kurulu

Cenk OZAN, Çağlar YENİLMEZ, Prof. Dr. Demet LÜKÜSLÜ, Elif TOPKAYA SEVİNÇ, Emre GÜR, Gaye TUĞRULÖZ, Dr. İtir AKDOĞAN, Mehmet ARSLAN, Muratcan IŞILDAK, Mustafa KAYGISIZ, Nevzat TAŞÇI, Nilay KÜME, Samet KESKİN, Simten BİRSÖZ

ANKARA, 2026

Copyright @Gençlik Servisleri Merkezi Derneği

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi-Büyükşehirler Araştırma Raporu'nun her hakkı saklıdır ve Gençlik Servisleri Merkezi Derneği'ne aittir. 5846 sayılı ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunları ve Türk Ticaret Kanunu gereğince, kısmen veya tamamen fotokopi, tarama, yazma ve diğer herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz; kanuna uygun olmayan alıntılar yapılamaz.



İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER	6
HARİTALAR.....	8
KISALTMALAR	9
SUNUŞ.....	10

YÖNETİCİ ÖZETİ	12
Yönetişim ve Yerelde İyi Yönetişim	12
Neden Gençler?	14
Endeksin Amacı.....	15
Endeksin Yararlanıcıları	15
Büyükşehir Belediyelerde Gençlerin Anlamlı Katılım Performansı.....	15

BİRİNCİ BÖLÜM: GENÇ DOSTU BELEDİYE YÖNETİŞİMİNE DAİR	22
1.1. Yönetişim	20
1.2. İyi Yönetişim.....	25
1.3. Yerel Yönetimlerde Yönetişim Süreçleri.....	26
1.4. İyi Yönetişimin İlkeleri.....	26
1.5. Yönetim Süreçleri ve Yönetişim İlkelerinin Bütünlüğü.....	27
1.6. Gençler ve Yönetişim: Anlamlı Katılım	28
1.7. Yerel Yönetişimin Anlamlı Katılımla Güçlendirilmesi.....	31

İKİNCİ BÖLÜM: GENÇ DOSTU BELEDİYE YÖNETİŞİM MODELİ	34
2.1. Modelin Kavramsal Çerçevesi.....	36
2.2. Modelin Yapısal Bileşenleri	38
2.3. Ölçüm ve Skoring.....	39
2.4. Model Nasıl Çalışır?	40
2.5. Modelden Nasıl Faydalanılabilir?	42

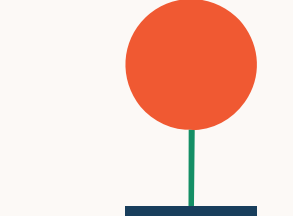
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	44
3.1. Araştırmanın Amacı ve Hedefleri.....	46
3.2. Araştırmanın Kapsamı	46
3.3. Araştırma Tasarımı ve Süreçleri	48
3.4. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Süreçleri	49
3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	49

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN BULGULARI	50
4.1. Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehir Belediyeleri Değerlendirmesi.....	52
4.2. Genç Dostu Belediye Yönetişim Süreçleri için Genel Karşılaştırma	54
4.2.1. Karar Alma Süreçleri için Genel Karşılaştırma.....	56
4.2.2. Kaynak Tahsisi Süreçleri için Genel Karşılaştırma	58
4.2.3. Hizmet Sunum Süreçleri için Genel Karşılaştırma	60
4.2.4. Kurumsal Yapı Süreçleri için Genel Karşılaştırma.....	62
4.3. Genç Dostu Belediye Yönetişim İlkeleri için Genel Karşılaştırma.....	64
4.3.1. Temsilîyet ve Katılım İlkesi için Genel Karşılaştırma	66
4.3.2. Adillik ve Kapsayıcılık İlkesi için Genel Karşılaştırma.....	68
4.3.3. Şeffaflık İlkesi için Genel Karşılaştırma	70
4.3.4. Hesap verebilirlik İlkesi için Genel Karşılaştırma.....	72
4.3.5. Etkililik ve Verimlilik İlkesi için Genel Karşılaştırma.....	74
4.3.6. Sorumluluk ve Duyarlılık İlkesi için Genel Karşılaştırma.....	76
4.4. Büyükşehir Belediyeleri Endeks Sonuçları	78
4.4.1. Adana Büyükşehir Belediyesi.....	78
4.4.2. Ankara Büyükşehir Belediyesi	79
4.4.3. Antalya Büyükşehir Belediyesi.....	80
4.4.4. Aydın Büyükşehir Belediyesi.....	81
4.4.5. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi.....	82
4.4.6. Bursa Büyükşehir Belediyesi.....	83
4.4.7. Denizli Büyükşehir Belediyesi.....	84
4.4.8. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi.....	85
4.4.9. Erzurum Büyükşehir Belediyesi	86
4.4.10. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi.....	87
4.4.11. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	88
4.4.12. Hatay Büyükşehir Belediyesi.....	89
4.4.13. İstanbul Büyükşehir Belediyesi	90
4.4.14. İzmir Büyükşehir Belediyesi.....	91
4.4.15. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi.....	92
4.4.16. Kayseri Büyükşehir Belediyesi.....	93
4.4.17. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	94
4.4.18. Konya Büyükşehir Belediyesi.....	95

4.4.19. Malatya Büyükşehir Belediyesi.....	96
4.4.20. Manisa Büyükşehir Belediyesi	97
4.4.21. Mardin Büyükşehir Belediyesi.....	98
4.4.22. Mersin Büyükşehir Belediyesi.....	99
4.4.23. Muğla Büyükşehir Belediyesi	100
4.4.24. Ordu Büyükşehir Belediyesi.....	101
4.4.25. Sakarya Büyükşehir Belediyesi	102
4.4.26. Samsun Büyükşehir Belediyesi.....	103
4.4.27. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi.....	104
4.4.28. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi.....	105
4.4.29. Trabzon Büyükşehir Belediyesi	106
4.4.30. Van Büyükşehir Belediyesi.....	107

SONUÇ VE ÖNERİLER:	108
GENÇ DOSTU BELEDİYELER İÇİN FIRSATLAR	108
Genel Değerlendirme	108
Önerilerimiz	109
KAYNAKÇA	112

EKLER	116
EK 1- Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi Gösterge Seti.....	116

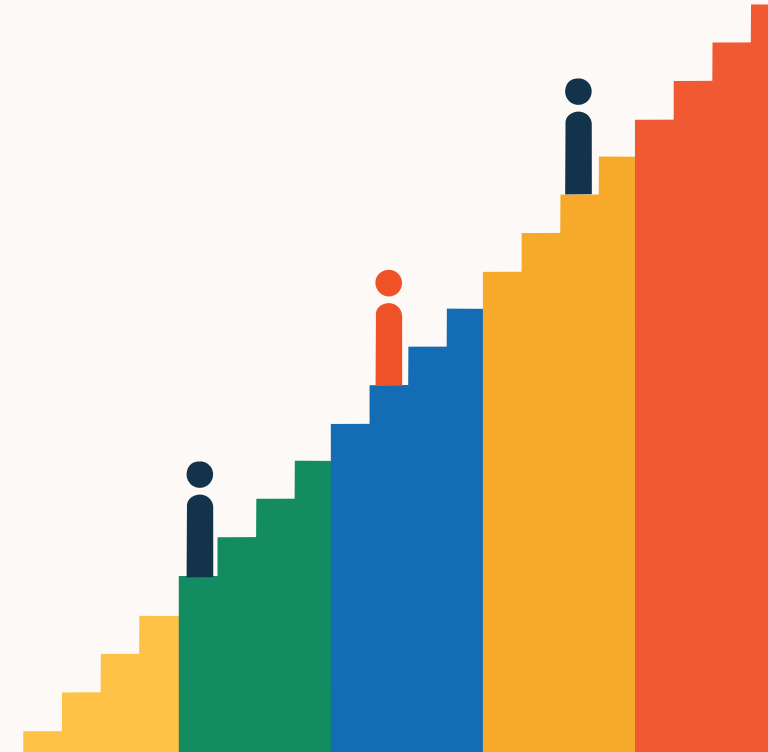


ŞEKİLLER

Şekil 1 Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Yönetişim Düzeyleri.....	18
Şekil 2 Genç Dostu Belediye Yönetişimi Büyükşehir Belediyeleri Performansı- Süreçler Boyutu Ortalamaları	19
Şekil 3 Genç Dostu Belediye Yönetişim Performansı – Yönetişim İlkeleri Boyutu Ortalamaları.....	20
Şekil 4 Anlamlı Katılım Düzeyleri.....	29
Şekil 5 Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli Yapısal Bileşenleri...	38
Şekil 6 Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli Çalışma Prensibi.....	40
Şekil 7 Adana Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	78
Şekil 8 Adana Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	78
Şekil 9 Ankara Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	79
Şekil 10 Ankara Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%)	79
Şekil 11 Antalya Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	80
Şekil 12 Antalya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	80
Şekil 13 Aydın Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	81
Şekil 14 Aydın Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	81
Şekil 15 Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	82
Şekil 16 Balıkesir Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	82
Şekil 17 Bursa Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	83
Şekil 18 Bursa Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	83
Şekil 19 Denizli Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	84
Şekil 20 Denizli Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	84
Şekil 21 Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	85
Şekil 22 Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	85
Şekil 23 Erzurum Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	86
Şekil 24 Erzurum Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%)	86
Şekil 25 Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	87
Şekil 26 Eskişehir Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	87
Şekil 27 Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	88

Şekil 28 Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	88
Şekil 29 Hatay Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	89
Şekil 30 Hatay Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	89
Şekil 31 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	90
Şekil 32 İstanbul Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	90
Şekil 33 İzmir Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	91
Şekil 34 İzmir Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%)	91
Şekil 35 Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	92
Şekil 36 Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%)	92
Şekil 37 Kayseri Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	93
Şekil 38 Kayseri Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	93
Şekil 39 Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	94
Şekil 40 Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	94
Şekil 41 Konya Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	95
Şekil 42 Konya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	95
Şekil 43 Malatya Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	96
Şekil 44 Malatya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	96
Şekil 45 Manisa Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	97
Şekil 46 Manisa Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%)	97
Şekil 47 Mardin Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	98
Şekil 48 Mardin Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	98
Şekil 49 Mersin Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	99
Şekil 50 Mersin Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%)	99
Şekil 51 Muğla Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	100
Şekil 52 Muğla Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	100
Şekil 53 Ordu Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	101
Şekil 54 Ordu Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%)	101
Şekil 55 Sakarya Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	102
Şekil 56 Sakarya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	102
Şekil 57 Samsun Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	103

Şekil 58 Samsun Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	103
Şekil 59 Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	104
Şekil 60 Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	104
Şekil 61 Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	105
Şekil 63 Tekirdağ İlke Grafiği (%)	105
Şekil 63 Trabzon Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%)	106
Şekil 64 Trabzon Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	106
Şekil 65 Van Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği (%).....	107
Şekil 66 Van Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği (%).....	107



HARİTALAR

Harita 1 Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Yönetişim Düzeyleri.....	17
Harita 2 Araştırma Kapsamına Alınan Tüm Büyükşehir Belediyeleri.....	47
Harita 3 Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Yönetişim Düzeyleri.....	53
Harita 4 Büyükşehir Belediyeleri Yönetişim Süreçleri Genel Endeks Skorları	55
Harita 5 Karar Alma Süreçleri Endeks Skorları.....	57
Harita 6 Kaynak Tahsisi Süreçleri Endeks Skorları	59
Harita 7 Hizmet Sunum Süreçleri Endeks Skorları.....	61
Harita 8 Kurumsal Yapı Süreçleri Endeks Skorları.....	63
Harita 9 Yönetişim İlkeleri Genel Endeks Skorları.....	65
Harita 10 Temsiliyet ve Katılım İlkesi Endeks Skorları	67
Harita 11 Adillik ve Kapsayıcılık İlkesi Endeks Skorları.....	69
Harita 12 Şeffaflık İlkesi Endeks Skorları	71
Harita 13 Hesap verebilirlik İlkesi Endeks Skorları.....	73
Harita 14 Etkililik ve Verimlilik İlkesi Endeks Skorları.....	75
Harita 15 Sorumluluk ve Duyarlılık İlkesi Endeks Skorları.....	77



KISALTMALAR

Kısaltma	Açılımı
AB	Avrupa Birliği
AKRAN	Anlamlı ve Kapsayıcı Gençlik Katılımının Geliştirilmesi Projesi
BM	Birleşmiş Milletler
DB	Dünya Bankası
GSM	Gençlik Servisleri Merkezi Derneği
OECD	Organisation for Economic Co-Operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)
Örn.	Örneğin
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TAV	Türkiye Avrupa Vakfı
TDK	Türk Dil Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UN	United Nations (Birleşmiş Milletler)
UNDP	United Nations Development Programme (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı)
UNESCAP	United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu)
UNICEF	United Nations Children's Fund (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu)
UN-HABITAT	United Nations Human Settlements Programme (Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı)
WB	World Bank (Dünya Bankası)
vb.	ve benzeri

SUNUŞ

Yerel yönetimlere ilişkin değerlendirmeler çoğu zaman üretilen hizmetler, gerçekleştirilen faaliyetler ve kullanılan kaynaklar üzerinden yapılmaktadır. Gençlere yönelik eğitim programları, kültürel etkinlikler, spor faaliyetleri, burslar, gençlik merkezleri ve projeler ise bu çalışmaların gençlik boyutunu oluşturan temel değerlendirme ölçütleri arasında yer almaktadır. Ancak gençlik alanının asıl göstergeleri, sunulan hizmetlerin niceliği kadar, gençlerin bu hizmetlerin ve politikaların oluşum süreçlerinde ne ölçüde söz ve etki sahibi olabildiğidir. Bu nedenle bugün üzerinde durulması gereken soru şudur: Gençler kent yaşamını şekillendiren karar ve uygulamaların oluşumunda ne ölçüde etkili olabilmektedir?

Bu sorunun önemi, gençlerin yerel yaşamda ne ölçüde görünür ve etkili olduklarının yalnızca sunulan hizmetlerle değil, karar alma süreçlerine katılımlarıyla da belirlenmesinden kaynaklanmaktadır. Çünkü demokratik yönetişimin niteliği, alınan kararların sonuçları kadar, bu kararların hangi süreçler sonucunda oluştuğu ve farklı toplumsal kesimlerin bu süreçlerde ne ölçüde söz sahibi olabildiğiyle de ilişkilidir. Bu bağlamda yönetişim, karar alma süreçlerinin açıklığını, katılım mekanizmalarının işlerliğini ve kurumsal yapıların şeffaflık, kapsayıcılık ve hesap verebilirlik düzeyini değerlendirmeye imkân veren kavramsal bir çerçeve sunmaktadır. Günümüzde gençlik alanını anlamaya yönelik çalışmalar, gençlerin karar alma süreçleriyle kurdukları ilişkiyi de dikkate almayı gerekli kılmaktadır. Bu nedenle gençlerin yerel yönetimdeki varlığı, karar alma süreçlerine erişimleri, temsil düzeyleri ve kamusal politikalar üzerindeki etkileri önemli bir değerlendirme alanı oluşturmaktadır.

Gençlerin yönetim süreçleriyle kurdukları ilişkiyi ele almaya yönelik bu yaklaşım, katılım kavramının da yeniden düşünülmesini gerektirmektedir. Zira katılımın varlığı tek başına gençlerin karar alma süreçlerinde etkili olduklarını

göstermemektedir. Başka bir ifadeyle, bir mekanizmanın bulunması ya da gençlerin belirli süreçlere davet edilmesi, görüşlerinin kararlara ve uygulamalara yansıdığı anlamına gelmeyebilir. Bu nedenle son yıllarda gençlik politikaları alanında katılımın niteliğine odaklanan “anlamalı katılım yaklaşımı” giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi, gençlerin anlamalı katılımını yerel yönetim bağlamında incelemek amacıyla geliştirilmiştir. Endeks, gençlerin yönetsel süreçlerdeki varlığını katılımın niteliği ve karar alma süreçlerine yansıyan etkileriyle birlikte ele almaktadır. Çalışma, gençlerin yerel yönetimdeki rolünü ve bu rolü güçlendiren kurumsal ve yönetsel mekanizmaları incelemektedir. Endeksin özgünlüğü, gençlik alanını hizmet ve faaliyetler üzerinden değil, gençlerin yönetim süreçlerindeki etkisi üzerinden ele almasında yatmaktadır.

Yerel yönetimler açısından bakıldığında, bu yaklaşım özel bir önem taşımaktadır. Çünkü belediyeler gençlerin gündelik yaşamlarıyla en doğrudan ilişki kuran kamu kurumlarıdır. Eğitimden istihdama, kültürden spora, sosyal hizmetlerden kent planlamasına kadar uzanan geniş bir alanda alınan kararlar gençlerin yaşam koşullarını doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle genç dostu bir yerel yönetim anlayışı, gençlere yönelik hizmetlerin varlığı kadar, gençlerin bu hizmetlerin ve politikaların şekillenmesine hangi mekanizmalar aracılığıyla katılabildiğiyle de ilgilidir.

Elinizdeki Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Araştırma Raporu, Avrupa Birliği’nin finansal desteğiyle, Gençlik Servisleri Merkezi Derneği ve Türkiye Avrupa Vakfı ortaklığında yürütülen Anlamalı ve Kapsayıcı Gençlik Katılımının Geliştirilmesi (Akran) Projesi kapsamında hazırlanmıştır. Rapor, Türkiye’deki büyükşehir belediyelerinin yönetim yapıları ve uygulamalarını gençlerin anlamalı katılımı ekseninde incelemekte; gençlik alanını yönetim perspektifiyle ele almaktadır. Bu yönüyle çalışma, gençlerin yerel yönetim içerisindeki rolünü görünür kılmakta; gençlere yönelik politika, hizmet ve uygulamaları gençlerin karar alma süreçlerine katılımına sağladıkları katkı üzerinden incelemektedir.

Geliştirilen üst ve alt göstergeler, büyükşehir belediyelerinin yönetim performansını gençlerin anlamalı katılımı ekseninde çok boyutlu bir yaklaşımla incelemektedir. Dört yönetim süreci ve altı yönetim ilkesi altında yapılandırılan model, 84 üst gösterge ve 71 alt gösterge aracılığıyla karar alma süreçlerinden hizmet sunumuna, kaynak kullanımından kurumsal yapılara kadar uzanan farklı alanları değerlendirmektedir. Böylece endeks, gençlerin yerel yönetim süreçleriyle kurdukları ilişkiyi belediyelerin genel yönetim performansı ve kurumsal işleyişi üzerinden anlamaya imkân sunmaktadır.

Araştırma bulguları, Türkiye’deki büyükşehir belediyelerinin gençlerin anlamalı katılımı bağlamında önemli gelişim alanlarına sahip olduğunu göstermektedir. Belediyeler arasında belirli farklılıklar bulunmakla birlikte, genel tablo gençlik boyutunun yönetsel süreçlere sınırlı ölçüde yansıdığını ortaya koymaktadır. Bu tespit, yerel yönetimlerin gençlik alanında yürüttükleri çalışmaların önemini gözgelememektedir. Aksine bulgular, gençlerin karar alma süreçleriyle ilişkisini güçlendirecek daha sistematik, sürdürülebilir ve kurumsallaşmış mekanizmalara duyulan ihtiyacı görünür kılmaktadır.

Bu yönüyle raporun ortaya koyduğu bulgular, yerel yönetim süreçlerinde gençlerin konumuna ilişkin yapısal bir görünüm sunmaktadır. Endeksin ortaya çıkardığı karşılaştırmalı sonuçlar, gençlerin anlamalı katılımını güçlendiren uygulamaların görünür hale gelmesine, başarılı örneklerin tanınmasına ve belediyeler arasında karşılıklı öğrenme süreçlerinin gelişmesine katkı sunmaktadır. Böylece rapor, genç dostu yönetim anlayışını güçlendiren uygulamaların yaygınlaşmasına, iyi örneklerin görünür hale gelmesine ve belediyelerin bu alandaki çabalarının desteklenmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Endeksin sunduğu verilerin belediyelerin mevcut performanslarını anlamalarına, güçlü yönlerini görünür kılmalarına ve gelişime açık alanlarını belirlemelerine katkı sağlayacağına inanıyoruz. Çünkü yönetim, ulaşılması gereken sabit bir standarttan çok sürekli gözden geçirme, öğrenme ve uyum kapasitesi gerektiren bir süreçtir. Genç dostu belediye anlayışının güçlenmesi

de bu sürecin sürekliliğine, kurumların kendilerini değerlendirme kapasitesine ve iyi uygulamaların yaygınlaşmasına bağlıdır.

Gençlik Servisleri Merkezi Derneği olarak, gençlerin toplumsal yaşamın her alanında hak sahibi bireyler olarak güçlenmesini ve karar alma süreçlerine katılımını destekleyen çalışmalar yürütüyoruz. Bu raporun gençlik ve yönetim ilişkisine dair bilgi birikimini zenginleştirmesini, yerel yönetimler, araştırmacılar, sivil toplum kuruluşları ve politika yapıcılar arasında ortak bir tartışma zemini oluşturmasını ve gençlerin anlamalı katılımını güçlendirecek yeni politika ve uygulamalara katkı sunmasını temenni ediyoruz.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında bilgi, deneyim ve emekleriyle katkı sunan tüm kişi ve kurumlara teşekkür ederim. Raporun model geliştirme, akademik değerlendirme ve editöryal hazırlık süreçlerini üstlenen ChangeLab Impact ekibine; akademik değerlendirmeleri gerçekleştiren Dr. Erdal Bayraktar’a; raporun genel koordinasyonunu yürüten Başak Tüzün Gördük’e; Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi Büyükşehirler Modeli ve gösterge setinin geliştirilmesine öncülük eden Dr. Fatma Ögücü Şen’e; Akran Projesi’nin yürütülmesindeki iş birliği ve katkıları için proje ortağımız Türkiye Avrupa Vakfı’na; çalışmanın yürütülmesi sürecinde katkı sunan Akran Projesi Direktörü Mustafa Onurhan Esmer’e, Direktör Yardımcısı Cemre Öztoprak’a ve Finans ve Hibe Koordinatörü Mustafa Dilmen’e; değerli danışma kurulu üyelerimize ve araştırma sürecine katkı sağlayan belediyelerin yönetici ve çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Kentlerin geleceği, farklı toplumsal kesimlerin karar alma süreçlerine ne ölçüde katılabildiğiyle yakından ilişkilidir. Gençlerin bilgi, deneyim ve önerilerinin yerel yönetişimin ayrılmaz bir parçası haline geldiği; katılımın istisnai uygulamalardan kurumsal kültüre dönüştüğü ve yerel demokrasinin daha kapsayıcı bir nitelik kazandığı bir gelecek umuduyla, elinizdeki raporun bu yöndeki girişimlere mütevazı da olsa katkı sunmasını diliyorum.

Mehmet Arslan

Gençlik Servisleri Merkezi Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yönetişim ve Yerelde İyi Yönetişim

Yönetişim, yönetim sürecinde farklı paydaşların politika oluşturma ve karar alma süreçlerine dâhil edilmesini esas alan bir kültür olarak ele alınmaktadır. Bu kültürün kurum içinde yaygınlaştırılması, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışının yerleşmesini mümkün kılmaktadır. Vatandaşın kamu ile en sık temas kurduğu yerel yönetim birimi olan belediyelerin **iyi yönetim yaklaşımını benimsemesi**, sürdürülebilir yerel kalkınmanın **temel bileşenlerinden biri** olarak öne çıkmaktadır.¹

Belediyeler, vatandaşlarla en yakın temas noktaları olmaları nedeniyle yönetim kültürünün toplumsal düzeyde görünürlük kazanmasında belirleyici bir role sahiptir. Yerel düzeyde alınan kararlar, sunulan hizmetler ve kamusal kaynakların dağıtımına ilişkin şeffaf ve hesap verebilir uygulamalar, yönetişimin toplum tarafından nasıl deneyimlendiğini doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda yerel yönetimler; **demokratik katılımın güçlendirilmesi**, kapsayıcılığın sağlanması ve kamu hizmetlerinin niteliğinin artırılmasında merkezi bir konumda yer almaktadır.

Yerel düzeyde **iyi yönetim**; karar alma süreçlerine katılımın sağlanması, farklı toplumsal grupların ihtiyaç ve taleplerinin görünür kılınması, kamusal kaynakların adil ve etkili biçimde kullanılması ile kurumsal işleyişte şeffaflık ve hesap verebilirliğin tesis edilmesi gibi temel ilkeler üzerine inşa edilmektedir. Bu ilkelerin kurum bünyesinde bir yönetim kültürü olarak benimsenmesi ve tüm uygulamalara sistematik biçimde yansıtılması gerekmektedir. Bu sayede

belediyeler, yerel düzeyde **farklı toplumsal kesimlerin temsil edilebildiği ve toplumsal güvenin sağlandığı temel kamusal alanlar** hâline gelmektedir.

Yerel demokrasinin niteliği, söz konusu ilkelerin ne ölçüde hayata geçirildiği ve farklı toplumsal gruplar tarafından nasıl deneyimlendiği ile doğrudan ilişkilidir. **Katılım mekanizmalarının varlığı tek başına yeterli değildir**; bu mekanizmaların kapsayıcı, erişilebilir ve etkili biçimde işlemesi gerekmektedir. Dolayısıyla yerelde iyi yönetim, kurumsal düzenlemelerin mevcudiyeti üzerinden olduğu gibi, bu düzenlemelerin toplumsal karşılığının ne ölçüde olduğu üzerinden de değerlendirilmelidir.

Bu çerçevede **gençler**, yerel yönetim süreçlerinde **özel bir öneme sahiptir**. Gençler yalnızca hizmetlerin hedef kitlesi değil; bilgi üreten, talep oluşturan ve karar alma süreçlerine katkı sunabilecek aktif aktörlerdir. Bununla birlikte gençlerin yönetim süreçlerine katılımı, tekil ve homojen bir yapıdan ziyade, farklı düzeylerde gerçekleşen çok katmanlı bir süreci ifade etmektedir.



Bu çok katmanlı yapı, gençlerin karar alma süreçlerine **anlamli biçimde dâhil edilmesine** odaklanan ve **katılımın niteliğini merkeze alan** yaklaşımlar çerçevesinde ele alınmaktadır. **Anlamli gençlik katılımı** yaklaşımına göre gençlerin yönetim süreçlerine katılımı; bu katılımın hangi aşamada gerçekleştiği, ne ölçüde etki yarattığı ve karar alma süreçlerini nasıl şekillendirdiği ile değerlendirilmelidir. Bu doğrultuda genç katılımı; bilgilendirme, danışma, dâhil etme, iş birliği ve güçlendirme gibi farklı düzeylerde gerçekleşmekte; ancak bu düzeylerin her biri aynı derecede etki ve dönüşüm sağlamamaktadır. Katılımın anlamli hâle gelmesi, gençlerin görüşlerinin karar alma süreçlerine yansıtıldığı, geri bildirim mekanizmalarının işletildiği ve gençlerin yalnızca katılımcı değil, **aynı zamanda ortak aktörler olarak tanındığı** yapı ve süreçlerin varlığını gerektirmektedir. Bu yaklaşım, yerel demokrasinin güçlendirilmesi, hizmetlerin kapsayıcılığının artırılması ve kamu politikalarının etkinliğinin artırılması açısından **belirleyici bir çerçeve** sunmaktadır.

Mevcut uygulamalar incelendiğinde, gençlerin yönetim süreçlerine çoğu zaman sınırlı, süreksiz ve proje temelli katılım mekanizmaları aracılığıyla dâhil edildiği görülmektedir. Gençlerin özellikle karar alma ve kaynak tahsis gibi temel yönetim süreçlerine **sistematik ve sürdürülebilir biçimde dâhil edilememesi**, katılımın çoğu zaman sembolik ya da danışma düzeyiyle sınırlı kalmasına yol açmaktadır. Bu durum, gençlerin sahip olduğu potansiyel katkıların yeterince değerlendirilememesine ve **yerel yönetim süreçlerinin demokratik niteliğinin sınırlı kalmasına** neden olmaktadır.

Katılımın varlığı yeterli değildir;
katılımın niteliği belirleyicidir.

¹Bu araştırma içerisinde dil bütünlüğü olması amacıyla yerel yönetimler ve belediyelere ilişkin tanımlamalar büyükşehir belediyelerini ifade etmek amacıyla, büyükşehir belediyeleri ifadesine karşılık olarak kullanılmıştır.



Neden Gençler?

Yerel düzeyde yönetişimin kapsayıcılığı ve etkililiği, gençlerin politika ve karar alma süreçlerindeki konumunun sorgulanmasını gerekli kılmaktadır. Yerel yönetimlerin politika geliştirme ve uygulama süreçlerinde gençlerin konumu, yalnızca demografik bir kategori olmanın ötesinde **hem bugünü hem de geleceği şekillendiren stratejik bir alanı** temsil etmektedir. Gençler; toplumsal dönüşüm süreçlerine uyum sağlama kapasiteleri, teknolojiye yatkınlıkları ve yenilikçi yaklaşımları ile kamu politikalarının niteliğini ve etkinliğini doğrudan etkilemektedir.

Türkiye’de genç nüfusun mevcut durumu, bu alanın önemini daha da belirgin hâle getirmektedir. TÜİK’in 2025 verilerine göre, **15–34 yaş aralığında yaklaşık 6 milyon 519 bin genç ne eğitimde ne de istihdamda yer almaktadır**. Bu tablo, gençlerin yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda sosyal süreçlerden de dışlanma riskiyle karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Bu çerçevede gençlik katılımı, yalnızca merkezi düzeyde geliştirilecek istihdam ve eğitim politikalarıyla sınırlı olarak ele alınamayacak; yerel yönetimlerin doğrudan müdahale alanına giren çok boyutlu bir politika alanıdır. Belediyeler, gençlerin gündelik yaşamlarına en yakın kamu aktörleri olarak, ihtiyaçların tespit edilmesi, hizmetlere erişimin sağlanması ve karar alma süreçlerine katılım açısından kritik bir rol üstlenmektedir. Buna karşın mevcut uygulamalar, gençlerin çoğu zaman ayrı bir hedef grup olarak tanımlanmadığını; katılım mekanizmalarının gençlerin karar alma süreçlerine etkili katılımını sağlayacak ölçüde gelişmediğini, bütüncül bir yapıdan uzak kaldığını ve süreklilik göstermediğini ortaya koymaktadır. **Anlamli katılımın politika süreçlerine sistematik biçimde entegre edilememesi**, yerel yönetişimin kapsayıcılık ve etkililik düzeyini sınırlamaktadır.

Endeksin Amacı

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi, Türkiye’deki büyükşehir belediyelerinin yönetim süreçlerini gençlerin anlamlı katılımı bağlamında değerlendirmek, mevcut durumu görünür kılmak ve gelişim alanlarını ortaya koymak amacıyla geliştirilmiştir. Endeks; belediyelerin **karar alma, hizmet sunumu, kaynak tahsisi ve kurumsal yapı** süreçlerini, temsiliyet ve katılım, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik ve verimlilik ile sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri çerçevesinde analiz etmektedir.

Bu çalışma, yalnızca mevcut durumun ölçülmesini değil, aynı zamanda **genç dostu yönetim anlayışının kurumsallaşmasına katkı sunmayı** hedeflemektedir. Bu yönüyle endeks, belediyeler için bir değerlendirme aracının ötesine geçerek, **politika geliştirme süreçlerine yön verebilecek bir referans çerçevesi** sunmaktadır.

Endeksin Yararlanıcıları

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi, belediyelerin yerel yönetimde gençlerin anlamlı katılımını güçlendirmek amacıyla kullanabilecekleri bir referans kaynağı olarak tasarlanmıştır. Endeksin sunduğu veri temelli yaklaşım, farklı aktörler için çeşitli kullanım alanları oluşturmaktadır. Bu doğrultuda endeksin yararlanıcıları belediyeler ve yerel politika uygulayıcıları, sivil toplum kuruluşları ile araştırmacılar, akademisyenler ve politika yapıcılar olmak üzere üç temel kategoride ele alınmaktadır.



Endeksin Yararlanıcıları

Belediyeler ve Yerel Politika Uygulayıcıları
Sivil Toplum Kuruluşları ve Gençlik Alanında Çalışan Aktörler
Araştırmacılar, Akademisyenler ve Politika Yapıcılar

• Belediyeler ve Yerel Politika Uygulayıcıları

Endeksin birincil yararlanıcılarını belediyeler ve yerel düzeyde politika uygulayıcıları oluşturmaktadır. Belediyeler, endeks aracılığıyla genç dostu yönetim performanslarını **çok boyutlu bir perspektifle değerlendirme, mevcut durumlarını benzer belediyelerle karşılaştırma ve gelişim alanlarını belirleme** imkânı bulmaktadır. Bu yönüyle endeks, stratejik planlama, politika geliştirme ve kurumsal kapasite güçlendirme süreçlerinde kullanılabilecek bir öz değerlendirme aracı niteliği taşımaktadır.

• Sivil Toplum Kuruluşları ve Gençlik Alanında Çalışan Aktörler

Gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve farklı aktörler açısından endeks, **gençlerin yerel politika süreçlerine katılımını izlemeye ve değerlendirmeye imkân sağlayan önemli bir referans çerçevesi** sunmaktadır. Endeks sonuçları, **kanıta dayalı savunuculuk faaliyetlerinin geliştirilmesine, yerel yönetimlerle yürütülen iş birliklerinin güçlendirilmesine ve katılım mekanizmalarının daha sistematik biçimde ele alınmasına** katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle çalışma, yerel düzeyde hesap verebilirlik ve katılım kültürünün güçlendirilmesini desteklemektedir.

• Araştırmacılar, Akademisyenler ve Politika Yapıcılar

Araştırmacılar, akademisyenler ve politika yapıcılar açısından endeks, **gençlik ve yönetim ilişkisini veri temelli biçimde incelemeye imkân sağlayan özgün bir kaynak niteliği** taşımaktadır. Bu bağlamda çalışma, **yerel yönetim politikalarının analiz edilmesine, gençlik politikalarına ilişkin karşılaştırmalı değerlendirmelerin yapılmasına ve politika geliştirme süreçlerine katkı sunabilecek bir referans çerçevesi** oluşturmaktadır.

Büyükşehir Belediyelerde Gençlerin Anlamlı Katılım Performansı

Yönetişim alanında belediyelerin performans değerlendirmeleri bugüne kadar farklı kurumlar tarafından çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır. **Bu raporu mevcut çalışmalardan ayıran temel unsur, değerlendirmeyi gençlik alanı odağında gerçekleştirmesi** ve büyükşehir belediyelerinin yönetim performansını **gençlerin anlamlı katılımı bağlamında** incelemesidir.

Araştırma, Türkiye’deki büyükşehir belediyelerinin **2024 yılına ait verilerine** dayalı olarak hazırlanmıştır. Değerlendirme sürecinde, uzmanların katkılarıyla belirlenmiş **84 üst gösterge ve 71 alt gösterge** kullanılmış; bu göstergeler aracılığıyla büyükşehir belediyelerinin yönetim performansları analiz edilmiştir.

Raporda veri toplama yöntemi olarak **ikincil veri analizinden** yararlanılmıştır. Bu kapsamda büyükşehir belediyelerinin 2020–2024 dönemine ait stratejik planları, 2024 yılı faaliyet raporları, performans programları, bütçe belgeleri, meclis raporları, web taraması sonuçları ve resmî internet siteleri temel veri kaynakları olarak kullanılmıştır. Göstergelere ilişkin değerlendirmeler **“var” (1) ve “yok” (0)** şeklinde puanlanmıştır.

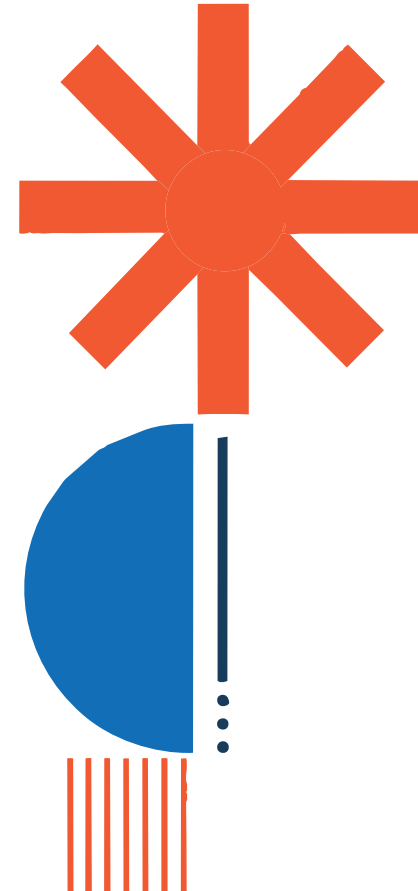
Araştırma **iki boyutlu bir tasarıma sahiptir. İlk boyutu; karar alma, hizmet sunumu, kaynak tahsisi ve kurumsal yapı** olmak üzere **yönetsel süreçler;** **ikinci boyutu** ise temsiliyet ve katılım, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik ve verimlilik ile sorumluluk ve duyarlılık olmak üzere **altı temel yönetim ilkesi** oluşturmaktadır.

Araştırma tasarımı, yönetim ilkeleri ile bu ilkelerin hayata geçirildiği süreçlerin **birbirini tamamlayan iki temel boyut** olduğu varsayımına dayanmaktadır. Bu doğrultuda anlamlı katılım hem ilke düzeyinde hem de bu ilkelerin yönetsel süreçlere yansıma biçimleri üzerinden analiz edilmiştir. Belediye düzeyinde genç dostu yönetim performansı ise bu iki boyutta elde edilen sonuçların birlikte değerlendirilmesiyle hesaplanmıştır. Tüm puanlar **yüzdelik sistem** üzerinden ifade edilmiştir.

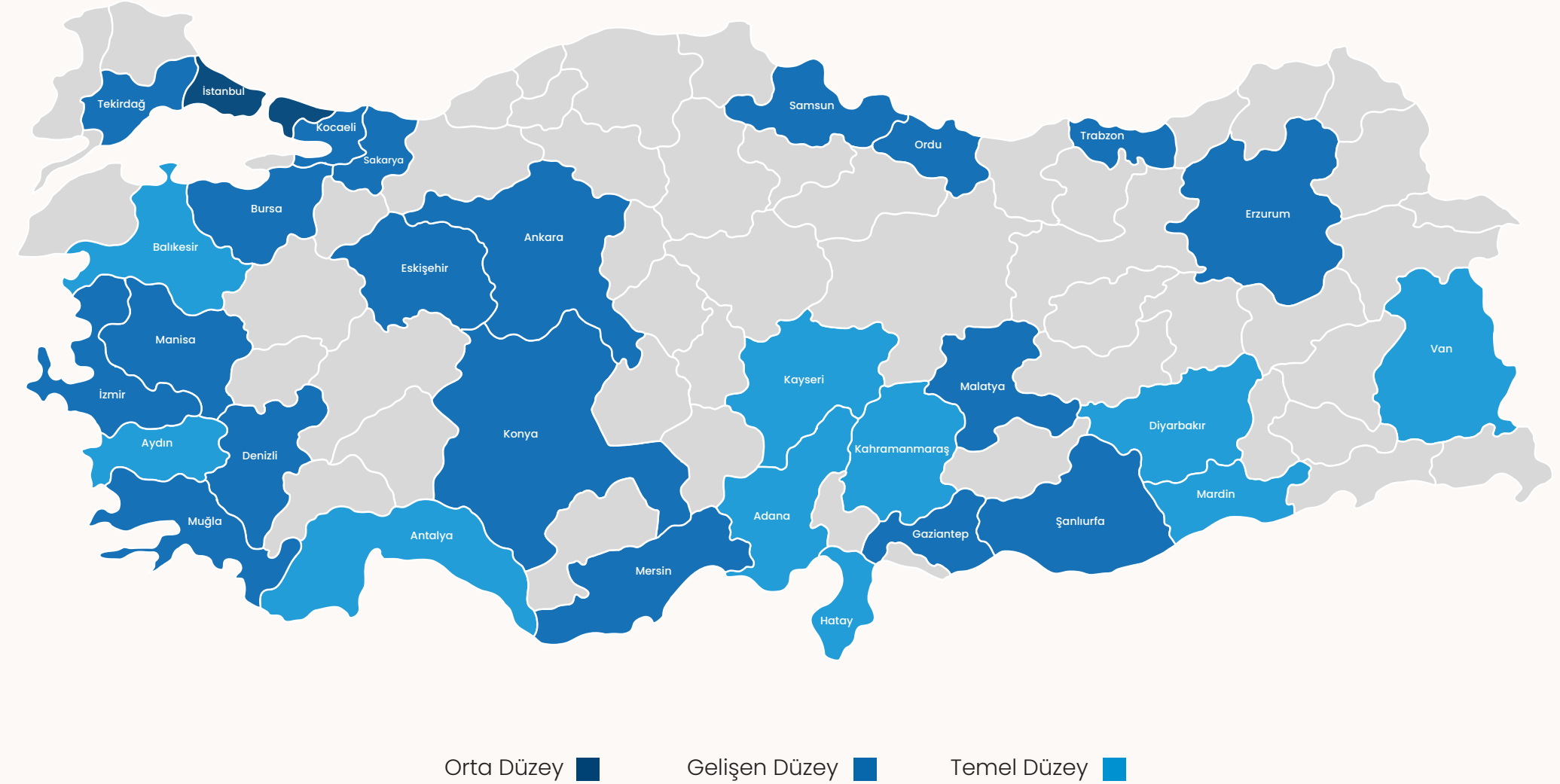
Araştırma bulguları, Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin gençlerin anlamlı katılımı bağlamında genel olarak **düşük ve birbirine yakın performans düzeylerinde yoğunlaştığını** göstermektedir. Genç dostu belediye yönetim düzeyi; temel, gelişen, orta, ileri ve üst düzey olmak üzere **beşli bir ölçek** üzerinden değerlendirilmiştir.

Bu değerlendirmeler, Türkiye genelindeki büyükşehir belediyelerinin **orta düzeyin üzerine çıkamadığını** ortaya koymaktadır. Bulgulara göre 10 büyükşehir belediyesi temel düzeyde, 19 büyükşehir belediyesi gelişen düzeyde yer alırken, yalnızca 1 büyükşehir belediyesi orta düzey kategorisinde konumlanmaktadır.

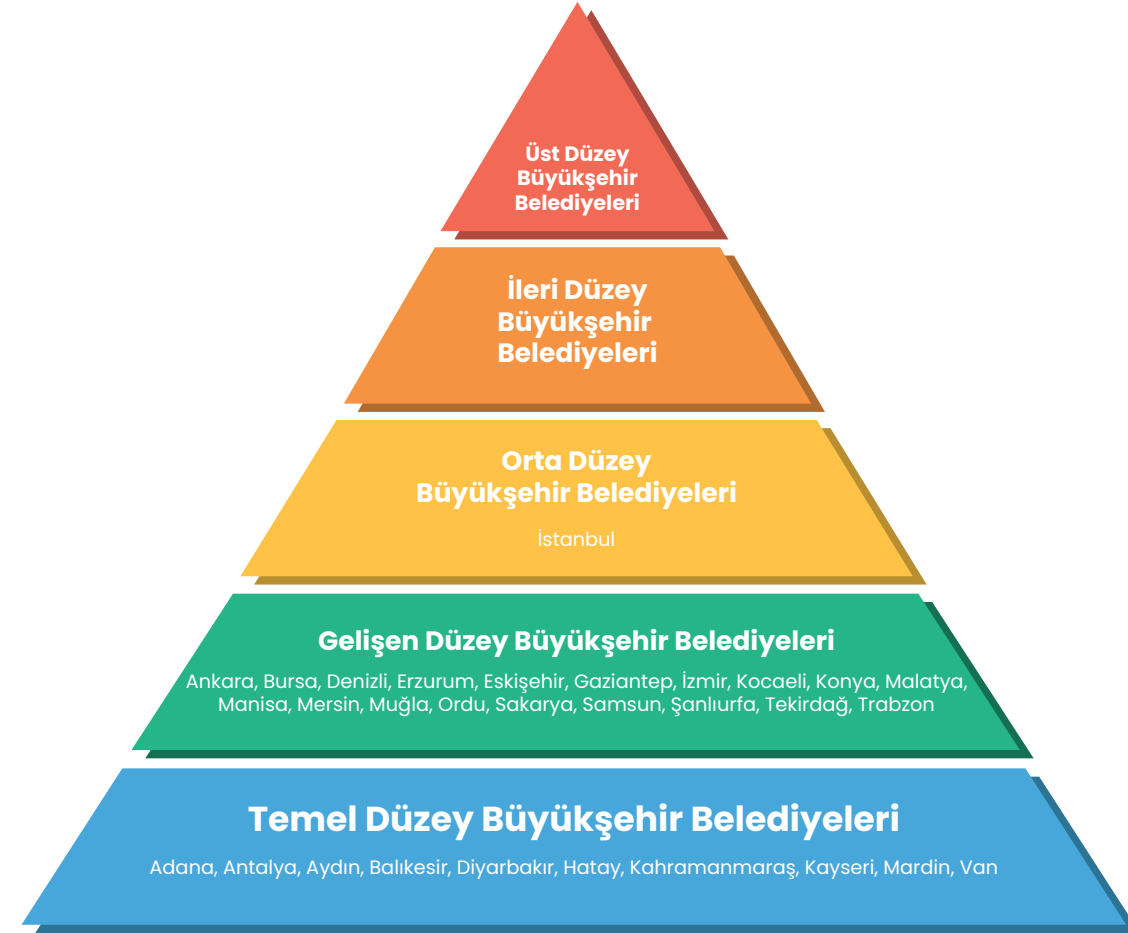
Türkiye'de büyükşehir belediyelerinin hiçbirinde genç dostu yönetim orta düzeyin üzerine çıkamamıştır.



Harita 1 | Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Yönetişim Düzeyleri

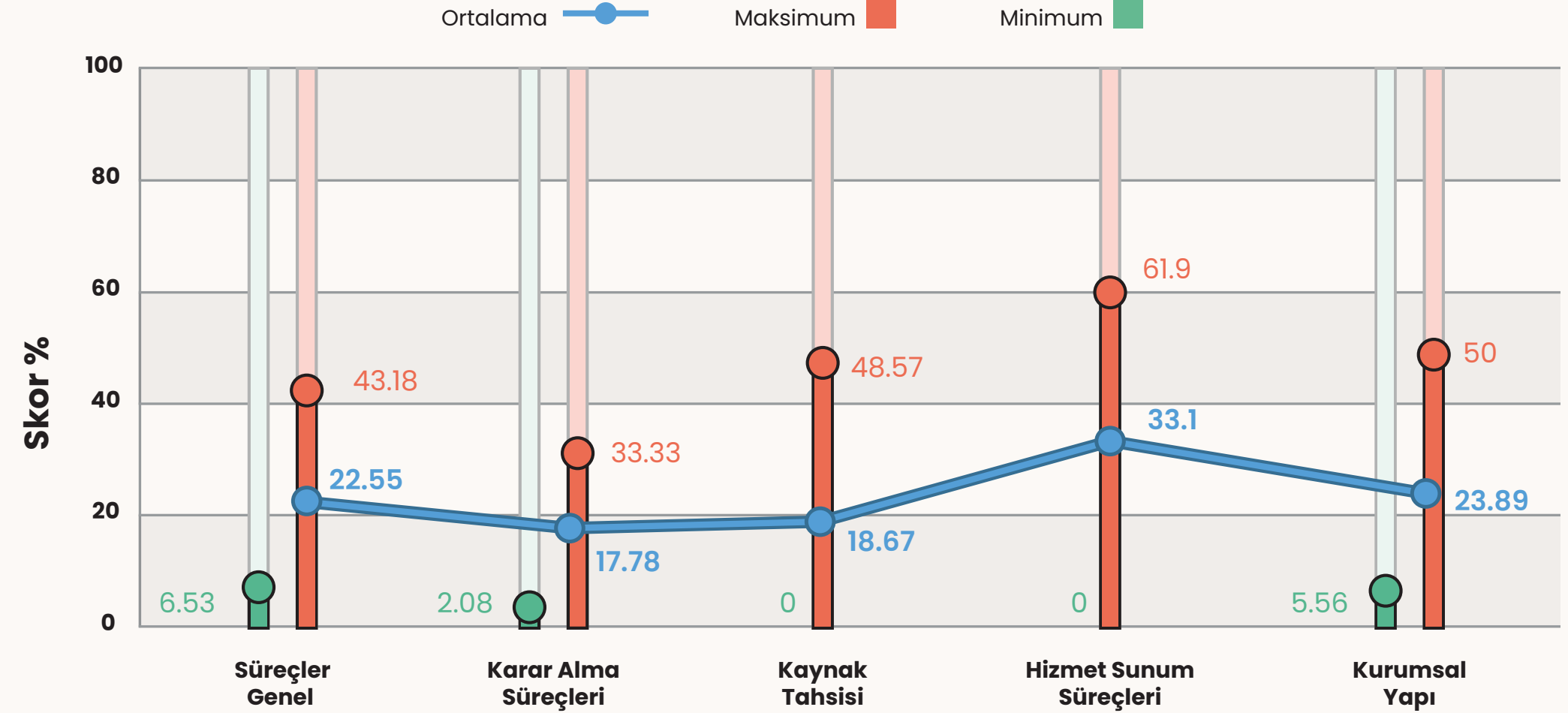


Şekil 1 | Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Yönetişim Düzeyleri



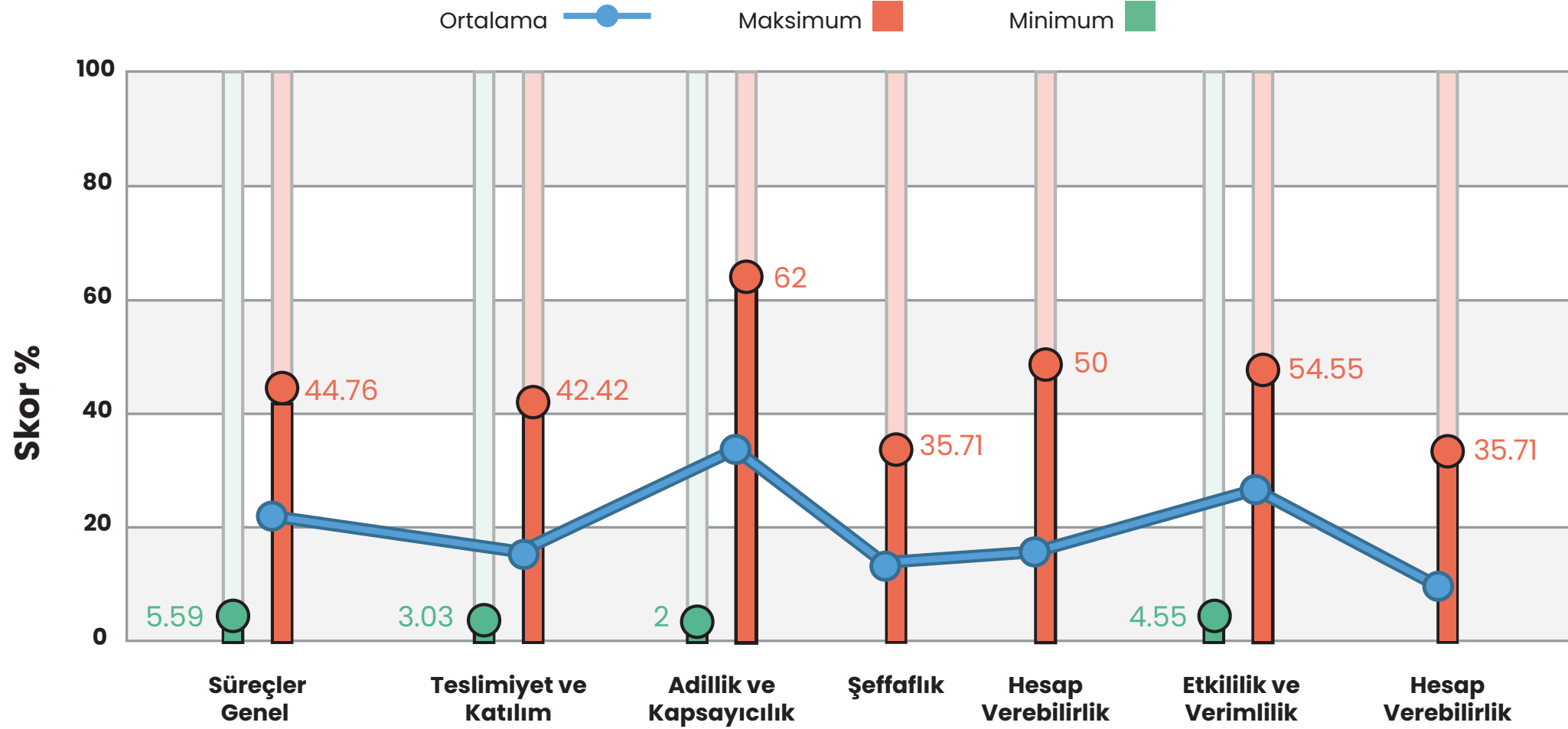
Büyükşehir belediyelerinin **genç dostu yönetim yaklaşımı süreçler** üzerinden değerlendirildiğinde, belediyelerin **ortalama puanı yüz üzerinden 22,55** olarak hesaplanmıştır. Bu boyutta en yüksek performans 43,18, en düşük performans ise 6,53 olarak ölçülmüştür. 30 büyükşehir belediyesinin 18'i ortalamanın üzerinde, 12'si ise ortalamanın altında yer almıştır.

Şekil 2 | Genç Dostu Belediye Yönetişimi Büyükşehir Belediyeleri Performansı- Süreçler Boyutu Ortalamaları



Yönetişim ilkeleri boyutunda yapılan değerlendirmelerde, büyükşehir belediyelerinin ortalama puanı yüz üzerinden 23,26 olarak belirlenmiştir. Bu boyutta en yüksek performans **44,76** iken, en düşük performans **5,59** olarak ölçülmüştür. **30 büyükşehir belediyesinin 17'si ortalamanın üzerinde** performans sergilerken, 13'ü ortalamanın altında kalmıştır.

Şekil 3 | Genç Dostu Belediye Yönetişim Performansı – Yönetişim İlkeleri Boyutu Ortalamaları



Yönetişim ilkeleri boyutunda yapılan değerlendirmelerde, büyükşehir belediyelerinin ortalama puanı yüz üzerinden 23,26 olarak belirlenmiştir. Bu boyutta en yüksek performans 44,76 iken, en düşük performans 5,59 olarak ölçülmüştür. 30 büyükşehir belediyesinin 17'si ortalamanın üzerinde performans sergilerken, 13'ü ortalamanın altında kalmıştır.

Her iki boyut birlikte değerlendirildiğinde, **hiçbir büyükşehir belediyesinin genç dostu yönetim performansında orta düzeyin üzerine çıkamadığı** görülmektedir. Bu durum, gençlerin anlamlı katılımı bağlamında yönetim uygulamalarının belediyelerde henüz ileri düzeye taşınmadığını ve bu alanda **önemli gelişim alanları** bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Bulgular, belediyeler arasında belirli farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. **İstanbul, Ankara ve Samsun Büyükşehir Belediyeleri**, her iki boyut açısından da genç dostu yönetim skorları görece yüksek belediyeler arasında yer almaktadır. Bununla birlikte, farklı süreç ve yönetim ilkelerinde belediyeler arasında değişen performans seviyeleri gözlemlenmektedir. Bu durum, gençlerin anlamlı katılımı bağlamında **yönetişim uygulamalarının bütüncül, koordineli ve sürdürülebilir bir yapı içinde gelişmediğine** işaret etmektedir.

Genel tablo, büyükşehir belediyelerinin yönetim kültürüne gençleri dahil etme konusunda **sınırlı bir kurumsal kapasiteye sahip olduğunu** göstermektedir. Özellikle **karar alma süreçleri, hizmet sunumu ve kaynak tahsisi** gibi temel alanlarda gençlerin yönetim süreçlerine **etkin katılım sağlayamadığı; mevcut katılım mekanizmalarının ise kurumsallaşma ve sürdürülebilirlik açısından önemli sınırlılıklar taşıdığı** anlaşılmaktadır.

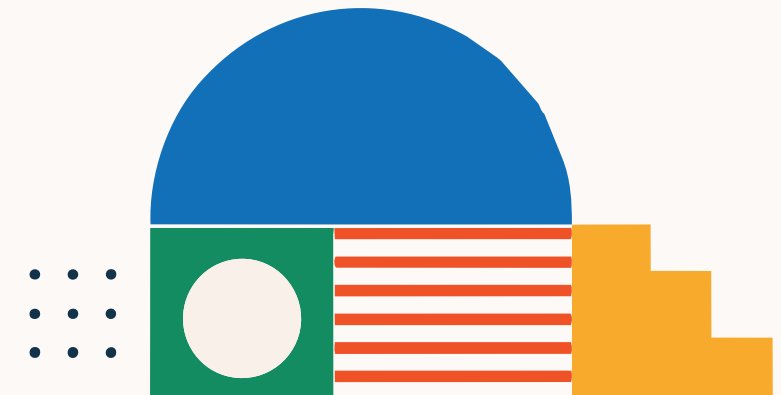
Bu bulgular, genç dostu yönetişimin güçlendirilmesi için yalnızca **yeni katılım mekanizmalarının oluşturulmasının yeterli olmadığını**; aynı zamanda mevcut yönetim süreçlerinin gençlik perspektifi doğrultusunda **bütüncül, sürdürülebilir ve kurumsallaşmış bir yapıyla yeniden ele alınması gerektiğini** ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, araştırma bulgularına dayalı karşılaştırmaların belediyeler arasında performans odaklı bir kıyaslama algısı yaratma riski taşıdığı da göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle raporu

inceleyen belediye mensuplarının verileri bir sıralama ya da rekabet aracı olarak değil; gençlerin anlamlı katılımını güçlendirmeye yönelik gelişim alanlarını görünür kılan bir değerlendirme aracı olarak ele almaları önem taşımaktadır.

Son olarak, belediyelerin çalışmalarına ilişkin bilgi paylaşımında kullandıkları **içerik ve dil farklılıkları**, raporun hazırlanma sürecinde önemli güçlükler yaratmıştır. Belediyelerin hazırlamakla yükümlü oldukları raporlarda, gerekli bilgi ve verilerin sunumunda **ortak bir raporlama dilinin bulunmadığı** görülmüştür. Benzer biçimde, belediye faaliyet ve hizmetlerine ilişkin raporlamalarda gençlerin **ayrı bir hedef grup olarak tanımlanmaması**, gençlere yönelik çalışmaların tespit edilmesini zorlaştırmıştır. Bu raporun, genel amacının yanı sıra **gençleri kapsayan tutarlı bir raporlama dilinin oluşturulmasına katkı sunması**, çalışmaya ilişkin temel beklentilerden biridir.

Gençlerin toplumsal hayatın her aşamasında yer aldığı, yönetişimde **gençlik perspektifinin hâkim olduğu**, yerel politika ve uygulamaların gençlerin katılımıyla güçlendiği ve yerel demokrasinin toplumsal dönüşümde **itici bir güç** olduğu bir gelecekte buluşmak dileğiyle.

Dr. Erdal BAYRAKTAR



BİRİNCİ BÖLÜM:

GENÇ DOSTU BELEDİYE YÖNETİŞİMİNE DAİR



Sosyal hayat, farklı özelliklere ve ihtiyaçlara sahip bireylerin, grupların ve kurumların bir arada bulunduğu dinamik bir ilişkiler ağıdır. Bu ilişkilerin nasıl kurulduğu ve hangi önceliklere göre şekillendiği, kamusal düzenin niteliğini belirler. Farklı toplumsal grupların ihtiyaçlarının dikkate alınmadığı bir yapıda kamusal müzakere zayıflar ve yerini çatışma alır. Bu bağlamda yönetim, toplumsal hayatın sürdürülmesinde kamusal müzakereyi mümkün kılan temel bir çerçeve olarak öne çıkmaktadır.

1.1. Yönetişim

Yönetmek; bir kurum veya kuruluşu yasalara ya da belirli kurallara uygun biçimde idare etmek, işletmek ya da yön vermek anlamına gelmektedir (Türk Dil Kurumu [TDK], t.y.). Ancak toplumların politik, kültürel, sosyal ve ekonomik alanlarda sürekli bir değişim içerisinde olması, yönetim anlayışlarının da dönüşmesini zorunlu kılmaktadır. Bu dönüşüm, klasik yönetim yaklaşımından uzaklaşılarak **yönetişim perspektifinin öne çıktığı bir paradigma değişimini** ifade etmektedir.

Yönetişim kavramı, literatürde minimal devlet yaklaşımlarından yeni kamu işletmeciliğine, iyi yönetim tartışmalarından çok aktörlü ağ yapılarına kadar uzanan geniş ve esnek bir çerçeve içerisinde ele alınmaktadır (Rhodes, 1996’dan aktaran Okçu, 2007: 299–300). Kavramın etimolojik kökeni Latince’de “idare etmek” anlamına dayanmakta; İngilizce governance ve Fransızca gouvernance terimleriyle tarihsel bir süreklilik göstermektedir (Vymětal, 2007: 5). Bu yönüyle yönetim, **yalnızca yönetsel bir teknik değil, aktörler arası ilişkiler ve karar alma biçimlerini tanımlayan kapsamlı bir yaklaşım sunmaktadır.**

Modern anlamda yönetim, 1970’li yıllardan itibaren geleneksel kalkınma modellerine yönelik eleştiriler ve küresel ekonomik krizler bağlamında kamu yönetimi yazınında alternatif bir yaklaşım olarak gelişmiştir (Weiss, 2000: 795). Dünya Bankası’nın 1989 tarihli raporuyla birlikte kavram; kamu kurumlarının dönüşümü, kamusal kaynakların kullanımına ilişkin yeni yaklaşımlar ve **çok aktörlü karar alma süreçleriyle ilişkilendirilmiş; hesap verebilirlik, etkililik ve kamu–toplum ilişkisinin yeniden tanımlanması** gibi unsurlar ön plana çıkmıştır (World Bank [WB], 1989).

Birleşmiş Milletler tarafından 1990’lı yıllardan itibaren yürütülen çalışmalar da yönetimi; **katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışı** çerçevesinde tanımlamıştır (UNDP, 1997). Bu çerçevede yerel yönetimler; kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör gibi farklı aktörlerin bir araya geldiği; **karar alma, uygulama ve değerlendirme aşamalarının etkileşim içinde şekillendiği** temel yönetim alanları arasında konumlanmaktadır.

Günümüzde yönetim, **kamusal kararların nasıl alındığını, bu kararların nasıl uygulandığını ve ortaya çıkan etkilerin nasıl izlendiğini belirleyen süreçler ve mekanizmalar bütünü** olarak tanımlanmaktadır. Devlet, sivil toplum ve özel sektörün birlikte yer aldığı bu çok aktörlü yapı, farklı toplumsal kesimlerin ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınmasını ve kamusal süreçlerin ortaklaşa biçimde yürütülmesini mümkün kılmaktadır. Bu yönüyle yönetim, **yalnızca karar alma anına odaklanan bir anlayıştan ziyade, karar öncesi ve sonrası aşamaları da kapsayan bütüncül bir yaklaşım** olarak önem kazanmaktadır (UNESCAP, 2009).

Tüm bu yaklaşımlar ışığında **yönetişim, kamusal politikaların farklı aktörler arasında müzakere edilerek şekillendirilmesini** savunmaktadır. Ancak yönetim mekanizmalarının varlığı tek başına yeterli değildir; **bu mekanizmaların ne ölçüde kapsayıcı, katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir biçimde işlediği**, yönetişimin niteliğini belirleyen temel unsurdur. Bu noktada iyi yönetim, yönetsel süreçlerin hangi ilkeler doğrultusunda, ne derece tutarlı ve sürdürülebilir biçimde yürütüldüğünü değerlendirmeye imkân tanıyan bir çerçeve sunmaktadır. Özellikle gençler gibi karar alma süreçlerinde çoğu zaman sınırlı biçimde temsil edilen gruplar açısından bakıldığında, iyi yönetim ilkeleri, bu grupların yönetim süreçlerine **ne ölçüde ve hangi düzeylerde dâhil edildiğini görünür kılması** bakımından kritik önem taşımaktadır.

1.2. İyi Yönetişim

İyi yönetim, yerel yönetimlerde yalnızca karar alma yetkisinin nasıl kullanıldığını değil; **bu kararların kimlerle, hangi gerekçelerle ve hangi sonuçları doğuracak biçimde alındığını da** kapsayan bütüncül bir yönetim anlayışını ifade etmektedir. Bu yaklaşımda belediyeler, yalnızca hizmet sunan idari yapılar olarak değil; **kararlarından etkilenen tüm paydaşlarla ilişki kuran, bu paydaşların ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan, kamu kaynaklarını sorumlu ve şeffaf biçimde kullanan kurumsal aktörler** olarak konumlanmaktadır.

Yerel yönetimlerde iyi yönetim; **karar öncesinde gerekçelerin açıkça ortaya konmasını**, karar alma aşamalarına toplumsal kesimlerin katılımının sağlanmasını ve **karar sonrasında uygulamaların etkilerinin izlenerek**

kamuyu ile paylaşılmasını gerekli kılar. Nitekim iyi yönetim yaklaşımları, **katılım, şeffaflık, hesap verebilirlik ve etkililik** ilkeleri üzerinden, yönetişimin hem demokratik niteliğini hem de kamu hizmetlerinin üretim kapasitesini birlikte ele alan bir çerçeve sunmaktadır (UNESCAP, 2009). Benzer biçimde, yönetim literatürü iyi yönetimi yalnızca yönetsel bir düzenleme olarak değil, **kurumsal güven ve sürdürülebilirlik üreten bir kültür** olarak ele almaktadır (OECD, 2012).

Bu doğrultuda endeks kapsamında, gerek UNESCAP ve OECD tarafından ortaya konan çerçeveler gerekse yönetim yazınındaki güncel tartışmalar **gençlik perspektifinden birlikte değerlendirilmiş;** gençler özelinde iyi yönetim, **dört temel yönetsel süreç** ve bu süreçlerle ilişkili **altı iyi yönetim ilkesi** ekseninde ele alınmıştır.



1.3. Yerel Yönetimlerde Yönetişim Süreçleri

Yerel yönetimlerde yönetim süreçleri; **karar alma, kaynak tahsisi ve kullanımı, hizmet sunumu ve kurumsal yapı** boyutlarında şekillenmektedir. Bu süreçler, belediyelerin yönetsel işleyişinin temel alanlarını oluşturmaktadır. Bu nedenle araştırma kapsamında söz konusu süreçler, gençlerin anlamlı katılımını merkeze alan bir yönetim yaklaşımı doğrultusunda ele alınmıştır.

- 1. Karar Alma Süreçleri;** yerel yönetimlerin politika ve önceliklerini belirlediği, yönetişimin stratejik çekirdeğini oluşturan temel süreçlerdir. Bu süreç, yalnızca idari aktörlerin kapalı biçimde aldığı kararlarla sınırlı değildir; kararların hangi ihtiyaçlara yanıt verdiğinin belirlendiği, farklı paydaşların görüş ve taleplerinin dikkate alındığı, gerekçelendirilmiş ve izlenebilir bir yapı olarak ele alınmaktadır.
- 2. Kaynak Tahsis Süreçleri;** kamusal kaynakların (bütçe, insan kaynağı ve zaman) nasıl dağıtıldığını ve kullanıldığını ortaya koymaktadır. Genç dostu belediyecilik yönetişimi yaklaşımında bu süreçler, gençlerin ihtiyaç ve önceliklerinin dikkate alındığı ve belirli durumlarda doğrudan katılım sağlayabildikleri mekanizmalar aracılığıyla yürütülmelidir.
- 3. Hizmet Sunum Süreçleri;** alınan kararların sahada nasıl uygulandığını ve vatandaşlara nasıl ulaştığını kapsamaktadır. Genç dostu bir yönetim anlayışında hizmetler, gençlerin ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanmalı ve mümkün olduğunca gençlerle birlikte geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Hizmetlerin erişilebilirliği, kalitesi ve kullanıcı deneyimi, yönetişimin etkililiği ve kapsayıcılığı açısından belirleyici unsurlardır.
- 4. Kurumsal Yapı;** organizasyonel kapasiteyi, işleyiş mekanizmalarını ve

kurumsal kültürü ifade etmektedir. Genç dostu belediye yönetiminde kurumsal yapı, gençlik katılımını destekleyen kalıcı mekanizmaların oluşturulmasını ve bu mekanizmaların belediyenin kurumsal işleyişine etkin biçimde entegre edilmesini gerektirir. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesiyle, gençlerin anlamlı katılımının kişilerden ya da dönemsel tercihlerden bağımsız olarak sürdürülebilir hâle gelmesi sağlanmalıdır.

1.4. İyi Yönetişimin İlkeleri

İyi yönetim ilkeleri, kurumun hangi değerler doğrultusunda işlemesi gerektiğini tanımlayan **normatif bir çerçeveyi** ifade eder. Bu çerçeve, tüm paydaşların güven duyduğu kurumsal yapıların oluşturulmasını ve bu yapıların sürdürülebilirliğini mümkün kılan bir yönetim anlayışının temelini oluşturmaktadır. İyi yönetim; kararlarından etkilenen paydaşların çıkar ve beklentilerinin **adil ve kapsayıcı bir yaklaşımla** gözetildiği, **kaynak kullanımında ve karar alma mekanizmalarında sorumluluk ve katılımcılığın** esas alındığı, kararların gerekçelerinin ve sonuçlarının **şeffaf ve mümkün olduğunca veriye dayalı biçimde** paylaşıldığı bir yönetim pratiğini ifade etmektedir.

Bu bağlamda **temsiliyet ve katılım, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik ve verimlilik ile sorumluluk ve duyarlılık** gibi iyi yönetim ilkeleri, yönetim faaliyetinin demokratik bir nitelik taşımasını sağlamaktadır. Söz konusu ilkeler, bir kurumun **ne ölçüde anlamlı katılıma imkân tanıdığını ve toplumsal karşılık ihtiyaçlarına ne ölçüde cevap verebildiğini** değerlendirmeye olanak tanır. Bu yönüyle iyi yönetim ilkeleri, yönetişimin **“nasıl olması gerektiğini”** ortaya koyan ortak bir değerler bütünü olarak ele alınmaktadır.

- 1. Temsiliyet ve Katılım** ilkesi, yerel yönetimlerin aldığı kararlarda farklı toplumsal grupların görüş ve deneyimlerinin dikkate alınmasını ve bu grupların karar alma süreçlerine anlamlı biçimde dâhil edilmesini ifade etmektedir. Gençler açısından bu ilke, yalnızca kendilerine ilişkin konularda bilgilendirilmeyi değil; ihtiyaçların tanımlanması, seçeneklerin tartışılması ve kararların şekillendirilmesi aşamalarında aktif aktörler olarak yer almayı gerektirmektedir. Katılımın etkili biçimde sağlanması, kullanılan yöntemlerin çeşitliliği ve erişilebilirliği kadar, bu katılımın kararlar üzerindeki gerçek etkisiyle de doğrudan ilişkilidir.
- 2. Adillik ve Kapsayıcılık** ilkesi, yönetişimin tüm aşamalarında farklı toplumsal grupların ihtiyaç ve taleplerine duyarlı bir yaklaşımın benimsenmesini esas almaktadır. Bu ilke; karar alma, kaynak tahsisi ve hizmet sunumu süreçlerinde ayrımcılığın önlenmesini ve herkes için eşit fırsatlara erişimin sağlanmasını hedeflemektedir. Özellikle dezavantajlı genç grupların görünür kılınması ve süreçlere dâhil edilmesi, genç dostu yönetim anlayışının temel göstergeleri arasında yer almaktadır.
- 3. Şeffaflık** ilkesi, karar alma mekanizmalarına, sunulan hizmetlere, kaynak kullanımına ve kurumsal kapasiteye ilişkin bilgilerin kamuoyu ile açık, anlaşılır ve eksiksiz biçimde paylaşılmasını ifade etmektedir. Gençler açısından şeffaflık, yalnızca bilgiye erişimle sınırlı olmayıp; kararların gerekçelerinin, hedeflerinin ve sonuçlarının izlenebilir olmasını da kapsamaktadır. Bu ilke, yönetişime duyulan güvenin oluşturulması ve sürdürülmesi bakımından kritik bir işleve sahiptir.
- 4. Hesap verebilirlik** ilkesi, yerel yönetimlerin aldıkları kararların sonuçlarına ilişkin sorumluluk üstlenmesini ve bu sonuçların denetlenebilir olmasını gerektirmektedir. Bu kapsamda hesap verebilirlik, yalnızca geçmiş faaliyetlerin açıklanmasıyla sınırlı değildir; kararların hangi gerekçelerle

- alındığının, ne tür sonuçlar ürettiğinin ve bu sonuçlara nasıl müdahale edildiğinin görünür kılınmasını da içermektedir. Gençlerin katılımı açısından etkili geri bildirim mekanizmalarının işletilmesi, bu ilkenin hayata geçirilmesinde merkezi öneme sahiptir.
- 5. Etkililik ve Verimlilik** ilkesi, kamu kaynaklarının en uygun yöntem ve araçlarla kullanılarak toplumsal ihtiyaçlara karşılık veren sonuçlar üretilmesini ifade etmektedir. Bu ilke, alınan kararların yalnızca uygulanmasını değil; aynı zamanda bu uygulamaların hedeflenen etkiyi ne ölçüde yarattığının değerlendirilmesini de kapsamaktadır. Gençlerin katkılarının politika ve hizmetlere yansımaları, etkililik ve verimliliğin genç dostu yönetim bağlamındaki en somut göstergelerinden biridir.
 - 6. Sorumluluk ve Duyarlılık** ilkesi, yönetişimin çevreye, paydaşlara ve gelecek kuşaklara karşı sorumluluk bilinciyle yürütülmesini ifade etmektedir. Bu ilke, kararların yalnızca mevcut ihtiyaçlara değil; gençlerin geleceğe dönük beklentilerine ve uzun vadeli toplumsal etkilere duyarlı biçimde alınmasını gerektirmektedir. Bu çerçevede yönetim, sürekliliği ve gelişimi gözetken bütüncül bir anlayışa kavuşmaktadır.

1.5. Yönetim Süreçleri ve Yönetişim İlkelerinin Bütünlüğü

İyi yönetim ilkeleri, kurumsal süreçlerin işleyişine ve kurumsal yapının tasarımı-nüfuzettiğinde, bireysel uygulamaların ya da dönemsel tercihlerinin ötesine geçerek **kalıcı bir yönetim kültürü** haline gelmektedir. Bu kültür; karar alma, kaynak tahsisi, hizmet sunumu ve kurumsal yapı gibi yönetsel süreçlerin nasıl yürütüldüğünü belirlerken, aynı zamanda bu süreçlerin **hangi değerler doğrultusunda ve nasıl bir anlayışla işletileceğine** de yön vermektedir. Süreçler, yönetişimin somut işleyiş alanlarını oluştururken;

iyi yönetim ilkeleri bu süreçlerin **kapsayıcı, şeffaf, hesap verebilir ve demokratik bir nitelik** taşıyacak biçimde işlemesine rehberlik etmektedir. İlkelerin süreçlere sistematik biçimde yansımadağı durumlarda yönetim ilkeleri teknik düzeyde kalmakta; **ilke–süreç bütünlüğü sağlandığında** ise kurumsal davranış kalıpları değişmekte ve yönetim kültürü kurumun tüm işleyişine yerleşmektedir. Bu nedenle iyi yönetim, **ilke ve süreçlerin birbirini tamamlayan ve birlikte anlam kazanan bütüncül bir yapı içinde ele alınmasını** gerektirir.

Bu çerçevede genç dostu belediye yönetişimi, gençleri yalnızca hizmetlerin hedef kitlesi olarak gören yaklaşımların ötesine geçerek, **yerel yönetişimin aktif paydaşları** arasında konumlandırıan bir anlayışı ifade etmektedir. Genç dostu belediye yönetişiminde gençler; ihtiyaçları belirlenen, görüşleri alınan ya da bilgilendirilen pasif gruplar olmanın ötesinde, **karar alma, uygulama ve değerlendirme süreçlerine etkide bulunabilen paydaşlar** olarak ele alınmaktadır. Bu yaklaşım, gençlerin yerel yönetim süreçlerine katılımını **nicel bir görünürlük meselesi üzerinden değil**, kararlar üzerindeki etkisi ve bu etkinin **kurumsal karşılığı** üzerinden değerlendirmeyi gerektirmektedir. Bu nedenle genç dostu belediye yönetişimi, katılımın varlığından çok **niteliğine odaklanan ve anlamlı katılım anlayışını yerel yönetişimin merkezine yerleştiren** bir perspektif sunmaktadır.

1.6. Gençler ve Yönetişim: Anlamlı Katılım

Gençlerin yerel yönetişim süreçlerine katılımı, demokratik temsilin tamamlayıcı bir unsuru olmasının ötesinde; kamu politikalarının kalitesini, kapsayıcılığını ve meşruiyetini doğrudan etkileyen temel bir yönetim boyutudur. Gençlerin

ihtiyaç, öncelik ve deneyimlerinin karar süreçlerine yansıtılması; belediyelerin gençlere yönelik politika, hizmet ve kaynak tahsisini daha adil, duyarlı, kapsayıcı ve etkili biçimde şekillendirmesine katkı sağlamaktadır.

Ancak gençlerin karar alma süreçlerine yalnızca davet edilmesi veya görüşlerinin alınması, **anlamlı katılımın** sağlandığı anlamına gelmemektedir. Gençlerin sunduğu katkıların nasıl değerlendirildiğinin, hangi karar süreçlerine ne ölçüde yansıdığının ve süreç sonunda gençlere nasıl geri bildirim verildiğinin belirsiz kaldığı mekanizmalar, katılımı **sembolik düzeyde** bırakma riski taşımaktadır. Bu durum, gençlerin yerel yönetimlere ve katılım mekanizmalarına duyduğu güveni zamanla zayıflatabilmektedir.

Buna karşılık **anlamlı katılım**, gençlerin **kararların geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi** süreçlerine **etki eden paydaşlar** olarak konumlandırılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle katılımın niteliği, gençlerin sürece hangi aşamada dâhil olduğu, katkılarının kararları nasıl etkilediği, sorumluluk ve karar yetkisinin ne ölçüde paylaşıldığı gibi unsurlar üzerinden değerlendirilmelidir.

Bu çalışma kapsamında gençlerin yerel yönetim süreçlerine katılımı beş temel düzeyde ele alınmaktadır: **bilgilendirme, danışma, dâhil etme, iş birliği ve güçlendirme**. Bu düzeyler, gençlerin karar süreçlerindeki rolünü, katkısının niteliğini, etki düzeyini ve karar alma yetkisiyle ilişkisini görünür kılan bütüncül bir çerçeve olarak değerlendirilmelidir. Bilgilendirme katılımının asgari koşulunu oluştururken; danışma gençlerin görüş ve önerilerinin alınmasını, dâhil etme sürece daha düzenli katkı sunmalarını, iş birliği ortak sorumluluk üstlenmelerini, güçlendirme ise belirli alanlarda karar alma yetkisine sahip olmalarını ifade etmektedir (Tüzün, vd., 2026).

Şekil 4 | Anlamlı Katılım Düzeyleri



Bilgilendirme

Bilgilendirme, katılımın **en temel ve en sınırlı düzeyini** ifade etmektedir. Bu düzeyde **gençlere politika, hizmet, program ve katılım mekanizmaları hakkında zamanında, açık ve erişilebilir bilgi sunulması** esastır. Bilgi akışı çoğunlukla tek yönlüdür ve gençler, karar alma sürecinde aktif bir rol üstlenmekten ziyade, süreçte bilgi alan konumundadır.

Genç dostu belediye yönetişimi perspektifinden bakıldığında, bu düzeydeki bilginin gençler tarafından **erişilebilir, anlaşılabilir ve kullanılabilir** olmasıyla anlam kazanmaktadır. Bilgilendirmenin zayıf olduğu bir yönetim yapısında, katılım mekanizmalarının etkili ve kapsayıcı biçimde işlemesi mümkün değildir.

Örnek: Vancouver Tatlow Park Oyun Alanı Yenilemesi sürecinde belediye, proje web sayfasında zaman çizelgesini ve uygulama aşamalarını düzenli olarak paylaşarak kamuoyunu bilgilendirmiştir.

Danışma

Danışma düzeyi, gençlerin belirli bir konu, politika, hizmet ve kaynak tahsisi sürecine ilişkin **görüş, öneri ve geri bildirimlerinin yapılandırılmış yöntemlerle alındığı katılım düzeyini** ifade etmektedir. Bu aşamada belediye, danışma sürecinin amacını, kapsamını, beklenen katkı türünü, hedef katılımcıları ve kullanılacak yöntemi önceden tanımlamaktadır.

Danışma süreci; anketler, odak grup toplantıları, çalıştaylar, yuvarlak masa görüşmeleri, paydaş toplantıları veya çevrimiçi danışma araçları gibi farklı yöntemlerle yürütülebilmektedir. Sürecin etkili olabilmesi için gençlere yeterli süre, gerekli bilgi, açık yönergeler ve ihtiyaç hâlinde teknik veya kolaylaştırıcı destek sağlanmalıdır. Ayrıca **danışma sürecinin beklenen çıktıları ve gençlerin katkılarının karar süreçlerinde nasıl değerlendirileceği** açık biçimde paylaşılmalıdır.

Danışma düzeyinde gençler karar alma yetkisine sahip değildir; nihai karar yetkisi belediyede yer almaktadır. Ancak sürecin sonunda belediyenin alınan görüş ve önerileri nasıl değerlendirdiğini, hangi katkıların karar süreçlerine

yansıdığını veya hangi nedenlerle yansıtlamadığını gençlerle ve kamuoyuyla paylaşması beklenmektedir. Bu geri bildirim döngüsü, danışma sürecinin sembolik kalmaması ve gençlerin yerel yönetim süreçlerine güveninin güçlenmesi açısından önem taşımaktadır.

Örnek: İzmir Büyükşehir Belediyesi, Genç İzmir uygulaması üzerinden düzenlediği çalıştay ve toplantılar aracılığıyla farklı tematik alanlarda gençlerin görüşlerini almıştır.

Dâhil Etme

Dâhil etme düzeyi, gençlerin **karar süreçlerinin farklı aşamalarına düzenli katkı sunan paydaşlar olarak katılımını** ifade etmektedir. Bu aşamada gençler; politika geliştirme, proje tasarımı, faaliyet planlama veya hizmetlerin şekillendirilmesi gibi süreçlere **farklı yöntemlerle ve birden fazla aşamada doğrudan katkı** sunmaktadır.

Dâhil etme düzeyinde gençlerin ihtiyaçları, öncelikleri, görüş ve önerileri süreç boyunca dikkate alınmakta ve kararlara yansıtılmaktadır. Katılım, yalnızca görüş toplama ile sınırlı kalmamakta; gençlerin katkıları sürecin geliştirilmesi ve sonuçların şekillenmesi açısından daha görünür hâle gelmektedir. Ancak **katılım genellikle belirli bir konu ve zaman dilimi ile sınırlandırılmaktadır.**

Dâhil etme, danışma düzeyine kıyasla gençlerin sürece daha düzenli ve etkili bir biçimde katılmasını sağlamaktadır. Bununla birlikte, gençler yerel yönetimle ortak sorumluluk üstlenmemekte ve karar alma yetkisini paylaşmamaktadır.

Bu nedenle dâhil etme, gençlerin katkılarının karar süreçlerine daha güçlü biçimde yansıdığını; ancak karar alma yetkisinin belediyede kaldığı bir katılım düzeyini ifade etmektedir.

Örnek: Tasarım Atölyesi Kadıköy (TAK), Fenerbahçe Parkı için hazırlanan peyzaj tasarım projesi kapsamında “Fenerbahçe Parkı’nı Birlikte Tasarıyoruz” çağrısıyla tasarımcıları ve kamuoyunu sürece dahil etmiştir. Çevrim içi anketler ve tasarım çalıştayları aracılığıyla gençlerin de yer aldığı katılımcılar öneri ve görüşlerini taslaklar üzerinden paylaşmışlardır. Böylece tasarım süreci, farklı paydaşların birden fazla aşamada katkı sunduğu katılımcı bir yöntemle yürütülmüştür.

İş Birliği

İş birliği düzeyi, gençlerin **yerel yönetimle birlikte ortak çalışma yürüttüğü ve karar süreçlerinde ortak sorumluluk üstlendiği katılım düzeyini** ifade etmektedir. Bu aşamada gençler/gençlik alanındaki paydaşlar; gündem belirleme, ihtiyaçların tanımlanması, çözüm önerilerinin geliştirilmesi, programların tasarlanması, uygulama süreçlerine katkı sunulması ve sonuçların değerlendirilmesi gibi aşamalarda aktif rol almaktadır.

Bu düzeyde gençlerin deneyimleri, bilgileri ve görüşleri karar süreçleri açısından değerli bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Katılım süreci, yalnızca görüş alma ile sınırlı kalmamakta; gençler, gençlik alanındaki paydaşlar ve yerel yönetim arasında birlikte üretmeye, karşılıklı öğrenmeye ve düzenli geri bildirim mekanizmalarına dayalı bir işleyiş kurulmaktadır. Süreç boyunca karar alanları, beklentiler ve gençlerin katkılarının sonuçlara nasıl yansıdığını açık biçimde paylaşılmaktadır.

İş birliği düzeyinde gençler karar süreçlerinde görüş paylaşmanın ötesinde; yerel yönetimle birlikte çalışan, çözüm geliştiren ve sorumluluk paylaşan aktörlerdir. Ancak **nihai karar alma yetkisi yerel yönetimlerde** kalmaktadır. Bu nedenle iş birliği, gençlerin karar süreçlerine etkili biçimde katıldığı; ancak karar yetkisinin devredilmediği bir katılım düzeyini ifade etmektedir.

Örnek: Barcelona’nın BCN Jove 2030 – Gençlik ve Ergenlik Planı hazırlık sürecinde gençler, Decidim Barcelona dijital katılım platformu ve tematik çalışma gruplarında belediye ile birlikte politika önerileri geliştirmiştir. Bu öneriler, planın önceliklerinin ve eylemlerinin belirlenmesine önemli katkı sağlamıştır. Böylece gençler, süreçte politikaların şekillendirilmesinde belediye ile birlikte sorumluluk üstlenen paydaşlar olarak konumlandırılmıştır.

Güçlendirme

Güçlendirme, katılımın en ileri düzeyini ifade etmekte ve anlamlı katılımın karar alma süreçlerine en güçlü biçimde yansıdığı aşamayı oluşturmaktadır. Bu düzeyde gençler, yalnızca görüş bildiren ya da sürece katkı sunan aktörler değil; karar alma yetkisine sahip aktörlerdir ve uygulama süreçlerinde de yer almaktadır.

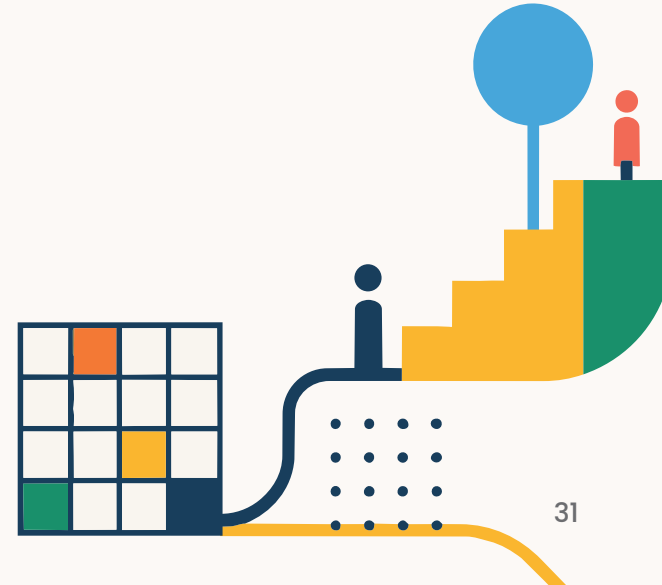
Bu aşamada karar alanları, bütçe sınırları ve hukuki çerçeve açık biçimde tanımlanmaktadır. Katılımcı bütçeleme uygulamaları, gençlik meclislerinin kararlarının bağlayıcı hâle gelmesi veya gençlerin belirli programları doğrudan yönetmesi bu düzeye örnek olarak verilebilir. Güçlendirme, gençlerin yönetim süreçlerinde paydaş olmanın ötesine geçerek karar verici konuma geldiği bir katılım düzeyini ifade etmektedir.

Örnek: Brezilya’nın Porto Alegre şehrinde uygulanan katılımcı bütçeleme modelinde gençler, kendileri için ayrılan bütçe kalemlerinin hangi projelere tahsis edileceğine doğrudan karar verebilmektedir.

1.7. Yerel Yönetişimin Anlamlı Katılımla Güçlendirilmesi

Anlamlı katılım, gençlerin kararların oluşumuna yalnızca görüş bildirerek değil; bu görüşlerin **kararlar üzerinde izlenebilir ve somut etkiler yaratacak biçimde** katkı sunduğu ve sürecin tüm aşamalarında **geri bildirim mekanizmalarının etkin biçimde işletildiği** bir yönetim anlayışını gerektirmektedir. Bu nedenle katılım düzeylerinin şeffaflık, hesap verebilirlik, kapsayıcılık ve katılımcılık gibi iyi yönetim ilkeleriyle birlikte değerlendirilmesi, yönetişimin niteliğinin ortaya konulması açısından kritik önem taşımaktadır.

Bu çerçevede iyi yönetim, anlamlı katılımın hayata geçirilebilmesi için gerekli **kurumsal zemini** oluştururken; anlamlı katılım da iyi yönetişimin **en somut, görünür ve ölçülebilir çıktılarından biri** olarak ortaya çıkmaktadır. Bu karşılıklı ilişki, genç dostu yönetişimin yalnızca gençler için katılım alanları açan bir yaklaşım olmadığını; gençlerin bu alanlarda **gerçek etki yaratabildiği**, karar alma süreçlerinde **sorumluluk üstlenebildiği** ve yönetim mekanizmalarına **güven duyabildiği** bir model üzerine inşa edilmesi gerektiğini göstermektedir.



İyi Uygulama Örnekleri

Karar Alma Süreçlerinde Katılım

emPOWER YOUTH: Gençlerin Liderliğinde Belediye Stratejisi (Campina, Romanya)

Asociatia GEYC (Group of the European Youth for Change) liderliğinde ve **Campina Belediyesi** iş birliğinde yürütülen emPOWER YOUTH girişimi, Romanya'nın Campina kentinde yaşayan gençlerin **gençlik stratejisi hazırlık sürecine doğrudan katıldığı yapılandırılmış bir yönetim modeli** sunmaktadır. Süreç; gençlerin kapasitesinin geliştirilmesiyle başlayıp, gençlerin aktif olarak yürüttüğü araştırma, belediye ile yürütülen periyodik danışma oturumları ve bulgulara dayalı olarak gençler ve uzmanlar tarafından ortaklaşa geliştirilen gençlik stratejisinin belediye planlama süreçlerine entegre edilmesi aşamalarını içermektedir.

Bu süreçte kurulan **STK–genç–belediye iş birliğine dayalı yapı**, gençlerin yalnızca görüş sunmasının ötesinde araştırma, danışma ve strateji geliştirme aşamalarında belediye ile birlikte politika geliştirme süreçlerine aktif katılım sağlamaları nedeniyle **iş birliği düzeyinde bir katılım** oluşturmaktadır; bu durum gençlerin yerel politika geliştirme süreçlerine katılımını artırmakta ve yönetişimde adillik ve kapsayıcılığı ile temsiliyet ve katılımı güçlendirmektedir (Europe Goes Local, 2024).

Bu yönüyle örnek, gençlerin yerel politika geliştirme sürecine katkı sunan paydaşlar olarak konumlandırılması açısından dikkat çekicidir.

Süreç: Karar alma **İlkeler:** Adillik ve kapsayıcılık, temsiliyet ve katılım **Katılım düzeyi:** İş birliği

Hizmet Sunum Süreçlerinde Katılım

Gençlik Merkezi (Quartier Jeunes), (Paris, Fransa)

Paris Belediyesi (Ville de Paris) liderliğinde geliştirilen **Gençlik Merkezi modeli**, gençlere istihdam, bilgiye erişim, sağlık, gönüllülük, kültür ve sosyal destek hizmetlerini tek çatı altında sunan bir yapı olarak tasarlanmıştır. Merkezin oluşturulma sürecinde gençlerle geniş katılımlı danışma toplantıları düzenlenmiş ve hizmet tasarımı onların ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda şekillendirilmiştir. Uygulama aşamasında ise belediye koordinasyonunda kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşlarının katkı sunduğu çok paydaşlı ve iş birliğine dayalı bir yönetim yapısı kurulmuştur.

Bu yönüyle örnek, gençlere yönelik farklı hizmetlerin tek merkezde, erişilebilir ve bütüncül biçimde sunulması; **belediyenin gençlerin ihtiyaçlarına dayalı bir hizmet yaklaşımı geliştirmesi ve hizmet sunumunda kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ile özel sektör aktörleri arasında koordinasyon sağlaması** açısından dikkat çekicidir (City of Paris, 2025).

Süreç: Hizmet sunumu **İlkeler:** Adillik ve kapsayıcılık, etkililik ve verimlilik **Katılım düzeyi:** İş birliği

Kaynak Tahsisi Süreçlerine Katılım

Youth Lead the Change (Boston, ABD)

Boston Belediyesi (City of Boston) tarafından yürütülen Youth Lead the Change programı, gençlerin belediye bütçesinin belirli bir kısmının kullanımına doğrudan karar verdiği bir katılımcı bütçeleme modelidir. Kentte yaşayan, çalışan ya da okuyan 14–25 yaş arası gençler proje fikirleri geliştirmekte ve hangi projelerin finanse edileceğine oylama yoluyla doğrudan karar vermektedir. Bu yapı, **karar yetkisinin gençlere devredilmesi yoluyla katılımın güçlendirme düzeyine ulaştığını**; temsiliyet ve katılım ile şeffaflık ilkelerinin hayata geçirildiğini göstermektedir (Augsberger vd., 2016).

Bu yönüyle program, gençleri yönetim süreçlerine danışılan bir grup olarak dahil etmenin ötesinde, **kamu kaynağının kullanımında karar verici paydaşlar olarak konumlandırması** açısından öne çıkmaktadır. Aynı zamanda gençlerin önceliklerinin bütçe süreçlerine yansımaları sağlayarak kaynak tahsisinin daha şeffaf, katılımcı ve ihtiyaç odaklı biçimde yürütülmesine katkı sunmaktadır.

Süreç: Kaynak tahsisi. **İlkeler:** Temsiliyet ve katılım, şeffaflık, etkililik ve verimlilik **Katılım düzeyi:** Güçlendirme

Kurumsal Yapı Süreçlerine Katılım

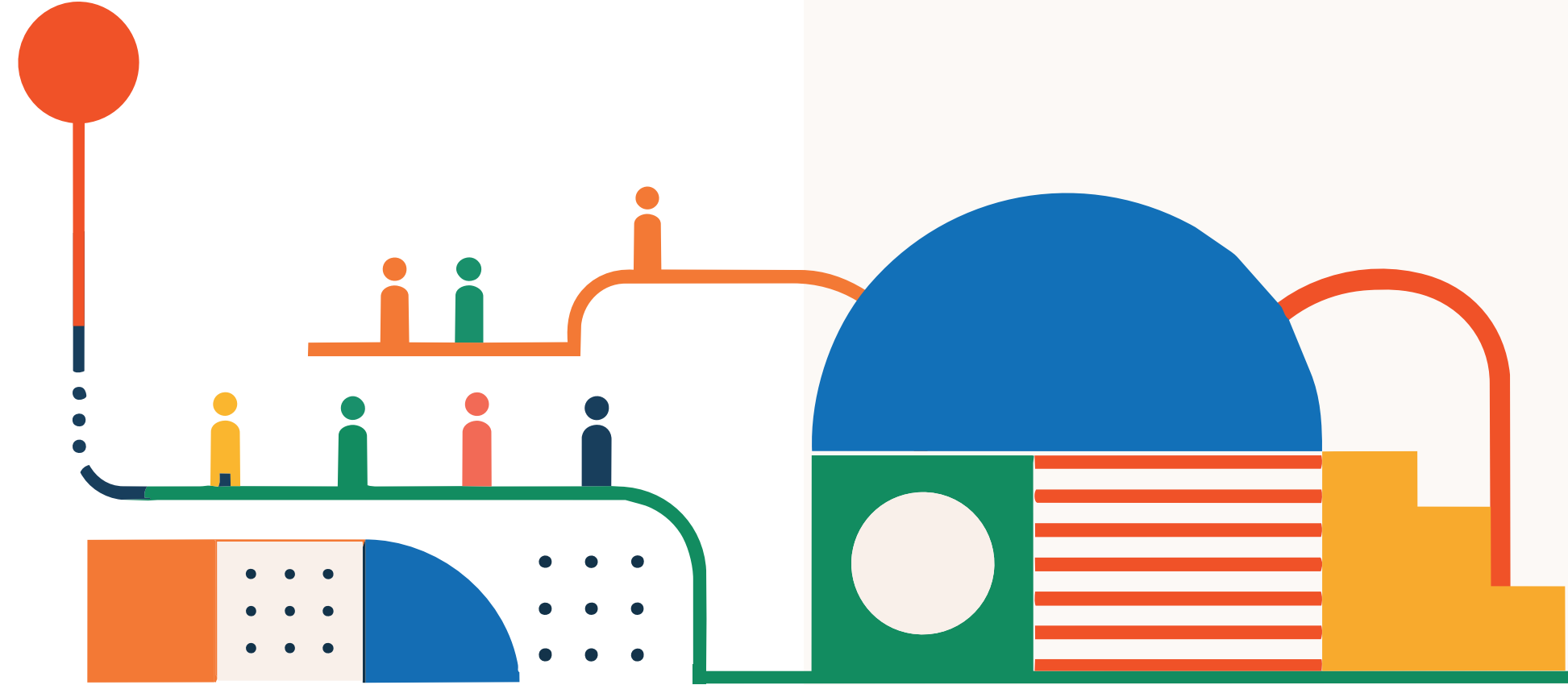
Ruuti Gençlik Katılım Çerçevesi ve Helsinki Gençlik Konseyi (Helsinki, Finlandiya)

Helsinki Belediyesi tarafından yürütülen **Ruuti Gençlik Katılım Çerçevesi**, gençlerin yerel yönetişime katılımını belediyenin kurumsal yapısına entegre eden güçlü bir modeldir. Gençlik Hizmetleri birimi tarafından koordine edilen bu yapı; gençlik konseyi, gençlerin girişim sunabilmesi, birlikte planlanan faaliyetler ve gençlik odaklı katılım araçlarını bir araya getirmektedir.

Bu çerçevede faaliyet gösteren **Helsinki Gençlik Konseyi**, Yerel Yönetimler Yasası kapsamında tanımlanmış resmî bir gençlik katılım yapısıdır. Konsey, 13–17 yaş arası gençlerden oluşmakta, iki yılda bir seçimle belirlenmekte ve gençlerin belediyenin farklı birimlerindeki planlama, uygulama ve izleme süreçlerinde sesini duyurmasını amaçlamaktadır. Gençlik Konseyi üyeleri belediye meclisi ve komitelerinde söz alma ve toplantılara katılma hakkına sahiptir; ayrıca belediye başkanı ve başkan yardımcılarıyla düzenli olarak bir araya gelmektedir. Bu yönüyle Helsinki örneği, gençlik katılımının belediye içinde ayrı bir birim, resmî bir temsil mekanizması, kurumlar arası koordinasyon ve düzenli etkileşim kanallarıyla desteklendiği güçlü bir kurumsal yapı modeli sunmaktadır.

Süreç: Kurumsal yapı **İlkeler:** Temsiliyet ve katılım, şeffaflık, hesap verebilirlik **Katılım düzeyi:** Güçlendirme

İKİNCİ BÖLÜM: **GENÇ DOSTU BELEDİYE YÖNETİŞİM MODELİ**



Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Araştırması kapsamında geliştirilen model, yerel yönetimlerin yönetim mekanizmalarını **gençlerin anlamlı katılımı ekseninde** değerlendirmeyi amaçlayan bütüncül ve analitik bir çerçeve sunmaktadır. Model, karar alma, hizmet sunumu, kaynak tahsisine ilişkin süreçlerin iyi yönetim ilkeleriyle nasıl ilişkilendiğini ve gençlerin karar alma süreçlerine hangi yapılar, araçlar ve yöntemler aracılığıyla dahil edildiğini incelemektedir. Bu yönüyle model, klasik performans değerlendirme araçlarından ayırmakta ve yerel yönetimlerde **yönetişim kalitesini gençlik perspektifi üzerinden** analiz etmeye odaklanmaktadır.

Modelin kavramsal temelinde, **gençlerin yerel yönetim süreçlerinde etkin paydaşlar olarak konumlandırılması** yer almaktadır. Gençlerin ihtiyaç, beklenti ve deneyimlerinin karar alma, kaynak tahsisi, hizmet sunumu ve kurumsal yapı süreçlerine yansıtılması; yerel politikaların kapsayıcılığını, meşruiyetini ve etkililiğini güçlendiren temel bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bu yaklaşım doğrultusunda model, yerel yönetimlerin ne yaptığından ziyade **nasıl yönettiğine**, hangi süreçler ve yönetim ilkeleri doğrultusunda karar aldığına odaklanmakta; bu çerçeveyi gençlerin anlamlı katılımı bağlamında analiz etmektedir. Bu yönüyle model, performans ölçümünden çok **yönetişim kalitesinin değerlendirilmesini** amaçlayan bir araç niteliği taşımaktadır.

Modelin ayırt edici özelliklerinden biri, gençlik katılımını bilgilendirme, danışma, dâhil etme, iş birliği ve güçlendirme olmak üzere farklı düzeylerden **oluşan çok katmanlı bir yapı** olarak ele alması ve bu düzeylerin yönetim mekanizmalarına nasıl yansıdığını analiz etmesidir. Böylece model, yalnızca katılımın varlığını değil, **niteliğini** de değerlendirmeye imkân tanımaktadır.

Her ne kadar belediyeler arasında karşılaştırmalı bir referans çerçevesi sunabilecek biçimde tasarlanmış olsa da model, **öz değerlendirme ve kurumsal gelişimi destekleyen** bir araç olarak konumlandırılmaktadır. Modelin temel işlevi, belediyelerin mevcut durumlarını veri temelli biçimde ortaya koymak, yönetim mekanizmalarındaki güçlü ve geliştirmeye açık alanları görünür kılmak ve bu alanlarda gerçekleştirilebilecek iyileştirmelere yönelik analitik bir çerçeve sunmaktır.

2.1. Modelin Kavramsal Çerçevesi

Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli, yerel yönetim süreçlerinin niteliğini gençlerin bu süreçlere katılım biçimleri üzerinden değerlendiren bir yaklaşım olarak, yönetim literatürü ile gençlik katılımı arasındaki kesişim noktasında konumlanmaktadır. Bu çerçevede model, yönetimi; gençlerin ve gençlerle çalışan paydaşların karar alma ve uygulama süreçlerine ne ölçüde ve nasıl dâhil edildiğini analiz eden bir perspektif üzerinden ele almaktadır.

Yönetişim kavramı, klasik kamu yönetimi anlayışından farklı olarak, karar alma ve uygulama süreçlerinin **çok aktörlü, etkileşimli ve büyük ölçüde yatay ilişkiler** üzerinden şekillendiği bir yapıyı ifade etmektedir. Bu bağlamda yönetim, yalnızca kamu kurumlarının faaliyetleriyle sınırlı olmayan; sivil toplum, özel sektör ve vatandaşların da sürecin aktif bileşeni olduğu geniş bir etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu çok aktörlü yapının yerel düzeyde somutlaştığı başlıca kurumsal alanlardan biri olan büyükşehir belediyeleri hem hizmet sunumunun hem de demokratik katılımın gerçekleştiği temel yönetim mekanizmaları arasında yer almaktadır. Dolayısıyla büyükşehir belediyeleri, yerel yönetim süreçlerinin niteliğini doğrudan belirleyen **kritik aktörlerdir**.

Bu noktada gençler, yönetim süreçlerinin hem öznesi hem de bu süreçlerin çıktılarında doğrudan etkilenen bir toplumsal grup olarak **özel bir konuma** sahiptir. Gençlerin yerel yönetim mekanizmalarına katılımı, yalnızca demokratik temsil açısından değil; kamu politikalarının etkinliği ve kapsayıcılığı açısından da belirleyici bir rol oynamaktadır. Gençlerin ihtiyaç, beklenti ve deneyimlerinin politika süreçlerine yansıtılması, sunulan hizmetlerin hedef kitleye uygunluğunu artırmakta ve yerel yönetimlerin toplumsal meşruiyetini güçlendirmektedir. Buna karşın mevcut uygulamalar incelendiğinde, gençlerin çoğu zaman yönetim süreçlerinde **sınırlı** olarak yer aldığı görülmektedir. Bu durum, gençlerin yönetim üzerindeki etkisinin zayıf kalmasına ve katılımın sembolik bir düzeyde gerçekleşmesine yol açmaktadır.

Bu bağlamda modelin temel kavramsal dayanaklarından biri **anlamlı katılım yaklaşımıdır**. Anlamlı katılım, bireylerin yalnızca bilgilendirildiği ya da görüşlerinin alındığı süreçlerin ötesine geçerek, karar alma mekanizmalarını etkileyebildiği, süreçlere aktif biçimde dâhil olduğu ve sonuçlar üzerinde belirleyici rol oynayabildiği katılım biçimlerini ifade etmektedir. Bu yaklaşım, katılımı tekil bir eylem olarak değil; farklı düzeyler içeren süreçler olarak ele almaktadır.

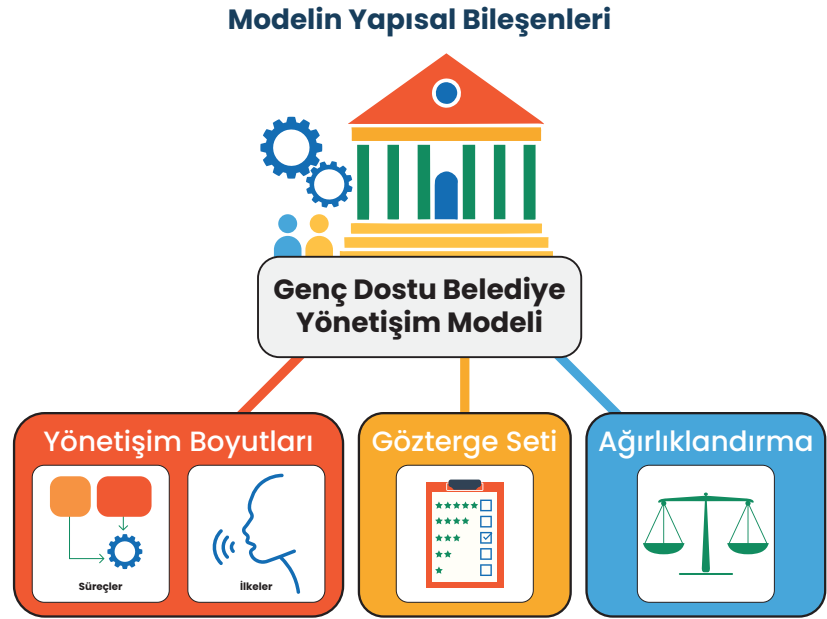
Bu doğrultuda Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli, gençlerin yerel yönetim süreçlerine hangi yapı ve süreçler aracılığıyla dahil edildiğini, iyi yönetim ilkeleri çerçevesinde analiz etmeyi amaçlamaktadır. Diğer bir ifadeyle model, gençlik katılımını yönetim süreçlerinin merkezine yerleştiren; genç dostu belediye yönetişimini **ilke ve süreç bütünlüğü** içerisinde değerlendiren bir kavramsal çerçeveye dayanmaktadır.



2.2. Modelin Yapısal Bileşenleri

Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli, yerel yönetim süreçlerinin gençlerin **anlamli katılımı** bağlamında sistematik biçimde değerlendirilmesini mümkün kılan **çok katmanlı bir yapısal çerçeveye** dayanmaktadır. Bu çerçeve, yönetişimin hem normatif hem de uygulamaya dönük boyutlarını birlikte ele alan bir analiz yaklaşımı üzerine inşa edilmiştir.

Modelin temel yapısal bileşenleri üç ana eksen de şekillenmektedir: yönetişim ilkeleri ve yönetim süreçleri, bu çerçevede oluşturulan gösterge seti ve göstergelerin ağırlıklandırılarak skorlanması. Bu üç bileşen, **modelin analitik kapasitesini belirleyen** ve elde edilen bulguların yorumlanmasına imkân tanıyan temel unsurları oluşturmaktadır.



Şekil 5 | Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli Yapısal Bileşenleri

Modelin ilk yapısal bileşeni, yönetişimin **iki temel boyut üzerinden ele alınmasıdır**. Bu **boyutlardan ilki yönetişim süreçleridir**. Karar alma, kaynak tahsisi, hizmet sunumu ve kurumsal yapı süreçleri, yerel yönetimlerin işleyişini belirleyen temel alanlar olarak model kapsamında analiz edilmektedir. Bu süreçler, yönetişimin nasıl işlediğini ve gençlerin ve gençler ile çalışan paydaşların bu alanlara **ne ölçüde dâhil edildiğini** ortaya koymaktadır.

Modelin **ikinci boyutu** ise **iyi yönetişim ilkelerinden** oluşmaktadır. Temsiliyet ve katılım, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik ve verimlilik ile sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri, yönetişim süreçlerinin **hangi değerler doğrultusunda şekillendiğini belirleyen normatif çerçeveyi** oluşturmaktadır.

Modelin bu iki boyutlu yapısı, yönetişimin yalnızca süreçler ya da yalnızca ilkeler üzerinden değerlendirilmesinin yaratabileceği sınırlılıkları gidermeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle model, yönetişimi **hem süreçler hem de ilkeler boyutlarını birlikte ele alarak** aralarındaki uyum ve tutarlılığı analiz etmektedir.

Modelin ikinci yapısal bileşeni gösterge setidir. Araştırma kapsamında geliştirilen bu set, yönetişim süreçleri ve yönetişim ilkeleri doğrultusunda belirlenen üst ve alt göstergelerden oluşmaktadır. Göstergeler, belediyelerin genç dostu yönetişim uygulamalarını **ölçülebilir kılmak** ve belediyeler arasında karşılaştırma yapılmasına imkân tanımak amacıyla tasarlanmıştır. Gösterge seti; stratejik planlar, faaliyet raporları, performans programları, bütçe belgeleri ve kamuya açık diğer veri kaynakları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Bu yönüyle model, **ikincil veri analizine dayalı** bir değerlendirme yaklaşımı benimsemektedir.

Göstergelerin tasarımında, gençlerin yönetim mekanizmalarına **hangi alanlarda ve hangi araçlar aracılığıyla katıldığını görünür kılmayı** amaçlayan bir yaklaşım esas alınmıştır. Bu doğrultuda göstergeler hem yönetsel süreçlere hem de yönetim ilkelerine karşılık gelecek biçimde yapılandırılmış; her bir gösterge belirli bir yönetim pratiğini temsil edecek şekilde tanımlanmıştır. Bu yapı, modelin **analitik derinliğini artırmakta** ve yönetişimin farklı boyutlarının ayrı ayrı incelenmesine olanak tanımaktadır.

Modelin üçüncü yapısal bileşeni, göstergelerden elde edilen bulguların **ağırlıklandırılmasına ve skorlanmasına ilişkin yaklaşımıdır**. Yönetişim süreçleri boyutunda yer alan alt süreçler, uzman görüşleri doğrultusunda farklı ağırlıklarla değerlendirilmiştir. **Karar alma ve kurumsal yapı süreçleri daha yüksek ağırlıklarla**; hizmet sunumu ve kaynak tahsisi süreçleri ise görece daha düşük ağırlıklarla modele dâhil edilmiştir. Bu tercih, yönetişimin yapısal ve stratejik boyutlarının, operasyonel boyutlara kıyasla daha belirleyici olduğu varsayımına dayanmaktadır. Buna karşılık, **yönetişim ilkeleri boyutunda ağırlıklandırma yapılmamış**; tüm ilkeler eşit önemde kabul edilmiştir. Bu yaklaşım, ilkeler arasında hiyerarşik bir ayırım yapılmasının analitik açıdan sınırlayıcı olabileceği varsayımı üzerine kurulmuştur.

Bu üç bileşenin bir araya gelmesiyle model, yerel yönetim süreçlerinin gençlerin anlamli katılımı bağlamında **çok boyutlu ve sistematik biçimde değerlendirilmesini** mümkün kılan bütüncül bir yapı sunmaktadır. Yönetişim boyutları modelin analitik eksenini, gösterge seti ölçüm aracını ve ağırlıklandırma yaklaşımı ise değerlendirme mantığını oluşturmaktadır. Bu yapı sayesinde model, belediyelerin yönetim performanslarını **karşılaştırmalı olarak analiz etmeye** ve güçlü yönleri ile geliştirmeye açık alanları ortaya koymaya imkân tanımaktadır.

2.3. Ölçüm ve Skorlama

Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli, yerel yönetimlerin yönetim süreçlerini gençlerin **anlamli katılımı** bağlamında ölçülebilir kılmak amacıyla standartlaştırılmış ve sistematik bir ölçüm yaklaşımına dayanmaktadır. Bu yaklaşım, nitel yönetim unsurlarını nesnel ve karşılaştırılabilir biçimde analiz etmeye imkân tanıyan göstergeler aracılığıyla yapılandırılmıştır. Model, **veri temelli değerlendirmeyi** esas almakta; doğrulanabilir ve izlenebilir bir analiz süreci oluşturmayı hedeflemektedir.

Modelde göstergeler, **ikili bir puanlama sistemi** üzerinden değerlendirilmektedir. Her bir gösterge, ilgili yönetim uygulamasının varlığına göre “var” (1) ya da “yok” (0) şeklinde kodlanmaktadır. Bu yöntem, öznel yorumların etkisini azaltmakta ve farklı araştırmacılar tarafından yapılacak ölçümlerin tutarlılığını artırmaktadır. Aynı zamanda belediyeler arasında karşılaştırılabilir bir veri seti oluşturulmasını mümkün kılmaktadır.

Göstergelerin değerlendirilmesinde kullanılan veri kaynakları, büyükşehir belediyelerinin kamuya açık resmî belgeleri ve dijital içeriklerinden oluşmaktadır. Stratejik planlar, faaliyet raporları, performans programları, bütçe belgeleri, meclis kararları ve resmî internet siteleri başlıca veri kaynaklarıdır. Bu yaklaşım, modelin somut ve doğrulanabilir bilgilere dayanmasını sağlamakta; farklı zaman dilimlerinde **tekrarlanabilirlik ve sürdürülebilirliği** desteklemektedir.

Model kapsamında elde edilen skorlar, süreçler ve ilkeler boyutları için ayrı ayrı hesaplanmakta; daha sonra **bütüncül bir değerlendirme çerçevesinde** analiz edilmektedir. Her iki boyutta elde edilen puanlar normalize edilerek yüzdelik sistem üzerinden ifade edilmekte; nihai yönetim puanı ise bu değerlerin birlikte değerlendirilmesi ve ortalamasının alınması yoluyla oluşturulmaktadır.

Ölçüm yaklaşımının önemli bir bileşeni olan ağırlıklandırma sistemi, modelin tüm göstergeleri eşit önemde kabul eden basit toplama yöntemlerinin ötesine geçmesini sağlamaktadır. Buna karşılık, ilke boyutunda ağırlıklandırma yapılmaması ve yönetim ilkelerinin **bir bütün olarak ele alınması** gerektiği varsayımına dayanmaktadır.

Son olarak, ölçüm sonuçlarının yorumlanmasını kolaylaştırmak amacıyla elde edilen puanlar kademeli yönetim düzeyleri altında sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma, belediyelerin mevcut durumlarını daha anlaşılır kılmakta ve gelişim alanlarının belirlenmesine katkı sağlamaktadır. Model, bu yönüyle yalnızca teknik bir ölçüm aracı değil; politika yapıcılar ve uygulayıcılar için **analitik ve yönlendirici bir değerlendirme çerçevesi** sunmaktadır.

Modelin ölçüm yaklaşımı, yönetişimin çok boyutlu doğası nedeniyle bazı sınırlılıklar içermektedir. Özellikle ikili puanlama sistemi, uygulamaların niteliği hakkında doğrudan bilgi üretmemektedir. Bu sınırlılık, bilinçli bir tercih olarak ele alınmakta; öncelikle yönetim mekanizmalarının **kurumsal düzeyde varlığını ve erişilebilirliğini görünür kılmak** amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, daha derinlemesine nitel analizler için bir başlangıç noktası sunmakta ve yönetim süreçlerinin sistematik biçimde izlenmesine katkı sağlamaktadır.

2.4. Model Nasıl Çalışır?

Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli, yerel yönetim süreçlerinin gençlerin anlamlı katılımı bağlamında değerlendirilmesini sağlayan analitik bir çerçeve olarak, **çok boyutlu ve ilişkisel bir değerlendirme mantığı** üzerine inşa edilmiştir. Model, yerel yönetimlerin yönetim pratiklerini tekil göstergeler üzerinden parçalı biçimde ele almak yerine, birbirini tamamlayan yapısal bileşenlerin etkileşimi üzerinden analiz etmeyi esas almaktadır.

Modelin analitik kurgusu; yönetim süreçleri ve ilkeleri, bu çerçevede oluşturulan gösterge seti ve ağırlıklandırılmış skorlar arasında kurulan ilişkiye dayanmaktadır. Bu yaklaşım, yönetişimin yalnızca belirli uygulamaların varlığıyla değil, **bu uygulamaların hangi ilkelere dayanarak ve hangi süreçler aracılığıyla hayata geçirildiğiyle birlikte** değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır. Böylece model, yönetim gibi karmaşık ve çok katmanlı bir olgunun bütüncül, tutarlı ve karşılaştırılabilir bir biçimde analiz edilmesine imkân tanımaktadır.

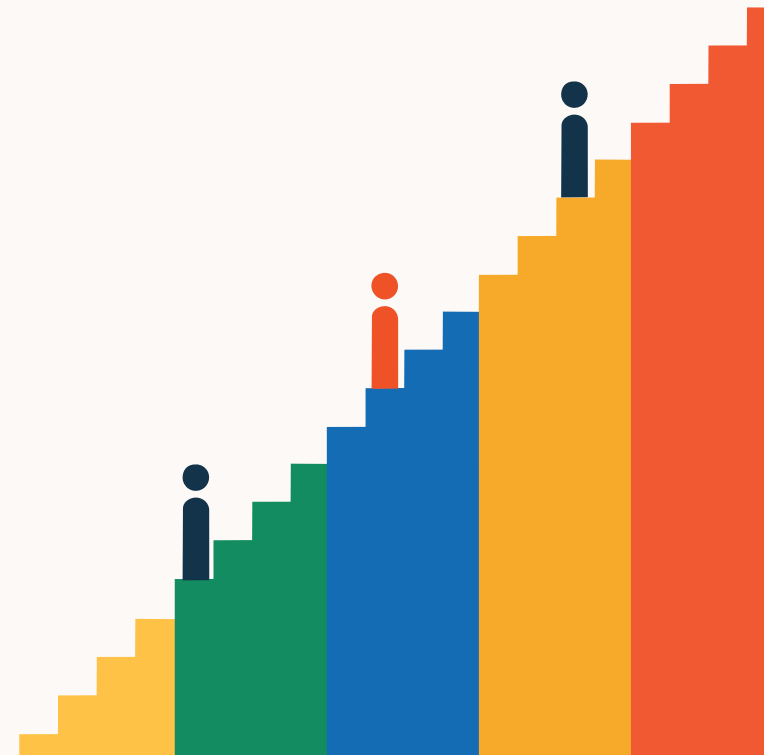


Şekil 6 | Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli Çalışma Prensibi

Modelin temel analitik varsayımı, gençlerin anlamlı katılımını güçlendiren yerel yönetim mekanizmalarının, hangi ilkeler doğrultusunda ve ne ölçüde tutarlı biçimde işlediğinin analiz edilebilir olduğudur. Bu doğrultuda model, yönetişimi süreçler ve ilkeler arasındaki **karşılıklı etkileşim** üzerinden değerlendirmektedir. Süreçler, yönetişimin nasıl işlediğini ortaya koyarken; ilkeler bu işleyişin hangi normatif çerçeveye dayandığını göstermektedir. Bu iki boyut arasındaki ilişki, modelin analiz mantığının merkezinde yer almaktadır.

Modelin çalışma prensibi, yönetim süreçlerine ilişkin göstergeler ile yönetim ilkelerine ilişkin göstergelerin önce ayrı ayrı, ardından **ilişkisel biçimde** değerlendirilmesine dayanmaktadır. Süreç boyutunda elde edilen sonuçlar, belediyelerin karar alma, kaynak tahsisi, hizmet sunumu ve kurumsal yapı gibi alanlarda gençleri ne ölçüde sürece dâhil ettiğini ortaya koyarken; ilke boyutunda elde edilen sonuçlar, bu süreçlerin temsiliyet, kapsayıcılık, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi temel değerler doğrultusunda ne ölçüde şekillendiğini göstermektedir.

Modelin analitik gücü, bu iki boyutun birlikte ele alınmasıyla ortaya çıkmaktadır. Süreçlerin güçlü olduğu ancak ilkesel çerçevenin zayıf kaldığı durumlar, yönetişimin teknik olarak işlediği ancak demokratik ve kapsayıcı niteliklerden yoksun olduğu yapılara işaret etmektedir. Buna karşılık ilkesel düzeyde güçlü görünen ancak süreçlere yeterince yansımayan yapılar, normatif kabulün varlığına rağmen uygulama eksikliklerini ortaya koymaktadır. Bu tür ayrışmalar, model aracılığıyla görünür hâle getirilmekte ve yerel yönetimdeki **yapısal tutarsızlıkların sistematik biçimde tespit edilmesine** imkân tanımaktadır.



2.5. Modelden Nasıl Faydalanılabilir?

Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli, yerel yönetimlerin yönetim süreçlerini gençlerin anlamlı katılımı bağlamında değerlendirmelerine imkân tanıyan **çok yönlü bir analiz ve politika geliştirme aracı** olarak tasarlanmıştır. Modelin temel işlevi, belediyelerin mevcut yönetim yapılarını veri temelli bir çerçevede görünür kılmak ve bu yapıların gençlik perspektifi açısından ne ölçüde kapsayıcı, erişilebilir ve etkili olduğunu ortaya koymaktır. Bu yönüyle model, yalnızca bir ölçüm aracı olmanın ötesine geçerek, yerel yönetimlerin stratejik karar alma ve kurumsal gelişim süreçlerine entegre edilebilecek **bir değerlendirme ve yönlendirme mekanizması** sunmaktadır.

Modelin en temel kullanım alanı, belediyeler açısından bir öz değerlendirme aracı olarak işlev görmesidir. Belediyeler, model kapsamında elde edilen bulgular aracılığıyla yönetim süreçlerini sistematik biçimde analiz edebilmekte; karar alma, kaynak tahsisi, hizmet sunumu ve kurumsal yapı gibi temel alanlarda gençlerin ne ölçüde sürece dâhil edildiğini somut veriler üzerinden değerlendirebilmektedir. Bu değerlendirme, belediyelerin hangi alanlarda yapısal eksiklikler bulunduğunu ve hangi alanlarda gelişim potansiyeline sahip olduklarını görünür kılmakta; bu yönüyle model, **stratejik planlama ve kurumsal iyileştirme süreçlerine doğrudan katkı** sunmaktadır.

Modelin önemli bir diğer kullanım alanı politika geliştirme süreçleridir. Yerel yönetimler, model aracılığıyla elde edilen verileri kullanarak gençlik politikalarını daha kapsayıcı ve etkili hâle getirecek öncelikli müdahale alanlarını belirleyebilmektedir. Özellikle gençlerin karar alma süreçlerine

dâhil edilmesi, hizmet tasarımı ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınması ve kurumsal mekanizmaların genç dostu bir perspektifle yeniden yapılandırılması gibi alanlarda model, **somut ve veri temelli bir referans çerçevesi** sunmaktadır.

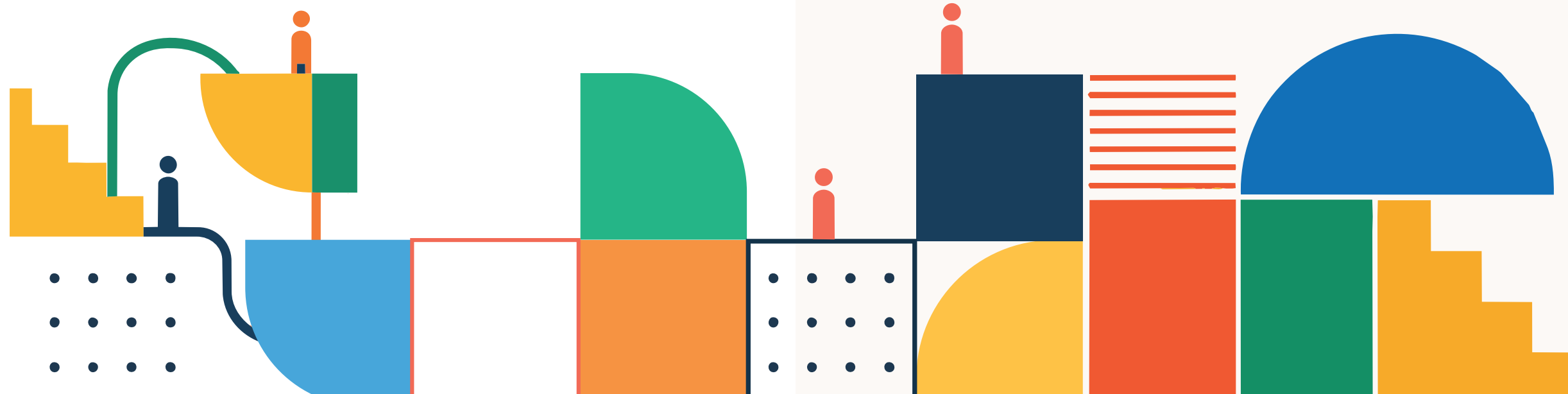
Model, aynı zamanda sivil toplum kuruluşları ve gençlik alanında çalışan aktörler için de önemli bir kullanım potansiyeline sahiptir. Sivil toplum kuruluşları, model çıktılarından yararlanarak yerel yönetimlerin gençlik alanındaki yönetim performanslarını izleyebilir ve bu verileri savunuculuk faaliyetlerinde kullanabilir. Benzer şekilde, gençlik örgütleri ve genç bireyler, model aracılığıyla yerel yönetimlerin kendilerine yönelik yaklaşımını daha somut veriler üzerinden değerlendirebilir ve katılım taleplerini veriye dayalı olarak geliştirebilir.

Modelin kullanım alanları akademik ve araştırma bağlamında da geniş bir perspektif sunmaktadır. Araştırmacılar ve akademisyenler, model kapsamında üretilen verileri kullanarak gençlik ve yönetim ilişkisini farklı boyutlarıyla inceleyebilir, karşılaştırmalı analizler gerçekleştirebilir ve politika önerileri geliştirebilir. Bu yönüyle model, yerel yönetim literatürüne özellikle gençlik bağlamında katkı sunan **özgün bir veri seti ve analitik çerçeve** oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, Genç Dostu Belediye Yönetişim Modeli, yerel yönetimlerin gençlik perspektifi doğrultusunda kendilerini değerlendirmelerine, geliştirmelerine ve politika süreçlerini daha kapsayıcı hâle getirmelerine imkân tanıyan **çok boyutlu bir araçtır**. Veri temelli yaklaşımı, analitik yapısı ve karşılaştırmalı değerlendirme imkânı sayesinde model, yerel yönetimde genç dostu bir anlayışın kurumsallaşmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: **ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ**



3.1. Araştırmanın Amacı ve Hedefleri

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Araştırması'nın temel amacı, gençlerin **anlamli katılımını odağına alan, iyi yönetim ilkelerini esas alan ve yerel yönetim süreçlerini bu perspektifle değerlendiren** bir endeks aracılığıyla yerel yönetime gençlik bakış açısı kazandırmaktır. Bu doğrultuda endeks; farklı kategoriler altında yapılandırılmış gösterge setlerine dayanan, her bir gösterge için tüm büyükşehir belediyelerinden farklı kaynaklar aracılığıyla veri toplanan, bu verilerin sistematik bir çerçevede değerlendirildiği ve skorlandığı hem kategori bazında hem de genel ortalamada endeks değerlerinin hesaplandığı **bütüncül bir değerlendirme aracı** olarak tasarlanmıştır.

Bu çerçevede genç dostu belediye yönetim endeksinin geliştirilmesiyle; belediyelerin endeks doğrultusunda kendi **öz değerlendirmelerini** yapabilmeleri, söz konusu değerlendirmelerin takip edilebilir ve yaygınlaştırılabilir veri üretimini desteklemesi ve bu süreçte belediyelerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Araştırmanın özgün yönlerinden biri, gençleri homojen bir grup olarak ele almak yerine, **farklı ekonomik ve sosyal arka planlardan gelen gençlerin** yerel yönetim deneyimlerini dikkate alan kapsayıcı bir perspektife dayanmasıdır. Bu nedenle araştırmada gençlerin kamusal yaşama katılımı, yalnızca hizmetlerden yararlanan bir grup olmanın ötesinde; **hak sahibi bireyler ve yönetim süreçlerinin öznesi** olma düzeyinde ele alınmaktadır.

Araştırma aynı zamanda belediyeler için bir karşılaştırma ve öğrenme zemini oluşturmayı amaçlamaktadır. Elde edilecek bulgular sayesinde belediyelerin güçlü yönleri, sınırlılıkları ve gelişime açık alanları nesnel göstergeler üzerinden görünür kılınarak; bu sonuçların gelecekteki strateji belgeleri, bütçe öncelikleri

ve uygulama modelleri için yol gösterici olması beklenmektedir.

Araştırmanın nihai hedefi ise, belediyelerin gençlerle ilişkisini tek yönlü hizmet sunumunun ötesine taşıyarak, gençlerin karar süreçlerine **etkili biçimde katıldığı, kapsayıcı, hesap verebilir ve sürdürülebilir bir yerel yönetim anlayışının güçlendirilmesine** katkı sunmaktır.

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Genç dostu belediye yönetim anlayışı, yerel politika süreçlerine ve bu süreçler için öngörülen yönetim yaklaşımına gençlik perspektifinden bakmayı içeren bir çerçeve olarak kullanılmaktadır. Bu doğrultuda araştırmada “yerel” ifadesiyle hangi yönetim aktörlerinin ve kurumsal yapıların kapsama alındığının açık biçimde tanımlanması gerekmektedir.

Türkiye’de yerel yönetimlerin tanımı Anayasa’nın 127. Maddesi ile yapılmıştır. Buna göre mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçmenler tarafından oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Aynı maddenin üçüncü fıkrası, söz konusu yerleşim merkezleri için kanunla özel yönetim biçimleri getirilebileceğini hükme bağlayarak büyükşehirlerin ve farklı yönetim biçimlerinin oluşturulabilmesine imkân tanımıştır. Bu çerçevede 3030 sayılı Kanun ile bugünkü anlamda büyükşehir belediyeleri kurulmuş, 2004 yılında 5216 sayılı Kanun ile bu yapı günümüz ihtiyaçlarına uygun biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Bu araştırmada yerel yönetimler yekpare bir tanımla ele alınmamış; yerel yönetimler içerisinde büyükşehir belediyeleri araştırmanın ana kapsamını oluşturmuştur. Göstergelere ilişkin veri toplama süreçlerinde Türkiye’deki tüm büyükşehir belediyeleri incelenmiştir.

Harita 2 | Araştırma Kapsamına Alınan Tüm Büyükşehir Belediyeleri



Kapsam Dışı

Kapsam İçi

3.3. Araştırma Tasarımı ve Süreçleri

GSM tarafından 2024–2027 stratejik çalışma alanlarından biri olarak belirlenen “Türkiye’de gençlerin yerel yönetimlere anlamlı ve kapsayıcı katılımını artırmak” hedefi doğrultusunda iki proje hayata geçirilmiştir. Bunlardan ilki, Avrupa Birliği Delegasyonu’nun İnsan Hakları ve Demokrasi Tematik Programı kapsamında desteklenen ve GSM tarafından Türkiye Avrupa Vakfı ortaklığıyla yürütülen Anlamlı ve Kapsayıcı Gençlik Katılımının Geliştirilmesi (Akran) Projesidir. İkincisi ise AB tarafından finanse edilen ve UNDP tarafından uygulanan Sivil Katılım Hibe Programı çerçevesinde desteklenen Söz Gençlikte Projesi’dir (Tüzün, vd., 2026).

Her iki projede de büyükşehir, il ve ilçe düzeylerinde faaliyet gösteren belediyelerin gençlerin anlamlı ve kapsayıcı karar mekanizmalarına dâhil edilmesini güçlendirmek amacıyla **araştırmaya dayalı bir model** geliştirilmiş ve bu doğrultuda çalışmalar yürütülmüştür.

Genç Dostu Belediye Endeksi, bu çalışmaların ve GSM’nin gençlerin anlamlı katılımına yönelik uzun soluklu çabalarının bir çıktısı olarak, belediye yönetişimine gençlik bakış açısını sunan bir endeks olarak tasarlanmıştır. Araştırma tasarımı toplam **altı aşamadan** oluşmaktadır.

İlk aşamada, proje ekibi yönetim, genç dostu belediye yönetişimi ve gençlerin anlamlı katılımı alanlarındaki ulusal ve uluslararası yazını kapsamlı biçimde incelemiş; Avrupa Konseyi, UNDP, UNICEF, UN-Habitat, Youthful Cities gibi uluslararası kuruluşların yanı sıra Argüden Yönetişim Akademisi, İnsani Gelişme Vakfı ve T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı gibi ulusal kurumların

çalışmalarından yararlanmıştır. Bu incelemeler sonucunda endeks için taslak bir gösterge çerçevesi oluşturulmuş ve araştırmanın kapsamı belirlenmiştir.

Masabaşı çalışmasının ardından gençlik, katılım ve yönetim alanlarında uzman kişilerle iletişime geçilmiş ve bir **danışma kurulu** oluşturulmuştur. 18 Aralık 2025 tarihinde gerçekleştirilen ilk toplantıda genel çerçeve ve model ile süreç–ilke eşleşmeleri tartışılmıştır. 24 Aralık 2025’te yapılan ikinci toplantıda ise danışma kurulu temsilcisine gösterge seti sunulmuş ve geri bildirimleri alınarak gösterge seti geliştirilmiştir.

28 Ocak 2026 tarihinde düzenlenen Haklar Ağı Çalıştayı’nda gösterge setleri katılımcıların sunulmuş; tartışmalar sonucunda gösterge–kategorileştirilmesi netleştirilmiştir. Ardından iş gölgeleme ziyaretleri gerçekleştirilmiş; Ankara, Antalya ve Gaziantep’te büyükşehir belediyelerinin uzmanlarıyla yapılan görüşmeler sonucunda alınan geri bildirimler doğrultusunda gösterge seti ve göstergeler ile ilgili veri toplama kaynakları nihai hale getirilmiştir.

Araştırma tasarımının son aşamasında, **84 üst gösterge ve 71 alt göstergedan** oluşan Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi (EK 1) kesinleştirilmiş ve büyükşehir belediyelerinin 2024 yılına ait verileri toplanmıştır.



3.4. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Süreçleri

Araştırmada, genç dostu bir perspektifle yönetişimi analiz edebilmek için mevcut yönetim süreçleri ve ilkeleri kapsamlı biçimde ele alınmıştır. Bu yaklaşım, gençlerin yerel yönetimdeki konumunu güçlendiren ve görünür kılan verilere ulaşmayı amaçlamaktadır.

Bu alandaki göstergelerin gençlik perspektifiyle okunması görece yeni bir çalışma alanıdır. Standart veri eksikliği ve belediyelerin veri sunma kapasitelerindeki farklılıklar, yöntemin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu nedenle araştırmanın yöntemi, aynı zamanda **gelecek çalışmalar için ortaklaşma ihtiyacını** da ortaya koymaktadır.

Araştırma kapsamında Türkiye’deki **30 büyükşehir belediyesinin** halka açık verileri esas alınmıştır. Veri kaynakları; stratejik planlar, faaliyet raporları, performans programları, bütçe belgeleri ile belediyelerin internet sitesi, sosyal medya ve internet taramasından oluşmaktadır.

Araştırmada dört yönetim süreci ve altı iyi yönetim ilkesi, üst ve alt göstergeler doğrultusunda incelenmiştir. Veri toplama yöntemi olarak **ikincil veri analizi** kullanılmıştır.

Ağırlıklandırma, araştırma ekibi ve uzman görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. Buna göre süreçler ve ilkeler iki ayrı boyut olarak ele alınmış; **karar alma ve kurumsal yapı süreçleri yüzde 30, kaynak tahsisi ve hizmet sunumu süreçleri yüzde 20 ağırlıkla değerlendirilmiştir.** İlke boyutunda ise altı ilkenin tamamı eşit ağırlıkta kabul edilmiştir.

Veriler, varlık–yokluk esasına göre 0–1 aralığına dönüştürülmüş; normalizasyon işlemi Asgari–Azami Normalleştirme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Böylece büyükşehir belediyelerinin dört süreç ve altı ilke kapsamında **yüzdelik endeks puanları** hesaplanmıştır.

Araştırma ekibi, sonuçların değerlendirilmesi için bir çalışma yürütmüş; gösterge sayısının düşük olduğu alanlarda farkları görünür kılmak amacıyla **eşitlik kırııcı yöntem** uygulanmıştır.

3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, gençlerin anlamlı katılımını odağa alan bir yönetim perspektifiyle tasarlanmış olup bu çerçevede bazı sınırlılıklar içermektedir.

İlk sınırlılık, **verilerin toplanabilirliğiyle** ilgilidir. Ulusal ölçekte standart bir raporlama yapısının bulunmaması, belediyeler arası karşılaştırmayı sınırlamaktadır.

İkinci sınırlılık, **verilerin içeriğinden** kaynaklanmaktadır. Belediyelerin sunduğu bilgilerin kapsamı ve dili, göstergelerin yorumlanmasını doğrudan etkilemektedir.

Son olarak belirtilmesi gerekir ki bu araştırma **2024 yılı verilerine** dayanmaktadır. Bu sınırlılık doğrultusunda 2024 sonrasındaki çalışmaların gelecek dönemlerde yıllık olarak incelenmesi hedeflenmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: **ARAŞTIRMANIN BULGULARI**



4.1. Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehir Belediyeleri Değerlendirmesi

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi kapsamında elde edilen bulgular, büyükşehir belediyelerinin gençlerin **anlamli katılımı** bağlamındaki yönetim düzeylerinin genel olarak düşük ve sınırlı bir aralıkta yoğunlaştığını göstermektedir. Yönetişim düzeylerini ortaya koyan genel tablo incelendiğinde, belediyelerin büyük çoğunluğunun orta düzeyin altındaki segmentlerde kümelendiği açıkça görülmektedir. Bu durum, genç dostu belediye yönetişiminin henüz **kurumsallaşmış bir politika alanı** hâline gelemediğine işaret etmektedir.

Endeks kapsamında oluşturulan **beşli yönetim düzeyi** sınıflandırması için büyükşehir belediyelerinin süreçler ve ilkeler bazında normalize edilmiş ve aritmetik ortalaması alınmış skorlarından faydalanılmıştır. Bu doğrultuda skorlar;

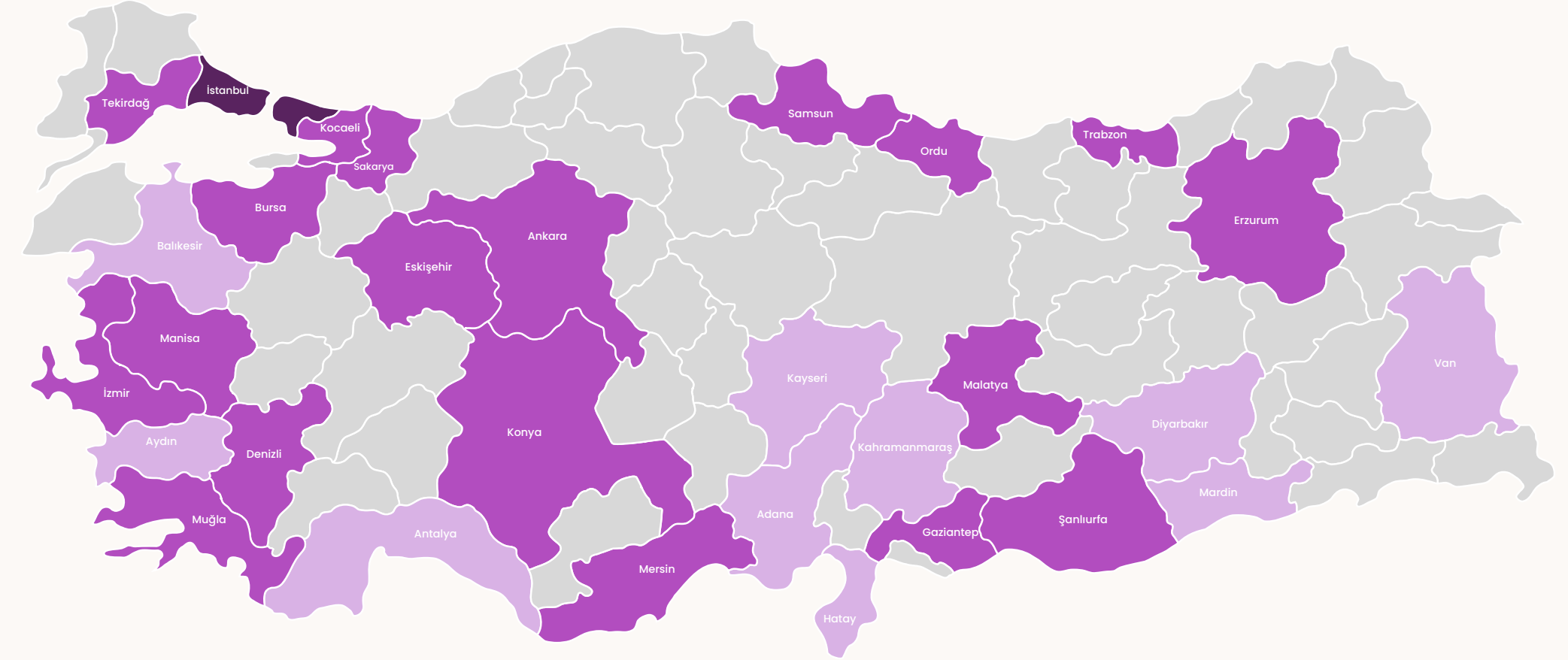
- %0 – 19,99 aralığı **temel düzey,**
- %20 – 39,99 aralığı **gelişen düzey,**
- %40 – 59,99 aralığı **orta düzey,**
- %60 – 79,99 aralığı **ileri düzey,**
- %80 – 100 aralığı **üst düzey**

olarak tanımlanmıştır. Elde edilen bulgular, **hiçbir büyükşehir belediyesinin ileri veya üst düzey kategorisine ulaşamadığını** ortaya koymaktadır.

Genel dağılım incelendiğinde, 10 büyükşehir belediyesinin temel düzeyde, 19 büyükşehir belediyesinin gelişen düzeyde ve yalnızca 1 büyükşehir belediyesinin orta düzeyde yer aldığı görülmektedir. Hiçbir büyükşehir belediyesinin ileri veya üst düzey kategorisine ulaşamaması, genç dostu yönetim performansının genel olarak düşük düzeylerde kümelendiğini göstermektedir. Bu dağılım, belediyeler arasında bazı farklılaşmalar bulunmakla birlikte, gençlerin anlamli katılımının büyükşehir belediyelerinde henüz güçlü, sistematik ve kurumsallaşmış bir yönetim alanına dönüşmediğine işaret etmektedir.

Bu bulgular, gençlerin anlamli katılımı bağlamında yerel yönetim süreçlerinin bütüncül biçimde güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Karar alma, kaynak tahsisi, hizmet sunumu ve kurumsal yapı alanlarında gençlerin aktif, etkin ve sürdürülebilir katılımını sağlayacak mekanizmaların yeterince kurumsallaşmadığı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, katılım araçlarının varlığı tek başına yeterli değildir; bu araçların erişilebilir, kapsayıcı, düzenli işleyen ve karar süreçleri üzerinde somut etki üreten yapılar hâline gelmesi gerekmektedir. Mevcut tablo, bu alanlarda yapısal gelişim ihtiyacının devam ettiğini göstermektedir.

Harita 3 | Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi: Büyükşehirler Yönetişim Düzeyleri



Orta Düzey ■ Gelişen Düzey ■ Temel Düzey ■

4.2. Genç Dostu Belediye Yönetişim Süreçleri İçin Genel Karşılaştırma

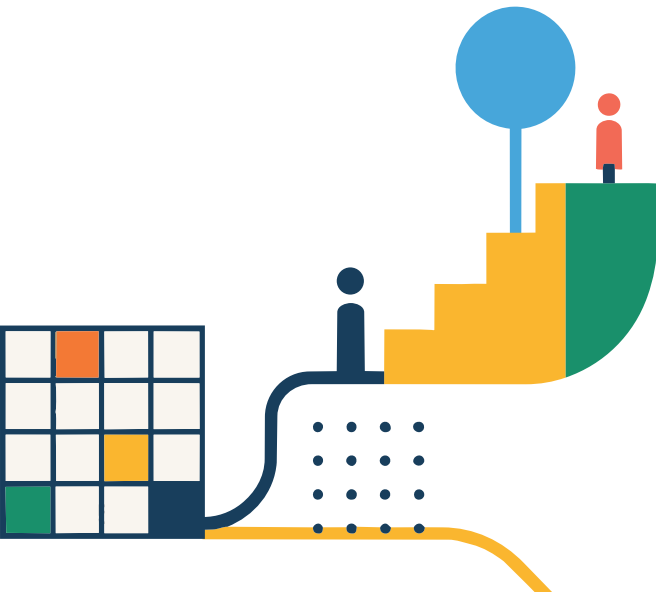
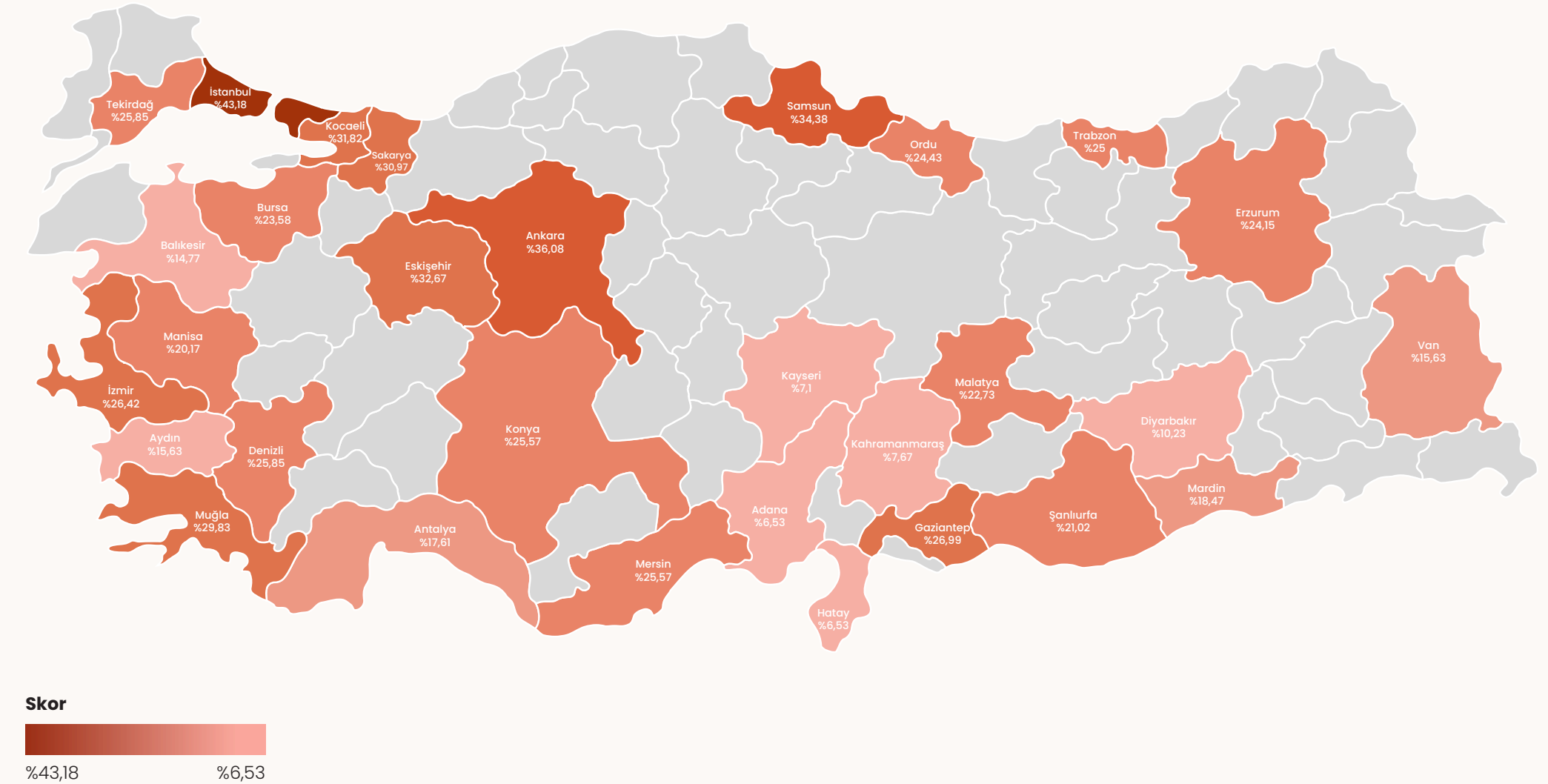
Süreçler boyutu temelinde yapılan değerlendirmelerde, **büyükşehir belediyelerinin ortalama puanı yüz üzerinden 22,55** olarak hesaplanmıştır. Bu boyutta en yüksek performans **%43,18** olarak ölçülürken, en düşük performans ise **%6,53**'tür.

Harita genelindeki dağılım incelendiğinde, 30 büyükşehir belediyesinin 18'i ortalamanın üzerinde, 12'si ise ortalamanın altında performans sergilediği ve **büyükşehir belediyelerinin önemli bir bölümünün düşük ve birbirine yakın puan aralıklarında yoğunlaştığı** dikkat çekmektedir. Bununla birlikte belediyeler arasında belirli farklılıklar da bulunmaktadır.

İstanbul Büyükşehir **Belediyesi (%43,18)**, Ankara Büyükşehir Belediyesi (%36,08) ve **Samsun Büyükşehir Belediyesi (%34,38)** süreçler boyutunda görece daha yüksek performans sergilemekle birlikte, bu belediyelerin skorları, genç dostu yönetim yapı ve uygulamalarının bu büyükşehir belediyelerinde dahi güçlü ve ileri düzeyde kurumsallaşmadığını göstermektedir

Elde edilen bulgular, **genç dostu yönetim yaklaşımının belediyelerin temel yönetsel süreçlerine henüz güçlü ve yaygın biçimde entegre edilemediğine** işaret etmektedir. Özellikle karar alma ve kaynak tahsisi süreçlerindeki düşük performanslar, gençlerin yönetim süreçlerine doğrudan ve etkili katılımını sağlayan mekanizmaların sınırlı kaldığını göstermektedir.

Harita 4 | Büyükşehir Belediyeleri Yönetişim Süreçleri Genel Endeks Skorları



4.2.1. Karar Alma Süreçleri için Genel Karşılaştırma

Genç dostu belediye yönetim süreçlerinin en kritik bileşenlerinden biri olan karar alma süreçlerine ilişkin bulgular, belediyelerin gençleri yönetim mekanizmalarına ne ölçüde dâhil edebildiğini doğrudan ortaya koymaktadır. Bu bağlamda yapılan genel değerlendirmede, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin %33,33 endeks skoru ile ilk sırada yer aldığı; onu İstanbul Büyükşehir Belediyesi (%31,25) ve Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin (%29,17) takip ettiği görülmektedir. Ancak bu belediyelerin dahi **orta düzeyin altında yer alması**, gençlerin karar alma süreçlerine **etkili, kapsayıcı ve sürdürülebilir katılımını sağlayan mekanizmaların yeterince yaygınlaşmadığını** göstermektedir.

Karar alma süreçlerine ilişkin genel ortalamanın %17,78 seviyesinde olması, bu alanın yönetim süreçleri içerisinde **en zayıf süreçlerden biri** olduğunu ortaya koymaktadır. En düşük skoru %2,08 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde **gençlerin karar alma süreçlerinin gençlerin anlamlı katılımını sağlayacak şekilde tasarlanmadığına ve işlemediğine** işaret etmektedir. On yedi belediyenin ortalamanın üzerinde, on üç belediyenin ise altında yer alması; **katılımın niteliği ve etkisi açısından önemli gelişim alanlarının bulunduğunu** ortaya koymaktadır. Harita incelendiğinde de temel ve gelişen düzeylerde performans gösteren belediyelerin farklı coğrafi bölgelerde yer aldığı görülmekte; bu durum karar alma süreçlerindeki performansın bölgesel özelliklerden çok belediyelerin kurumsal öncelikleri ve yönetim yaklaşımlarıyla ilişkili olduğunu göstermektedir.

Göstergeler düzeyinde yapılan inceleme, büyükşehir belediyelerinin daha çok **politika geliştirme ve planlama boyutu ile ilişkili göstergelerde** performans gösterdiğini ortaya koymaktadır. Gençlere ilişkin hedeflerin stratejik planlarda

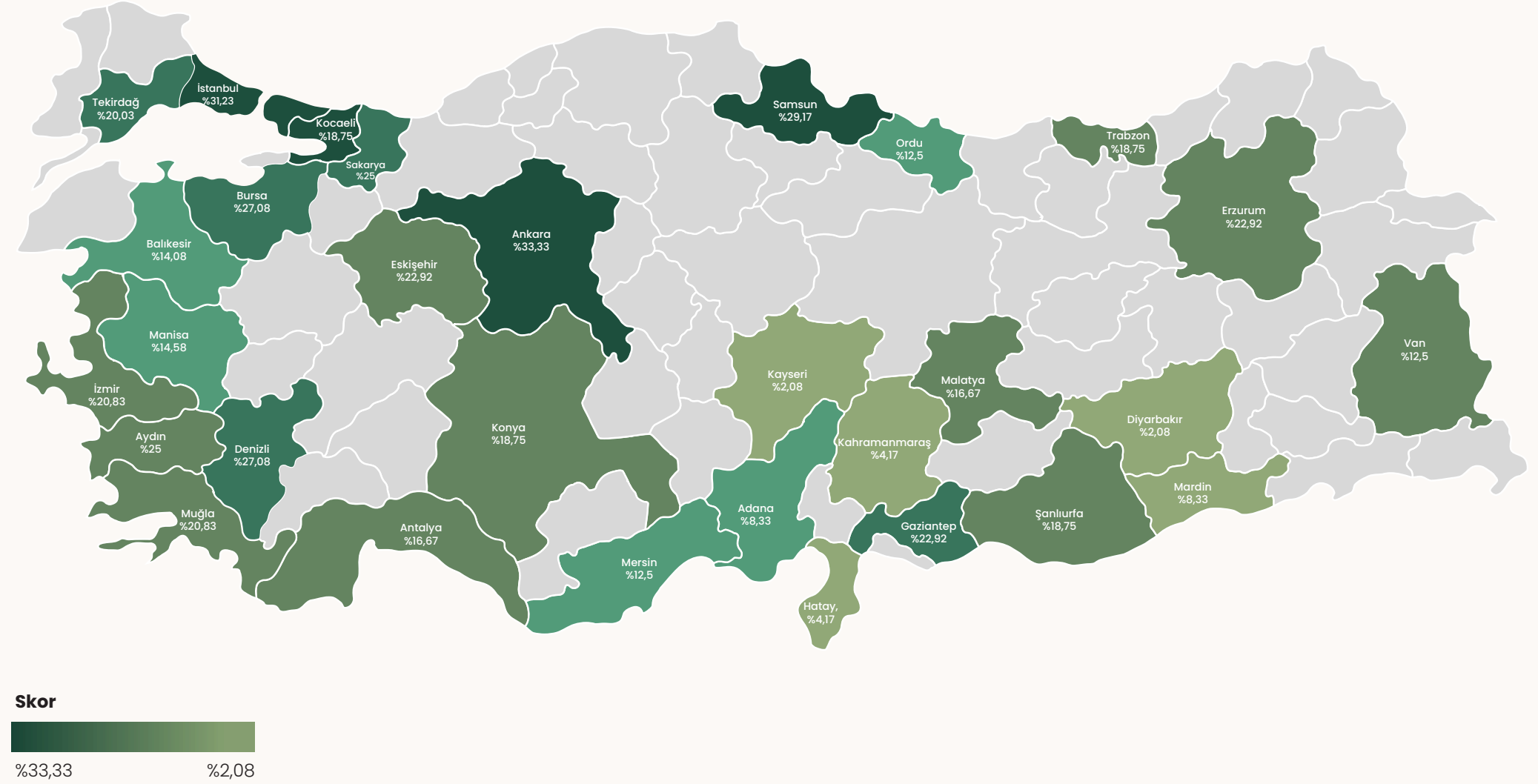
yer alması, gençlik alanına yönelik mevcut durum analizlerinin yapılması ve gençlik politikalarına dair genel çerçevenin tanımlanması bu kapsamda öne çıkan uygulamalar arasındadır. Benzer şekilde, belediyelerin gençlere yönelik iletişim kanallarını tanımlaması ve gençlik politikalarına ilişkin genel hedefler belirlemesi de görece yaygın uygulamalar arasında yer almaktadır.

Buna karşılık, büyükşehirlerin önemli bir kısmı tarafından karşılanmayan göstergeler incelendiğinde, karar alma süreçlerine gençlerin anlamlı katılımını sağlayan etkin yöntemlerin yaygın kullanımında önemli eksiklerin bulunduğu görülmektedir. Özellikle doğrudan katılım yöntemlerinin (çalıştaylar, forumlar, danışma kurulları vb.) sistematik ve sürdürülebilir biçimde uygulanmaması, gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımını sınırlandırmaktadır. Benzer biçimde, gençlerin görüş ve önerilerinin nasıl değerlendirildiğine ilişkin **şeffaf ve izlenebilir mekanizmaların eksikliği**, katılımın kararlar üzerindeki etkisini zayıflatmaktadır.

Dijital katılım araçlarının sınırlı kullanımı da gençlerin karar alma süreçlerine erişimini kısıtlayan önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. İnternet üzerinden görüş iletme imkânlarının, geri bildirim mekanizmalarının ve katılım platformlarının yeterince yaygın olmaması, özellikle dijital araçları yoğun kullanan gençlerin karar alma süreçlerine erişimini sınırlandırmaktadır. Ayrıca gençlik meclislerinin karar alma süreçleri üzerindeki etkisinin sınırlı kalması, gençlerin karar alma süreçlerine dahil etme ve iş birliği düzeylerinde katılımını sınırlandırmaktadır.

Bir diğer dikkat çekici bulgu ise gençlere yönelik bilgilendirme faaliyetlerinin belirli ölçüde mevcut olmasına karşın, etkileşim ve geri bildirim mekanizmalarının zayıf olduğudur. Bu durum, gençlerin anlamlı katılımının çoğunlukla **bilgilendirme ve danışma düzeylerinde kaldığını** ve iş birliği ve güçlendirme düzeylerine ulaşan uygulamaların ise sınırlı olduğunu göstermektedir.

Harita 5 | Karar Alma Süreçleri Endeks Skorları



Skor



%33,33

%2,08

4.2.2. Kaynak Tahsisi Süreçleri için Genel Karşılaştırma

Genç dostu belediye yönetim süreçleri içerisinde kaynak tahsisi, **belediyelerin gençlere yönelik politika, hizmet ve destekleri hangi ölçüde kurumsal bir öncelik olarak ele aldığını ve bu hizmetlerin etkililik, verimlilik, kapsayıcılık ve sürdürülebilirliğini destekleyecek kaynakları ne ölçüde planlayabildiğini** ortaya koymaktadır. Bu bağlamda elde edilen bulgular, belediyelerin gençlere yönelik politika, hizmet ve desteklere kaynak tahsis etme hususunda belirli bir kapasiteye sahip olmakla birlikte, kaynakların stratejik, şeffaf ve katılımcı biçimde yönetilmesi konusunda önemli gelişim alanlarının bulunduğunu göstermektedir.

Genel değerlendirmede endeks skorları ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (%48,57) ilk sırada yer aldığı; onu Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin (%40) takip ettiği ve Samsun, Kocaeli ile Trabzon Büyükşehir Belediyeleri'nin (%37,14) benzer performans düzeylerinde konumlandığı görülmektedir. Bununla birlikte, bu değerlerin tamamının orta düzeyin altında kalması, kaynak tahsisi süreçlerinin belediyeler genelinde **yeterince kurumsallaşmadığını ve gençlere yönelik hizmetlerin güçlü bir kaynak yönetimi yaklaşımıyla desteklenemediğini** ortaya koymaktadır.

Kaynak tahsisi süreçlerine ilişkin genel ortalamanın %18,67 seviyesinde olması, büyükşehir belediyelerinin gençlere yönelik hizmet ve destekleri planlama, bütçelendirme ve izleme kapasitelerinin oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. En düşük skoru %0 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde gençlere yönelik hizmetlerin kaynak planlama ve bütçeleme süreçlerinde görünür bir öncelik olarak yer almadığına işaret etmektedir. On dört belediyenin ortalamanın üzerinde, on altı belediyenin ise altında yer alması; bu alandaki kapasitenin büyükşehir belediyeleri arasında farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, **kaynak tahsisi süreçlerinin ağırlıklı olarak faaliyet ve hizmet finansmanı ekseninde ilerlediğini** ortaya koymaktadır. Spor faaliyetleri, kültürel etkinlikler ve çeşitli sosyal destek uygulamaları birçok belediyede belirli ölçüde karşılık bulurken; **kaynakların planlanması, önceliklendirilmesi, izlenmesi ve kamuoyu ile paylaşılmasına ilişkin uygulamaların daha sınırlı düzeyde kaldığı** görülmektedir. Bu durum, belediyelerin kaynak yönetiminin stratejik ve hesap verebilir bir çerçevede kurumsallaşma düzeyinin düşük kaldığını göstermektedir.

Öte yandan, girişimcilik merkezleri, teknoloji ve inovasyon odaklı yapılar, sosyal girişimcilik destekleri ve gençlere yönelik proje finansman mekanizmalarının yaygın olmaması, **belediyelerin gençlerin girişimcilik, sosyal girişimcilik ve yenilikçilik potansiyellerini destekleme kapasitesinin sınırlı kaldığını** göstermektedir. Benzer şekilde burs, barınma, ulaşım ve internet desteği gibi ayni ve nakdi destek mekanizmalarının birçok belediyede yeterince gelişmemiş olması, özellikle **farklı toplumsal ve ekonomik arka plandan gençlerin hizmetlere erişimi açısından önemli eksikliklere** işaret etmektedir.

Ayrıca, **gençlerin kaynak tahsisi ve bütçe süreçlerine katılımını sağlayan mekanizmaların oldukça sınırlı olduğu** görülmektedir. Katılımcı bütçeleme uygulamalarının düşük yaygınlığa sahip olması, gençlerin çoğu zaman hizmetlerin yararlanıcısı olarak konumlandırıldığını; buna karşılık kaynakların önceliklendirilmesi ve dağıtılmasına ilişkin süreçlerde etkili bir paydaş olarak yer alamadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, **kaynak tahsisi süreçlerinde katılım, şeffaflık ve hesap verebilirlik boyutlarının güçlendirilmesi** gerektiğine işaret etmektedir

Harita 6 | Kaynak Tahsisi Süreçleri Endeks Skorları



4.2.3. Hizmet Sunum Süreçleri İçin Genel Karşılaştırma

Genç dostu belediye yönetim süreçleri içerisinde hizmet sunumu, **gençlerin belediyelerle en doğrudan temas kurduğu ve yönetim uygulamalarını somut hizmetler üzerinden deneyimlediği** temel süreçlerden biridir. Bu nedenle hizmet sunumu, belediyelerin gençlere yönelik politika ve önceliklerini uygulamaya dönüştürme kapasitesinin önemli bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Elde edilen bulgular, **hizmet sunumunun diğer süreç boyutlarına kıyasla görece daha gelişmiş bir alan olduğunu** ortaya koymaktadır.

Genel değerlendirmede Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin %61,9 endeks skoru ile ilk sırada yer aldığı; onu İstanbul ve Muğla Büyükşehir Belediyeleri'nin (%54,76) takip ettiği görülmektedir. Bu sonuçlar, **hizmet sunum süreçlerinin kurumsal yapı, karar alma ve kaynak tahsisi süreçlerine kıyasla daha güçlü bir performans sergilediğini** göstermektedir. Bununla birlikte, en yüksek performans gösteren belediyelerin dahi **orta düzeyin üzerinde ancak sınırlı bir başarı ortaya koyabilmesi, hizmet sunumunda gelişim alanlarının devam ettiğine** işaret etmektedir.

Hizmet sunum süreçlerine ilişkin genel ortalamanın %33,1 olması, büyükşehir belediyelerinin gençlere yönelik hizmet üretimi konusunda belirli bir kurumsal kapasite geliştirdiğini göstermektedir. Buna karşılık en düşük skoru %0 olarak ölçülmesi, bazı belediyelerde gençlere yönelik **hizmet sunumunun ya oldukça sınırlı kaldığını** ya da bu hizmetlerin **sistematiik ve düzenli biçimde raporlanmadığını** göstermektedir. On altı belediyenin ortalamasının üzerinde, on dört belediyenin ise altında yer alması, hizmet sunum kapasitesinin istenilen seviyeye ulaşmadığını göstermektedir.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, hizmet sunumunun büyük ölçüde **fiziksel altyapı ve faaliyet temelli uygulamalar** üzerinden şekillendiğini ortaya koymaktadır. Gençlik merkezleri, spor ve kültür-sanat faaliyetleri, kütüphane hizmetleri ve çeşitli eğitim desteklerinin birçok belediyede bulunması, **gençlere yönelik temel hizmetlerin genel olarak sunulduğunu** göstermektedir.

Bununla birlikte, hizmetlerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine gençlerin sistematik katılımını sağlayan mekanizmaların yeterince gelişmediği görülmektedir. Gençlerin **hizmet önceliklerinin belirlenmesine ve hizmet tasarımlarına katkı sunmasına olanak sağlayan yapıların sınırlı olması**, hizmet sunum süreçlerinin çoğu zaman belediyeler tarafından belirlenen öncelikler doğrultusunda şekillendiğini göstermektedir. Benzer şekilde, gençlerden düzenli **geri bildirim toplanması, hizmet sonuçlarının ölçülmesi, performans göstergelerinin izlenmesi ve elde edilen bulguların kamuoyu ile paylaşılması konularında da önemli eksiklikler** bulunmaktadır. Bu durum, hizmet sunumunun büyük ölçüde faaliyet temelli ilerlediğini; gençlerin ihtiyaç, beklenti ve deneyimlerinin hizmetlerin tasarımı ve iyileştirilmesi süreçlerine yeterince yansıtılamadığını göstermektedir.

Harita 7 | Hizmet Sunum Süreçleri Endeks Skorları



Skor



4.2.4. Kurumsal Yapı Süreçleri İçin Genel Karşılaştırma

Genç dostu belediye yönetim süreçlerinin sürdürülebilirliği, kurumsal yapıların bu yaklaşımı **ne ölçüde içselleştirdiği** ile doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda kurumsal yapı süreçlerine ilişkin bulgular, belediyelerin gençlik alanını geçici faaliyetler yerine **kalıcı ve kurumsallaşmış organizasyonel düzenlemeler** üzerinden ele alıp almadığını ortaya koymaktadır.

Genel değerlendirmede İstanbul'un %50 endeks skoru ile ilk sırada yer aldığı; onu Antalya ve Eskişehir'in (%44,44) takip ettiği görülmektedir. Ancak bu değerlerin en yüksek skorlar olarak orta düzeyde kalması, büyükşehirler nezdinde kurumsal yapının henüz **yeterince derinleşmediğini** göstermektedir.

Kurumsal yapı süreçlerine ilişkin genel ortalamanın %23,89 seviyesinde olması, belediyelerin gençlik alanına yönelik belirli kurumsal düzenlemelere sahip olduğunu; buna karşılık bu yapıların **yaygınlık ve işlevsellik açısından sınırlı kaldığını** ortaya koymaktadır. En düşük skorun %5,56 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde gençlik alanının kurumsal düzeyde neredeyse hiç karşılık bulmadığına işaret etmektedir. On dört belediyenin ortalamanın üzerinde, on altı belediyenin ise altında yer alması, bu alandaki kapasitenin hem sınırlı hem de **dengesiz biçimde dağıldığını** göstermektedir.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, kurumsal yapıların bazı alanlarda oluşmaya başladığını; ancak **bütüncül ve sistematik bir çerçeveden uzak kaldığını** ortaya koymaktadır. Özellikle kent konseylerinin varlığı ve bu konseyler bünyesinde gençlik yapılanmalarının bulunması birçok belediyede gözlemlenmektedir. Bununla birlikte, bu durumun mevzuatta bir zorunluluğa karşılık geldiği dikkate alındığında, söz konusu yapıların varlığının tek

başına **etkili bir işleyişi garanti etmediği** anlaşılmaktadır. Benzer biçimde, belediye bünyesinde gençlik alanında çalışan birimlerin (gençlik müdürlüğü, koordinasyon birimi vb.) bazı belediyelerde oluşturulmuş olması, gençlik alanının kurumsal olarak tanımlanmaya başladığını göstermesi açısından önemlidir.

Buna karşılık, bu yapıların işleyişine ilişkin önemli eksiklikler dikkat çekmektedir. Gençlik meclisleri ve gençlik odaklı yapıların düzenli faaliyet ve toplantı raporlarını paylaşmamaları, bu yapıların **şeffaflık ve hesap verebilirlik** açısından zayıf kaldığını göstermektedir. Aynı şekilde, sivil toplum kuruluşlarıyla düzenli ve kurumsallaşmış istişare mekanizmalarının sınırlı olması, belediyelerin **çok aktörlü yönetim anlayışını** yeterince kurumsallaştırmadığını göstermektedir.

Kurumsal kapasiteye ilişkin bir diğer önemli bulgu, gençlik alanının **üst yönetim düzeyinde yeterince temsil edilmemesidir**. Belediyelerde genç çalışanların üst yönetim pozisyonlarında sınırlı yer alması ve gençlik perspektifinin karar verici mekanizmalara yeterince yansımaması, bu alanın stratejik bir öncelik hâline gelmesini zorlaştırmaktadır. Ayrıca belediye personeline yönelik gençlik hakları ve katılımı konusunda hizmet içi eğitim programlarının yaygın olmaması, **kurumsal öğrenme süreçlerinin zayıf kaldığını** göstermektedir.

Kaynak geliştirme ve dış fonlardan yararlanma kapasitesine sahip birimlerin sınırlı olması da dikkat çekici bir diğer bulgudur. Bu durum, gençlik alanında **sürdürülebilir projelerin geliştirilmesini ve ölçeklendirilmesini** zorlaştırmaktadır. Benzer şekilde, gençlik alanında kurumlar arası koordinasyonu sağlayan yapıların yaygın olmaması, mevcut faaliyetlerin **bütüncül biçimde planlanması ve yürütülmesinde sınırlılık** yaratabilmektedir.

Harita 8 | Kurumsal Yapı Süreçleri Endeks Skorları



4.3. Genç Dostu Belediye Yönetişim İlkeleri İçin Genel Karşılaştırma

Genç dostu belediye yönetim ilkelerine ilişkin genel değerlendirme, belediyelerin yönetişimi **ne ölçüde normatif bir çerçeve ve değerler sistemi üzerinden yapılandırılabildiğini** ortaya koymaktadır. Bu bağlamda elde edilen bulgular incelendiğinde, İstanbul'un %44,76 endeks skoru ile en yüksek performansı sergilediği; onu Ankara (%36,36) ve Samsun'un (%36,36) takip ettiği görülmektedir. Bu belediyelerin görece daha yüksek performans göstermesi, yönetim ilkelerinin belirli ölçüde kurumsal çerçeveye yansıtılabildiğini göstermektedir. Ancak bu değerlerin, süreç boyutunda olduğu gibi ilkeler boyutunda da orta düzeyi aşamaması, yönetim ilkelerinin henüz **tam anlamıyla içselleştirilmediğine** işaret etmektedir.

İlkeler boyutunda genel ortalamanın %23,26 seviyesinde kalması, belediyelerin temsiliyet ve katılım, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik ile etkililik gibi temel iyi yönetim ilkelerini **sistematik ve bütüncül biçimde uygulayamadığını** ortaya koymaktadır. En düşük skorun %5,59 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde bu ilkelerin kurumsal karşılığının oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. Bu durum, yönetim anlayışının belirli uygulamalarla sınırlı kaldığını; ancak bu uygulamaların arkasında **güçlü ve tutarlı bir ilkesel altyapının** bulunmadığını düşündürmektedir.

Dağılım incelendiğinde, on yedi büyükşehir belediyesinin ortalamanın üzerinde, on üç belediyenin ise ortalamanın altında yer aldığı görülmektedir. Bu yapı, süreç boyutuna benzer biçimde, belediyeler arasında keskin bir ayrışmadan ziyade genel bir **düşük performans kümesine** işaret etmektedir. Ortalamanın üzerinde yer alan belediyelerin dahi güçlü ve bütüncül bir yönetim anlayışına sahip olduğu söylenememekte; yalnızca bazı ilelerde görece daha iyi performans sergiledikleri anlaşılmaktadır.

İlke boyutuna ilişkin dikkat çeken bir diğer bulgu, belediyelerin yönetim ilkelerini çoğunlukla politika belgeleri ve stratejik planlar düzeyinde ifade etmelerine rağmen, bu ilkelerin uygulama aşamasında **yeterince karşılık bulmamasıdır**. Diğer bir ifadeyle, normatif çerçeve ile pratik uygulama arasında belirgin bir uyumsuzluk söz konusudur. Bu durum, yönetim ilkelerinin çoğu zaman söylemsel düzeyde kaldığını; karar alma, hizmet sunumu ve kaynak tahsisi gibi temel alanlara yeterince yansımadığını göstermektedir.

Bu çerçevede ilke boyutuna ilişkin bulgular, genç dostu yönetişimin yalnızca teknik düzenlemelerle değil, **değer temelli bir yaklaşım** ile ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Mevcut yapı, yönetişimin teknik ve operasyonel boyutlarına belirli ölçüde odaklanıldığını; ancak bu süreçleri yönlendiren **ilkesel altyapının** yeterince güçlendirilmediğini göstermektedir.

Harita 9 | Yönetişim İlkeleri Genel Endeks Skorları



4.3.1. Temsiliyet ve Katılım İlkesi için Genel Karşılaştırma

Genç dostu belediye yönetim ilkeleri arasında yer alan temsiliyet ve katılım ilkesi, gençlerin yerel yönetim yapılarına ve karar alma süreçlerine ne ölçüde **dâhil edildiğini ve görüşlerinin politika, planlama ve uygulama süreçlerine** ne ölçüde yansıtılabildiğini değerlendiren temel iyi yönetim ilkelerinden biridir. Bu bağlamda elde edilen bulgular, belediyelerin gençlerin katılımını büyük ölçüde sınırlı mekanizmalar üzerinden ele aldığını göstermektedir. Genel değerlendirmede İstanbul'un %42,42 endeks skoru ile ilk sırada yer aldığı; onu Denizli (%30,3) ve İzmir'in (%30,3) takip ettiği görülmektedir. Ancak bu skorların orta düzeyi aşamaması, temsiliyet ve katılım ilkesinin belediyelerde **güçlü ve kalıcı bir biçimde kurumsallaşmadığını** ortaya koymaktadır.

Genel ortalamamanın %17,98 seviyesinde olması, temsiliyet ve katılımın belediyelerde **sistemati bir yönetim ilkesi olarak yerleşmediğini** göstermektedir. En düşük skorun %3,03 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde gençlerin yönetim süreçlerinde neredeyse hiç temsil edilmediğine işaret etmektedir. Belediyelerin yarısının ortalamamanın üzerinde, diğer yarısının ise altında yer alması genel tablonun **düşük performans düzeyinde bir kümelenmeye** karşılık geldiğini göstermektedir.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, temsiliyet ve katılımın ağırlıklı olarak **formel ve sembolik mekanizmalar** üzerinden yürütüldüğünü ortaya koymaktadır. Belediyelerin önemli bir kısmında stratejik planlarda gençlere yer verilmesi ve gençlik alanına ilişkin hedeflerin tanımlanması gibi politika düzeyinde düzenlemeler mevcut olmakla birlikte, bu düzenlemelerin katılımın niteliğini ve kararlar üzerindeki etkisini artıracak biçimde **tasarlanmadığı** görülmektedir. Benzer şekilde, kent konseylerinin varlığı ve bu konseyler bünyesinde gençlik meclisi, vb. yapıların bulunması görece yaygın olsa da bu yapıların karar alma süreçleri üzerindeki etkisinin sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır.

Buna karşılık, doğrudan katılım mekanizmalarının yaygınlığı oldukça düşüktür. Çalıştaylar, odak grup toplantıları, danışma kurulları ve anketler gibi araçların sistematik ve düzenli bir biçimde kullanılmadığı görülmektedir. Ayrıca bu mekanizmaların çıktılarının nasıl değerlendirildiğine ilişkin **şeffaf ve izlenebilir geri bildirim süreçlerinin** çoğu belediyede bulunmaması, katılımın etkisini zayıflatmaktadır. Bu durum, gençlerin sürece dâhil edilse dahi karar alma süreçleri üzerinde **belirleyici bir etki yaratamadığını** göstermektedir.

Tıpkı karar alma süreçlerinde olduğu gibi, temsiliyet ve katılım ilkesinde de katılımın çoğunlukla **danışma düzeyinde sınırlı kaldığı** görülmektedir. Gençlik meclisleri, gençlik danışma kurulları ve benzeri yapıların varlığına rağmen, bu yapıların belediye meclisi ve karar alma mekanizmaları üzerindeki etkisinin sınırlı olması, katılımın “bilgilendirme ve danışma” düzeylerinden **“ortak karar alma”** düzeyine geçemediğini ortaya koymaktadır.

Harita 10 | Temsiliyet ve Katılım İlkesi Endeks Skorları



4.3.2. Adillik ve Kapsayıcılık İlkesi için Genel Karşılaştırma

Adillik ve kapsayıcılık ilkesi, yerel yönetişimin farklı özelliklere, ihtiyaçlara ve yaşam koşullarına sahip farklı toplumsal ve ekonomik grupların hizmetlere, kaynaklara ve katılım mekanizmalarına eşit erişimini ne ölçüde sağlayabildiğini değerlendiren temel iyi yönetim ilkelerinden biridir. Bu bağlamda elde edilen bulgular, belediyelerin bu ilkeye diğer yönetim ilkelerine kıyasla görece daha fazla yer verdiğini; ancak kapsayıcılığın çoğu zaman hizmet çeşitliliği düzeyinde kaldığını ve karar alma ile kaynak tahsisi süreçlerine yeterince yansımadığını göstermektedir. Genel değerlendirmede Kocaeli'nin %62 endeks skoru ile ilk sırada yer aldığı, onu İstanbul (%56) ve Samsun'un (%56) takip ettiği görülmektedir. Bu değerler, bazı belediyelerde kapsayıcı politika yaklaşımının **daha görünür hâle geldiğini** göstermektedir.

Genel ortalamanın %30,53 olması, adillik ve kapsayıcılık ilkesinin diğer ilkelere kıyasla görece daha yüksek bir performans sergilediğini göstermektedir. Buna karşılık, en düşük skorun %2 olarak ölçülmesi, bazı belediyelerde bu ilkenin neredeyse hiç karşılık bulmadığını ortaya koymaktadır. On altı belediyenin ortalamanın üzerinde, on dört belediyenin ise altında yer alması, gençlerin yönetim yapıları ve süreçlerinde adil ve kapsayıcı olarak dahil edilmesinde **sınırlılıklar** olduğunu göstermektedir.

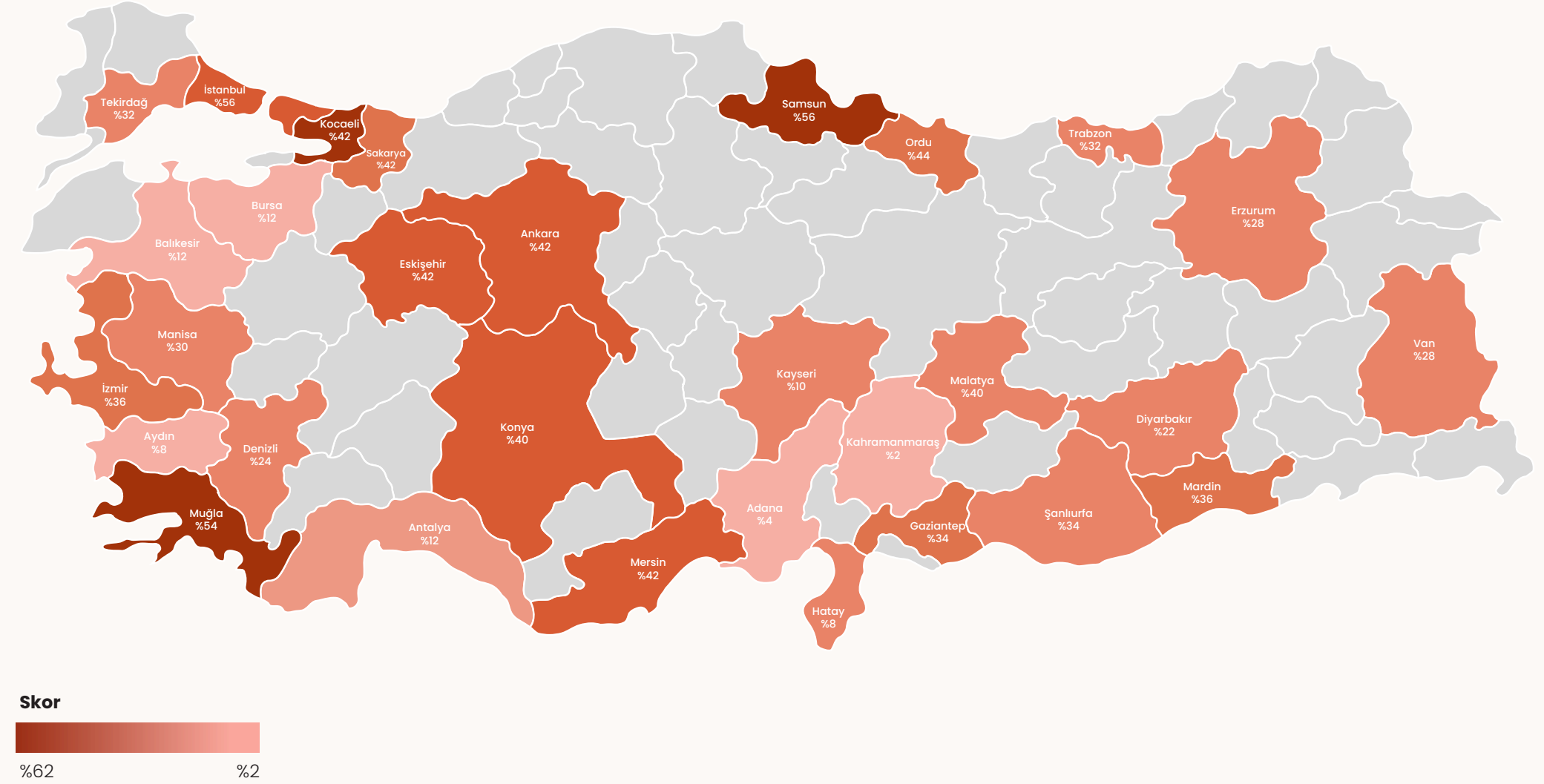
Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, belediyelerin kapsayıcılığı çoğunlukla **belirli hizmet ve faaliyet alanlarının çeşitlendirilmesi** üzerinden ele aldığını ortaya koymaktadır. Özellikle gençlere yönelik spor faaliyetleri, kültür-sanat etkinlikleri ve eğitim desteklerinin birçok belediyede yer aldığı görülmektedir.

Benzer şekilde, gençlere yönelik güncel hizmetlerin sunulması ve gençlik alanına ilişkin hedeflerin stratejik belgelerde yer alması da görece yaygın uygulamalar arasındadır. Bu durum, kapsayıcılığın **belirli hizmet alanlarında görünürlük kazandığını** göstermektedir.

Buna karşılık, farklı toplumsal ve ekonomik arkaplandan gençlerin ihtiyaçlarının sistematik biçimde analiz edilmesi ve bu ihtiyaçlara göre ayrıştırılmış politika geliştirilmesi sınırlı düzeyde kalmaktadır. Özellikle dezavantajlı gençlere yönelik hizmetlerin dağılımına ilişkin verilerin paylaşılması ve farklı grupların özellik ve ihtiyaçlarına özgü politika ve hizmetlerin geliştirilmesi konularında önemli eksiklikler bulunmaktadır. Bu durum, eşit erişim ilkesinin çoğu zaman **genel hizmet sunumu ile sınırlı kaldığını** göstermektedir.

Kurumsal düzeyde ise adillik ve kapsayıcılık ilkesinin daha sınırlı bir karşılık bulduğu görülmektedir. Belediyelerde bu alanda çalışan birimlerin varlığı bazı belediyelerde mevcut olmakla birlikte, söz konusu yapıların yaygın olmadığı ve karar alma süreçleri üzerindeki etkilerinin sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, kapsayıcılığın çoğu zaman **politika belgelerinde ifade edilen bir ilke olarak kaldığını, belirli hizmet ve faaliyetlerde görünürlük kazandığını;** ancak henüz kurumsal yapı, karar alma ve kaynak tahsisi süreçlerine bütüncül biçimde entegre edilemediğini göstermektedir.

Harita 11 | Adillik ve Kapsayıcılık İlkesi Endeks Skorları



4.3.3. Şeffaflık İlkesi için Genel Karşılaştırma

Şeffaflık ilkesi, yerel yönetimde bilgiye erişimin kapsamı ve niteliği üzerinden kamu ile gençler arasındaki **güven ilişkisinin temelini** oluşturmaktadır. Bu ilke, gençlerin karar alma süreçlerine, katılım mekanizmalarına ve belediye uygulamalarına ilişkin bilgilere zamanında, erişilebilir ve anlaşılır biçimde ulaşabilmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda elde edilen bulgular, şeffaflık ilkesinin büyükşehir belediyelerinde **sınırlı düzeyde karşılık bulduğunu** ve belediyelerin önemli bir bölümünde **kurumsallaşmış bir uygulama alanı oluşturamadığını** göstermektedir. Genel değerlendirmede Gaziantep'in %35,71 endeks skoru ile ilk sırada yer aldığı; onu Ankara, Denizli, İstanbul, Sakarya ve Şanlıurfa'nın (%28,57) takip ettiği görülmektedir. Ancak bu skorlar, şeffaflığın güçlü ve kurumsallaşmış bir yönetim ilkesi hâline geldiğini göstermekten uzaktır.

Genel ortalamanın %14,76 gibi düşük bir seviyede kalması, şeffaflık ilkesinin tüm yönetim ilkeleri arasında **en zayıf alanlardan biri olduğunu** ortaya koymaktadır. En düşük skorun %0 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde bu ilkenin karşılık bulmadığını göstermektedir. On iki belediyenin ortalamanın üzerinde, on sekiz belediyenin ise altında yer alması, şeffaflık uygulamalarının yaygınlık açısından sınırlı kaldığını ve belediyelerin büyük çoğunluğunda bu ilkenin **yeterince hayata geçirilmediğini** ortaya koymaktadır.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, şeffaflığın daha çok **belirli belgelerin ve süreçlerin paylaşılması** ile sınırlı kaldığını göstermektedir. Stratejik planların hazırlanma süreçlerine ilişkin bilgi paylaşımı ve katılım yöntemlerinin

açıklanması gibi uygulamalar bazı belediyelerde görülmekle birlikte, bu tür uygulamaların yaygın olmadığı gözlenmektedir. Özellikle gençlerin karar alma süreçlerine **nasıl ve hangi yollarla dâhil olabileceklerine** ilişkin bilgilerin kamuya açık biçimde sunulması oldukça sınırlıdır.

Benzer biçimde, gençlik meclislerine ilişkin bilgilerin paylaşımı da önemli bir gelişim sağlanması gereken alanlar arasında öne çıkmaktadır. Gençlik meclisi gündemlerinin, toplantı kayıtlarının, alınan kararların ve komisyon çalışmalarının düzenli biçimde kamuoyu ile paylaşılması, bu yapıların **şeffaflık ve hesap verebilirlik açısından zayıf kaldığını** göstermektedir. Bu durum, gençlerin bu mekanizmalara olan güvenini ve katılım isteğini doğrudan etkileyebilecek önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir.

Şeffaflık ilkesinin bir diğer önemli boyutu olan geri bildirim ve izleme mekanizmaları da **sınırlı düzeyde** kalmaktadır. Belediyelerin gençlere yönelik hizmet ve faaliyetlere ilişkin memnuniyet verilerini, talep ve şikâyet süreçlerini ve bu süreçlerin nasıl değerlendirildiğini paylaşma konusunda yetersiz oldukları görülmektedir. Bu durum, yönetişimin **tek yönlü bir bilgi akışı** ile sınırlı kaldığını ve çift yönlü, hesap verebilir bir yapıdan uzak olduğunu göstermektedir.

Ayrıca belediye başkanları ile gençler arasındaki etkileşimlere ilişkin bilgilerin ve bu etkileşimlerin çıktılarının paylaşılması, **üst düzey karar alma süreçlerinin şeffaflığını** sınırlayan bir diğer unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, yönetişimin görünürlüğünü azaltmakta ve gençlerin süreçlere olan güvenini zayıflatmaktadır.

Harita 12 | Şeffaflık İlkesi Endeks Skorları



4.3.4. Hesap verebilirlik İlkesi için Genel Karşılaştırma

Hesap verebilirlik ilkesi, yerel yönetişimde alınan kararların, kullanılan kaynakların ve yürütülen faaliyetlerin sonuçlarının kamuya ne ölçüde **açıklanabildiğini** ve bu süreçlerin ne ölçüde **izlenebilir ve denetlenebilir olduğunu** değerlendiren temel iyi yönetim ilkelerinden biridir. Bu bağlamda elde edilen bulgular, belediyelerde hesap verebilirlik ilkesinin **sınırlı düzeyde karşılık** bulunduğunu ve uygulamaların daha çok bilgi paylaşımı ve erişilebilirlik boyutlarında yoğunlaştığını göstermektedir. Genel değerlendirmede Eskişehir'in %50 endeks skoru ile ilk sırada yer aldığı; onu Aydın, Balıkesir ve Gaziantep'in (%40) takip ettiği görülmektedir. Ancak bu skorlar, hesap verebilirliğin belediyelerde güçlü ve kurumsallaşmış bir yönetim ilkesi hâline geldiğini göstermemektedir.

Genel ortalamanın %16 seviyesinde kalması, hesap verebilirlik ilkesinin belediyelerde **zayıf bir kurumsal karşılık** bulunduğunu ortaya koymaktadır. En düşük skorun %0 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde bu ilkenin neredeyse hiç karşılık bulmadığına işaret etmektedir. On dört belediyenin ortalamanın üzerinde, on altı belediyenin ise altında yer alması, bu alanda sınırlı bir yaygınlık bulunduğunu ve belediyelerin önemli bir kısmında hesap verebilirlik mekanizmalarının **yeterince gelişmediğini ve yaygınlaşmadığını** göstermektedir.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, hesap verebilirliğin daha çok **iletişim ve erişilebilirlik** üzerinden ele alındığını; buna karşılık sonuç ve etki temelli değerlendirme mekanizmalarının ise zayıf kaldığını ortaya koymaktadır.

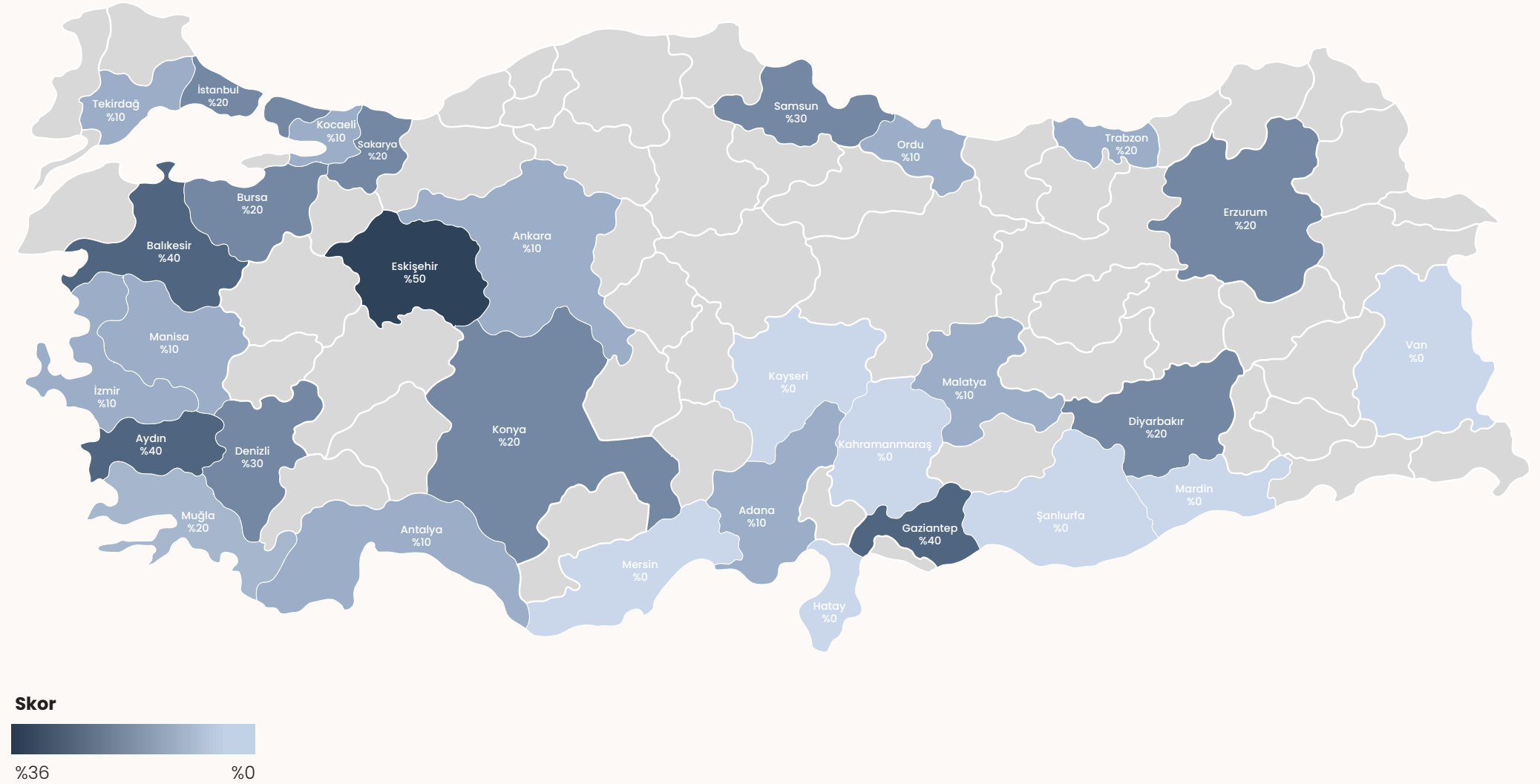
Belediyelerin büyük bir kısmında belediye başkanına ve meclis üyelerine erişim sağlayan iletişim kanallarının tanımlandığı ve iletişim bilgilerinin paylaşıldığı görülmektedir. Bu durum, yönetişimde belirli bir açıklık sağlandığını göstermektedir.

Buna karşılık, gençlerin katılımı sonucunda ortaya çıkan görüş, öneri ve taleplerin **nasıl değerlendirildiğine ilişkin bilgilerin paylaşılmaması**, hesap verebilirliğin en zayıf alanlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Benzer biçimde, gençlere yönelik hizmet ve faaliyetlerin performans göstergeleri üzerinden değerlendirilmesi ve bu sonuçların kamuoyu ile paylaşılması da sınırlı düzeyde kalmaktadır. Bu durum, hesap verebilirliğin çoğu zaman **süreçlerin görünürlüğü** ile sınırlı kaldığını; ancak sonuçların izlenmesi ve raporlanması boyutunda yeterince gelişmediğini göstermektedir.

Bir diğer dikkat çekici bulgu, belediyelerin gençlik alanına ilişkin harcamaları ve kaynak kullanımını **kapsamlı ve kısımlı biçimde paylaşma konusunda yetersiz** olmasıdır. Gençlere yönelik toplam harcama verilerinin ve bu harcamaların etkisinin kamuya açık biçimde sunulmaması, kaynak kullanımına ilişkin hesap verebilirliği zayıflatmaktadır.

Ayrıca gençlere yönelik hizmetlere ilişkin memnuniyet verilerinin, talep ve şikâyet süreçlerinin ve bu süreçlerin nasıl sonuçlandırıldığının paylaşılmaması, **geri bildirim mekanizmalarının yeterince gelişmediğini** göstermektedir. Bu durum, yönetişimin tek yönlü bir bilgi akışı ile sınırlı kaldığını ve gençlerin süreçler üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Harita 13 | Hesap verebilirlik İlkesi Endeks Skorları



4.3.5. Etkililik ve Verimlilik İlkesi için Genel Karşılaştırma

Etkililik ve verimlilik ilkesi, belediyelerin gençlere yönelik politika, hizmet ve desteklerin gençlerin ihtiyaç ve beklentilerini ne ölçüde **karşılatabildiği**, mevcut kaynakları ne kadar **etkin kullanabildiğini** ve bu faaliyetlerin ne ölçüde **sonuç üretebildiğini** değerlendiren temel iyi yönetim ilkelerinden biridir. Bu ilke, yönetişimin çıktı ve etki boyutunu görünür kılan temel bir gösterge niteliğindedir. Bu bağlamda elde edilen bulgular, belediyelerin gençlik alanında belirli bir hizmet ve faaliyet kapasitesi geliştirdiğini; ancak bu faaliyetlerin sonuçlarının ve etkilerinin **sistematiik biçimde izlenmesi ve değerlendirilmesi** konusunda önemli gelişim alanları bulunduğunu göstermektedir. Genel değerlendirmede Ankara, İstanbul ve Muğla'nın %54,55 endeks skoruyla ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte bu performansların orta düzeyde kalması, yaygın ve kurumsallaşmış bir standarttan henüz söz edilemediğine işaret etmektedir.

Genel ortalamamanın %29,24 seviyesinde olması, etkililik ve verimlilik ilkesinin diğer ilkelere kıyasla görece **daha görünür bir biçimde** ele alındığını göstermektedir. Buna karşılık en düşük skorun %4,55 olarak ölçülmesi, bazı belediyelerde bu ilkenin neredeyse hiç karşılık bulmadığını ortaya koymaktadır. On dört belediyenin ortalamamanın üzerinde, on altı belediyenin ise altında yer alması; bu alanda belirli uygulamalar mevcut olsa da **sistematik ve bütüncül bir yaklaşımın henüz yerleşmediğini** göstermektedir.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, belediyelerin etkililik ve verimliliği daha çok **hizmet, faaliyet ve destek çeşitliliği** üzerinden değerlendirdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle eğitim destekleri, spor faaliyetleri ve kültürel etkinlikler gibi alanlarda belirli bir yaygınlık söz konusudur. Bu durum, belediyelerin gençlere yönelik hizmet üretiminde **belirli bir kapasite geliştirdiğini** göstermektedir.

Buna karşılık, bu faaliyetlerin etkisinin ölçülmesi, performans göstergeleri aracılığıyla değerlendirilmesi ve elde edilen sonuçların politika süreçlerine yansıtılması **sınırlı düzeyde** kalmaktadır. Özellikle gençlik alanına yönelik performans hedeflerinin ölçülebilir göstergelerle tanımlanması ve bu göstergelerin düzenli biçimde izlenmesi yeterince yaygın değildir. Bu durum, etkililik ilkesinin çoğu zaman **faaliyet odaklı bir anlayışla sınırlı kaldığını** göstermektedir.

Verimlilik boyutunda ise kaynak kullanımının etkinliğini ve sürdürülebilirliğini destekleyen mekanizmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Belediyelerin dış kaynaklardan yararlanma kapasitesi, proje geliştirme birimleri ve gençlik alanına yönelik **kurumsal koordinasyon yapıları** birçok belediyede yeterince gelişmemiştir. Bu durum, mevcut kaynakların etkin kullanımını ve sunulan hizmetlerin **sürdürülebilirliğini** olumsuz etkilemektedir.

Harita 14 | Etkililik ve Verimlilik İlkesi Endeks Skorları



4.3.6. Sorumluluk ve Duyarlılık İlkesi için Genel Karşılaştırma

Sorumluluk ve duyarlılık ilkesi, yerel yönetimlerin **gençlerin ihtiyaç, beklenti ve taleplerine** ne ölçüde **duyarlı** olduğunu, bu **ihtiyaçları politika ve hizmet süreçlerine ne ölçüde yansıtabildiğini** ve ortaya çıkan **taleplere zamanında ve uygun biçimde yanıt verebildiğini** değerlendiren temel iyi yönetim ilkelerinden biridir. Bu ilke, gençlerin değişen ihtiyaçlarını öngörebilen ve bu doğrultuda politika geliştirebilen bir **kurumsal kapasite** gerektirmektedir. Bu bağlamda elde edilen bulgular, belediyelerin bu alanda **oldukça sınırlı bir performans** sergilediğini ortaya koymaktadır. Genel değerlendirmede Ankara'nın %35,71 endeks skoruyla ilk sırada yer aldığı, onu Antalya, Bursa, Eskişehir, İstanbul ve Konya'nın (%28,57) takip ettiği görülmektedir. Ancak bu değerler, sorumluluk ve duyarlılık ilkesinin **kurumsallaşmasında belirgin eksiklikler** bulunduğunu göstermektedir.

Genel ortalamamanın %14,05 gibi **düşük** bir seviyede kalması, bu ilkenin tüm yönetim ilkeleri içerisinde **en zayıf alanlardan biri** olduğunu ortaya koymaktadır. En düşük skoru %0 olarak ölçülmesi ise bazı belediyelerde bu ilkenin **neredeyse hiç karşılık bulmadığına** işaret etmektedir. On sekiz belediyenin ortalamamanın üzerinde, on iki belediyenin ise altında yer alması, ilk bakışta bir yaygınlık izlenimi oluştursa da bu dağılımın **genel düşük performans düzeyi** içerisinde gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Göstergeler düzeyinde yapılan analiz, belediyelerin sorumluluk ve duyarlılık ilkesini ağırlıklı olarak **bilgilendirme ve sınırlı geri bildirim mekanizmaları üzerinden ele aldığı** göstermektedir. Gençlere yönelik bilgilendirme

faaliyetleri ve farkındalık artırma çalışmaları belirli ölçüde mevcut olmakla birlikte, bu faaliyetlerin **süreklilik ve etki açısından sınırlı** kaldığı görülmektedir. Benzer biçimde, gençlere yönelik araştırma raporlarının hazırlanması ve bu raporların politika geliştirme süreçlerine **entegrasyonu**, oldukça sınırlı bir uygulama alanına sahiptir.

Gençlerin görüş ve önerilerinin toplanması belirli araçlar aracılığıyla gerçekleştirilse de bu girdilerin **nasıl değerlendirildiği** ve politika süreçlerine **nasıl yansıtıldığı** konusunda önemli bir belirsizlik bulunmaktadır. Bu durum, duyarlılık ilkesinin çoğu zaman **yalnızca veri toplama düzeyinde kaldığını**, ancak bu verilerin karar süreçlerine **anlamalı biçimde entegre edilmediğini** göstermektedir.

Ayrıca, gençlerle **doğrudan temas kurmaya yönelik mekanizmaların** sınırlı olduğu görülmektedir. Belediye başkanlarının gençlerle düzenli olarak bir araya gelmesi, gençlerin meclis üyeleriyle doğrudan iletişim kurabilmesi ve bu etkileşimlerin **kurumsal bir yapıya kavuşturulması**, yaygın bir uygulama değildir. Bu durum, yönetişimin duyarlılık boyutunun kurumsal mekanizmalardan ziyade **bireysel ve dönemsel etkileşimlerle sınırlı** kaldığını ortaya koymaktadır.

Kurumsal düzeyde ise **gönüllülük mekanizmalarının ve gençlerin politika süreçlerine dâhil edilmesini sağlayan yapıların** sınırlı olduğu görülmektedir. Gençlik alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarıyla ortak projelerin geliştirilmesi ve bu paydaşların planlama süreçlerine dâhil edilmesi yeterince yaygın değildir. Bu durum, belediyelerin **gençlerin ihtiyaç ve beklentilerine duyarlı, katılımcı ve çok paydaşlı bir yönetim** yaklaşımı geliştirme kapasitesinin henüz yeterince güçlenmediğini göstermektedir.

Harita 15 | Sorumluluk ve Duyarlılık İlkesi Endeks Skorları



Skor



4.4. Büyükşehir Belediyeleri Endeks Sonuçları

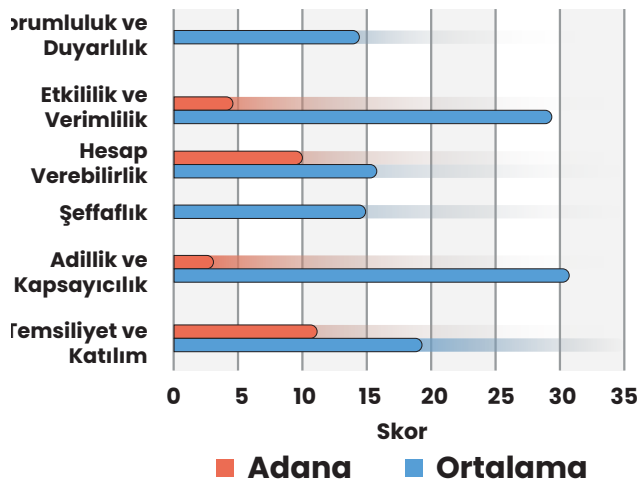
4.4.1. Adana Büyükşehir Belediyesi

Adana Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında** performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, Adana'nın **temel düzeyde konumlandığı** ve gelişime açık bir yapı sergilediği görülmektedir. Bu genel görünüm değerlendirilirken, 2023 yılında meydana gelen Kahramanmaraş depremi sonrasında ortaya çıkan koşulların da dikkate alınması gerekmektedir.

Süreçler boyutunda belediyenin genel skoru %6,53'tür. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun **kurumsal yapı süreçlerinde** (%16,67) elde edildiği gö-

rülmektedir. Buna karşılık, **hizmet sunum** süreçlerinde herhangi bir gösterge skoru elde edilememiş (%0), **kaynak tahsisi süreçlerinde** ise düşük skor (%2,86) elde edilmiştir. Bu tablo, genç dostu yönetim yaklaşımını destekleyen kurumsal düzenleme ve mekanizmaların belirli ölçüde mevcut olduğunu, ancak bu yapıların karar alma, kaynak tahsisi ve hizmet sunum süreçlerine aynı düzeyde yansımadağını göstermektedir. Dolayısıyla gençlerin anlamlı katılımını destekleyen kurumsal kapasitenin süreçler boyutunda daha görünür ve sürdürülebilir uygulamalarla güçlendirilmesine **ihtiyaç bulunduğu** değerlendirilmektedir.

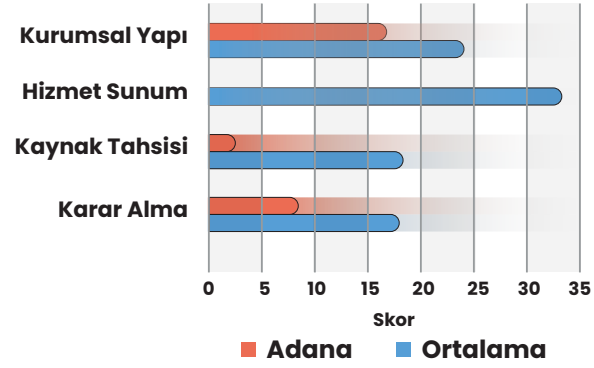
İyi yönetim ilkeleri boyutunda Adana'nın genel skoru %5,59'dur ve büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **temsiliyet ve katılım**



Şekil 8 | Adana Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

ilkesinde (%12,12) elde edildiği görülmektedir. Bunu **hesap verebilirlik (%10)**, **etkililik ve verimlilik** (%4,55) ve **adillik ve kapsayıcılık** (%4) ilkeleri izlemektedir. Buna karşılık, şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde herhangi bir skor elde edilememiştir (%0). Bu tablo, gençlerin anlamlı katılımını destekleyen iyi yönetim ilkelerinin belediye uygulamalarına **sınırlı düzeyde yansıdığını** göstermektedir. Özellikle şeffaflık, sorumluluk ve duyarlılık, adillik ve kapsayıcılık ile etkililik ve verimlilik ilkeleri **öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, süreçler boyutunda özellikle hizmet sunum ve kaynak tahsisi alanlarındaki sınırlılıklar ile ilke boyutunda şeffaflık, sorumluluk ve duyarlılık ilkeleriyle ilişkili göstergelerdeki düşük performans birlikte ele alındığında, gençlerin yönetim süreçlerine **etkin, izlenebilir ve sürdürülebilir** biçimde dâhil edilmesi ile genç dostu hizmet ve kaynak tahsisi uygulamalarında yapısal **sınırlılıklar** bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte, **kurumsal yapı ve süreçler ile ilke temelli yönetim mekanizmaların güçlendirilmesiyle** birlikte, Adana Büyükşehir Belediyesi'nin genç dostu yönetim performansının **gelişme potansiyeli** taşıdığı değerlendirilmektedir.



Şekil 7 | Adana Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

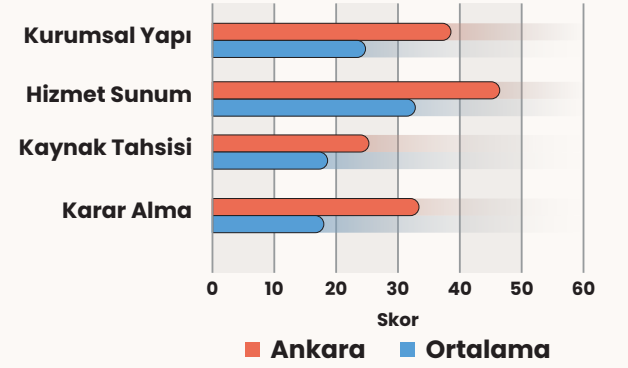
4.4.2. Ankara Büyükşehir Belediyesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, Ankara'nın genel yönetim düzeyi bağlamında **gelişen düzeyde** konumlandığı görülmektedir.

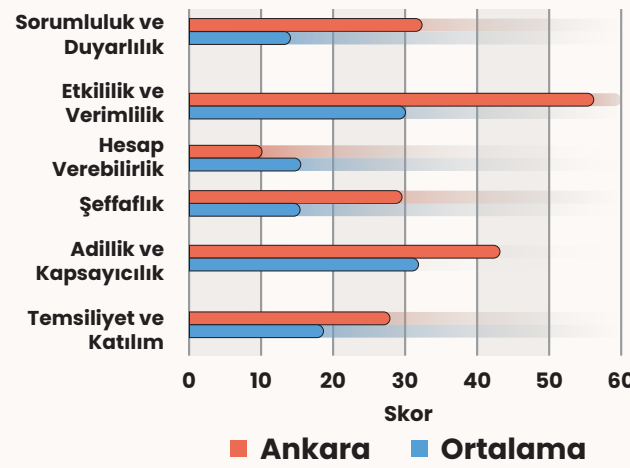
Süreçler boyutunda Ankara'nın genel skoru %36,08'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%47,62) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kurumsal yapı** (%38,89), **karar alma** (%33,33) ve **kaynak tahsisi** (%25,71) süreçleri izlemektedir. Tüm süreçlerde **ortalamanın üzerinde performans sergilenmesi**, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin **genç dostu yönetim yaklaşımını süreç boyutunda görece güçlü biçimde yansıttığını** göstermektedir. Özellikle hizmet sunumu ve kurumsal yapı alanlarında elde edilen sonuçlar dikkat

çekerken, kaynak tahsisi ve karar alma süreçlerinde diğer alanlara kıyasla daha düşük skorlar elde edilmesi, bu süreçlerde gençlerin anlamlı katılımını güçlendirecek uygulama ve mekanizmalara yönelik **gelişim alanlarının** bulunduğuna işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Ankara'nın genel skoru %36,36'dır ve bu skor da ortalamanın üzerindedir. İlkeler bazında en yüksek skorun %54,55 ile **etkililik ve verimlilik** ilkesinde elde edildiği, bunu %42 ile **adillik ve kapsayıcılık** ilkesinin izlediği görülmektedir. **Sorumluluk ve duyarlılık** (%35,71), **şeffaflık** (%28,57) ve **temsiliyet ile katılım** (%27,27) ilkelerinde elde edilen skorlar orta-alt düzeyde konumlanmaktadır. Buna karşılık, **hesap verebilirlik** ilkesinin düşük (%10) düzeyinde kalması dikkat çekmektedir. Bu tablo, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin genç dostu yönetim yaklaşımını özellikle



Şekil 9 | Ankara Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği



Şekil 10 | Ankara Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

etkililik, verimlilik ve kapsayıcılık ilkeleri çerçevesinde daha **güçlü biçimde yansıttığını**; buna karşın hesap verebilirlik mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik bir **gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.

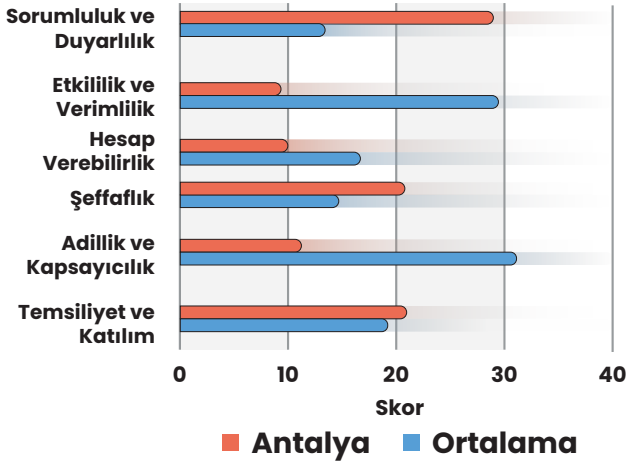
Genel olarak değerlendirildiğinde, süreçler boyutunda özellikle hizmet sunumu ve kurumsal yapı alanlarında ortaya çıkan güçlü görünüm ile ilke boyutunda etkililik ve verimlilik ve adillik ve kapsayıcılık başlıklarındaki performans birlikte ele alındığında, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin genç dostu belediye yönetimi açısından **ortalamanın üzerinde ve görece güçlü** bir performans sergilediği görülmektedir. Buna karşılık, kaynak tahsisi ve karar alma süreçleri ile hesap verebilirlik ilkesindeki elde edilen daha düşük skorlar, gençlerin **yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların izlenebilirlik, geri bildirim ve kurumsal sürdürülebilirlik boyutlarında** geliştirilmesine ihtiyaç bulunduğuna işaret etmektedir. Bu çerçevede, mevcut güçlü yönlerin korunması ve gelişime açık alanlara yönelik iyileştirmelerin sürdürülmesi, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin genç dostu yönetim performansını daha ileri bir düzeye taşıyacaktır.

4.4.3. Antalya Büyükşehir Belediyesi

Antalya Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında ve temel düzeyde** bir performans sergilemektedir.

Süreçler boyutunda Antalya'nın genel skoru %17,61'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun **kurumsal yapı süreçlerinde** (%44,44) gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık, **karar alma** (%16,67), **hizmet sunum** (%16,67) ve **kaynak tahsisi** (%0) **süreçlerinde** oldukça düşük skorlar elde edilmiştir. Bu tablo, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nde genç dostu yönetim yaklaşımını destekleyen belirli kurumsal mekanizmaların mevcut olduğunu, ancak bu kapasitenin karar alma, hizmet sunumu ve kaynak tahsisi süreçlerine **aynı ölçüde yansımadığını** göstermektedir. Özellikle kaynak tahsisi sürecinde puan elde edilememesi, gençlerin ihtiyaç ve önceliklerinin bütçeleme ve kaynak kullanım süreçlerine yansımaları bakımından önemli bir gelişim alanına işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Antalya'nın genel skoru %16,08'dir ve bu değer de büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **sorumluluk ve duyarlılık** (%28,57) ilkesinde elde edildiği görülmektedir. Bunu **şeffaflık** (%21,43) ile **temsiliyet ve katılım** (%21,21) ilkeleri izlemektedir. Buna karşılık **adillik ve kapsayıcılık** (%12), **hesap verebilirlik** (%10) ve **etkililik ve verimlilik** (%9,09) ilkelerinde daha düşük performans sergilenmektedir. Bu tablo, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin bazı yönetim ilkelerinde **sınırlı düzeyde bir performans** ortaya koyduğunu göstermektedir. Özellikle etkililik ve verimlilik, hesap verebilirlik ile adillik ve kapsayıcılık ilkeleri belediyenin **belirgin gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



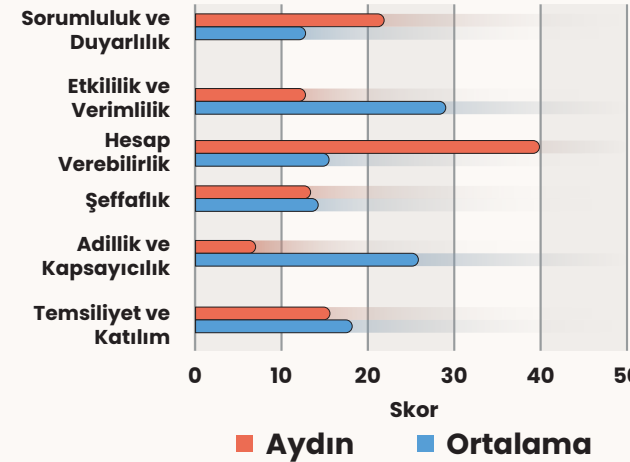
Şekil 12 | Antalya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

4.4.4. Aydın Büyükşehir Belediyesi

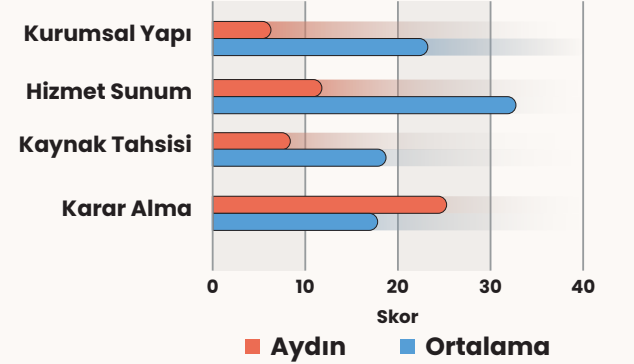
Aydın Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında ve temel düzeyde** bir performans sergilemektedir.

Süreçler boyutunda Aydın'ın genel skoru %15,63'tür ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **karar alma süreçlerinde** (%25) gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık, **hizmet sunum** (%11,9), **kaynak tahsisi** (%8,57) ve **kurumsal yapı** (%5,56) **süreçlerinde** düşük skorlar elde edilmiştir. Bu tablo, Aydın Büyükşehir Belediyesi'nde gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen uygulamaların en fazla karar alma süreçlerinde karşılık bulduğunu, ancak diğer süreçlerde daha sınırlı kaldığını göstermektedir. Özellikle kurumsal yapı, hizmet sunumu ve kaynak tahsisi süreçlerinde elde edilen düşük skorlar, **genç dostu yönetim yaklaşımının kurumsallaşması ve uygulama süreçlerine yansımaları** bakımından önemli gelişim alanlarına işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Aydın'ın genel skoru %14,69'dur ve bu değer de büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **hesap verebilirlik** ilkesinde (%40) elde edildiği görülmektedir. Bunu **sorumluluk ve duyarlılık** ilkesi (%21,43) izlemektedir. Buna karşılık **temsiliyet ve katılım** (%15,15), **şeffaflık** (%14,29), **etkililik ve verimlilik** (%13,64) ile **adillik ve kapsayıcılık** (%8) ilkelerinde daha düşük performans sergilenmektedir. Bu tablo, Aydın Büyükşehir Belediyesi'nin özellikle hesap verebilirlik alanında görece güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak diğer yönetim ilkelerinde **benzer bir düzeye ulaşamadığını** göstermektedir. Özellikle adillik ve kapsayıcılık, etkililik ve verimlilik ile temsiliyet ve katılım ilkeleri belediyenin **öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 14 | Aydın Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği



Şekil 13 | Aydın Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

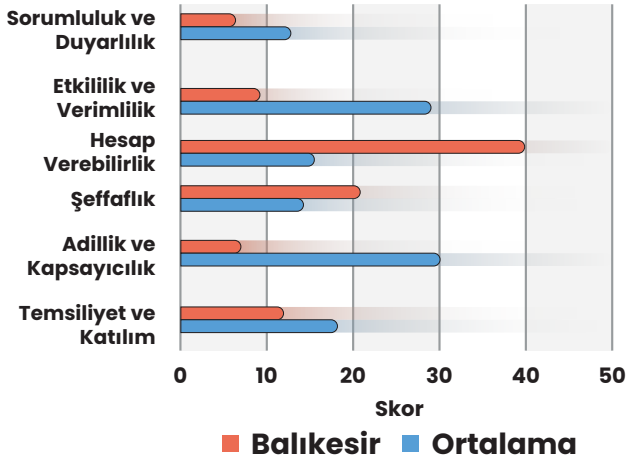
Genel olarak değerlendirildiğinde, Aydın Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetimi açısından **temel düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda karar alma süreci; ilkeler boyutunda ise hesap verebilirlik ile sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri görece güçlü alanlar olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık kurumsal yapı, hizmet sunum ve kaynak tahsisi süreçleri ile adillik ve kapsayıcılık, etkililik ve verimlilik ve temsiliyet ve katılım ilkelerinde ortaya çıkan düşük performans, belediyenin **genç dostu yönetim kapasitesini** sınırlandırmaktadır. Mevcut bulgular, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların ve uygulamaların güçlendirilmesi** ile bu alanlarda daha **sürdürülebilir, izlenebilir ve kapsayıcı bir yönetim yapısının oluşturulmasının** önemli bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

4.4.5. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi

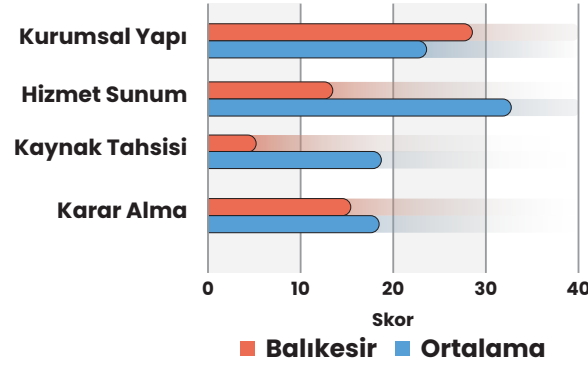
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında **ortalamanın altında** performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, Balıkesir'in genel yönetim düzeyi bağlamında **temel düzeyde** konumlandığı görülmektedir.

Süreçler boyutunda Balıkesir'in genel skoru %14,77'dir ve bu değer büyükşehir ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skoru %27,78 ile **kurumsal yapı sürecinde** gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık, **karar alma** (%14,58), **hizmet sunum** (%14,29) ve özellikle **kaynak tahsisi** (%5,71) **süreçlerinde** düşük skorlar elde edilmiştir. Bu tablo, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nde genç dostu yönetim yaklaşımını destekleyen belirli kurumsal mekanizmaların mevcut olduğunu, ancak bu kapasitenin karar alma, hizmet sunumu ve kaynak tahsisi süreçlerine aynı ölçüde yansımadağını göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Balıkesir'in genel skoru %13,99'dur ve bu değer de büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlke bazında incelendiğinde **en yüksek skoru hesap verebilirlik** (%40) ilkesinde elde edildiği görülmektedir. Buna karşılık **şeffaflık** (%21,43) ilkesi izlemektedir. Bu tablo, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin özellikle hesap verebilirlik ve kısmen şeffaflık alanlarında görece güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak **diğer yönetim ilkelerinde benzer bir düzeye ulaşamadığını** göstermektedir. Özellikle sorumluluk ve duyarlılık, etkililik ve verimlilik ile temsiliyet ve katılım ilkeleri belediyenin **öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 16 | Balıkesir Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği



Şekil 15 | Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

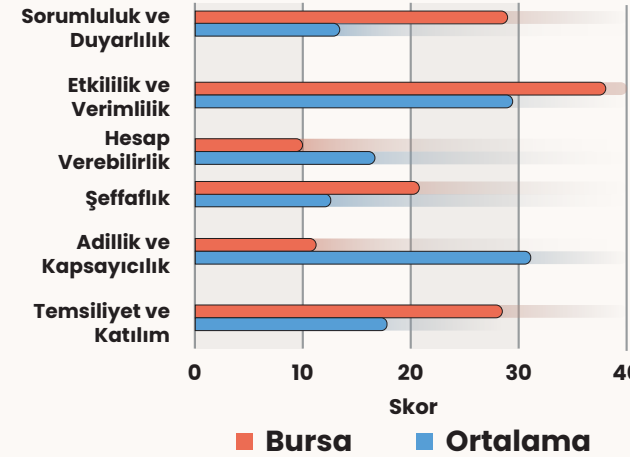
Genel olarak değerlendirildiğinde, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **temel düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda kurumsal yapı süreci; ilke boyutunda ise hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleri görece güçlü alanlar olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık kaynak tahsisi, karar alma ve hizmet sunumu süreçleri ile temsiliyet ve katılım, adillik ve kapsayıcılık, etkililik ve verimlilik ile sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde ortaya çıkan düşük performans, belediyenin **genç dostu yönetim kapasitesini** sınırlandırmaktadır. Mevcut bulgular, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların ve uygulamaların güçlendirilmesi ile bu alanlarda daha sürdürülebilir, izlenebilir** ve kapsayıcı bir yapının oluşturulmasına ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

4.4.6. Bursa Büyükşehir Belediyesi

Bursa Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında **süreçler boyutunda ortalamanın üzerinde, yönetim ilkeleri boyutunda ise ortalamaya yakın** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

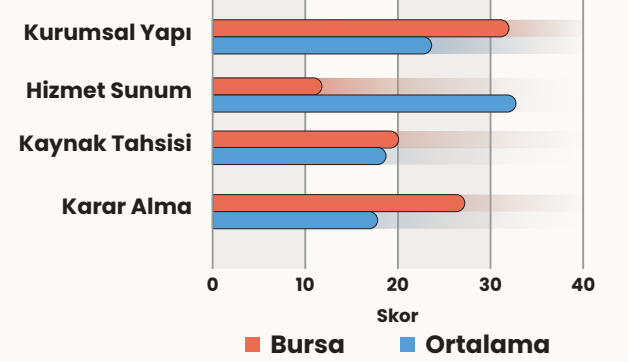
Süreçler boyutunda Bursa'nın genel skoru %23,58'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **kurumsal yapı süreçlerinde** (%33,33) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **karar alma** (%27,08) ve **kaynak tahsisi** (%20) **süreçleri** izlemektedir. Buna karşılık **hizmet sunum** (%14,29) süreçlerinde daha düşük bir performans sergilenmektedir. Bu tablo, Bursa Büyükşehir Belediyesi'nde genç dostu yönetim yaklaşımını destekleyen kurumsal yapıların ve karar alma mekanizmalarının belirli ölçüde karşılık bulduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, hizmet sunum sürecinde elde edilen düşük skor, **gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin hizmetlerin tasarımı ve uygulanması süreçlerine yansıtılması bakımından gelişim alanları bulunduğuna** işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Bursa'nın genel skoru %22,38'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasına yakın bir seviyededir. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skoru **etkililik ve verimlilik** ilkesinde (%36,36) elde edildiği görülmektedir. Bunu **sorumluluk ve duyarlılık** (%28,57), **temsiliyet ve katılım** (%27,27), **şeffaflık** (%21,43) ve **hesap verebilirlik** (%20) ilkeleri izlemektedir. Buna karşılık **adillik ve kapsayıcılık** (%12) ilkesinde daha düşük bir performans sergilenmektedir. Bu tablo, Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin yönetim ilkeleri bakımından **görece dengeli bir performans** ortaya koyduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, **adillik ve kapsayıcılık** ilkesinde elde edilen düşük skor, **farklı toplumsal ve ekonomik arka plandan gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin yönetim süreçlerine yansıtılması** bakımından gelişim alanları bulunduğuna işaret etmektedir.



Şekil 18 | Bursa Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bursa Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda kurumsal yapı, karar alma ve kaynak tahsisi süreçleri; ilkeler boyutunda ise etkililik ve verimlilik, sorumluluk ve duyarlılık ile temsiliyet ve katılım ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık hizmet sunumu süreci ile adillik ve kapsayıcılık ilkesinde ortaya çıkan düşük performans, belediyenin genç dostu yönetim kapasitesini sınırlandırmaktadır. Mevcut bulgular, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların ve uygulamaların güçlendirilmesi ile bu alanlarda daha adil, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yönetim yapısının oluşturulmasına** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.



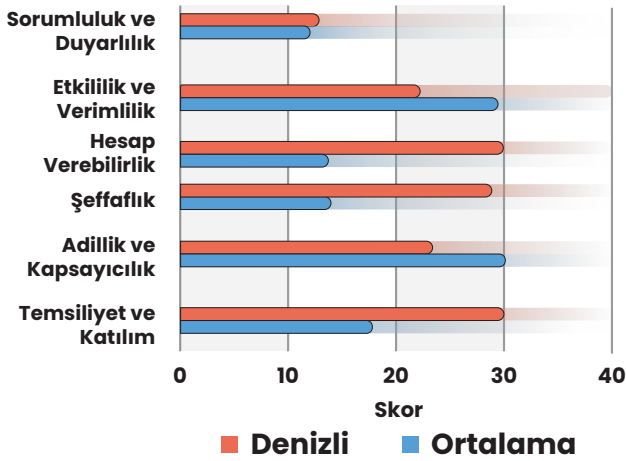
Şekil 17 | Bursa Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.7. Denizli Büyükşehir Belediyesi

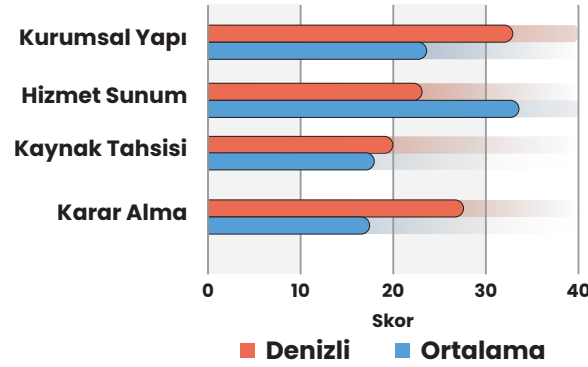
Denizli Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

Süreçler boyutunda Denizli'nin genel skoru %25,85'tir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **kurumsal yapı sürecinde** (%33,33) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **karar alma** (%27,08), hizmet sunum (%23,81) ve kaynak tahsisi (%20) süreçleri izlemektedir. Bu tablo, Denizli Büyükşehir Belediyesi'nde genç dostu yönetim yaklaşımını destekleyen kurumsal yapıların ve karar alma mekanizmalarının belirli ölçüde işlev gösterdiğini göstermektedir. Bununla birlikte, hizmet sunumu ve kaynak tahsisi süreçlerinde elde edilen görece düşük skorlar, **gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin hizmetlere ve kaynak kullanım süreçlerine yansıtılması bakımından gelişim alanları** bulunduğu işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Denizli'nin genel skoru %25,17'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **temsiliyet ve katılım** (%30,3) ilkesinde elde edildiği görülmektedir. Bunu **hesap verebilirlik** (%30), **şeffaflık** (%28,57) ve **adillik ve kapsayıcılık** (%24) ilkeleri izlemektedir. **Etkililik ve verimlilik** (%22,73) ilkesi de benzer bir düzeyde performans sergilerken, **sorumluluk ve duyarlılık** (%14,29) ilkesinde daha düşük bir performans görülmektedir. Bu tablo, Denizli Büyükşehir Belediyesi'nin yönetim ilkeleri bakımından genel olarak ortalamanın üzerinde bir performans ortaya koyduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, sorumluluk ve duyarlılık ilkesinde elde edilen düşük skor, **gençlerin ihtiyaç ve beklentilerine duyarlı yönetim uygulamalarının güçlendirilmesine yönelik gelişim alanları** bulunduğu işaret etmektedir.



Şekil 20 | Denizli Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği



Şekil 19 | Denizli Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

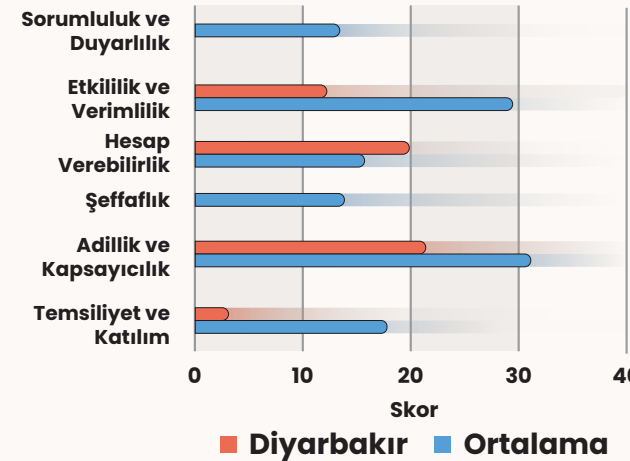
Genel olarak değerlendirildiğinde, Denizli Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetimi açısından gelişen düzeyde bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda kurumsal yapı ve karar alma süreçleri; ilkeler boyutunda ise temsiliyet ve katılım, hesap verebilirlik ve şeffaflık belediyenin görece güçlü olduğu alanlar olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık, hizmet sunum ve kaynak tahsisi süreçleri ile sorumluluk ve duyarlılık ilkesinde ortaya çıkan sınırlılıklar, belediyenin genç dostu yönetim performansını sınırlandırmaktadır. Mevcut bulgular, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların ve uygulamaların güçlendirilmesi ile bu mekanizmaların daha sürdürülebilir, kurumsallaşmış ve uzun vadeli etkiler üretecek biçimde geliştirilmesine** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

4.4.8. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **temel düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

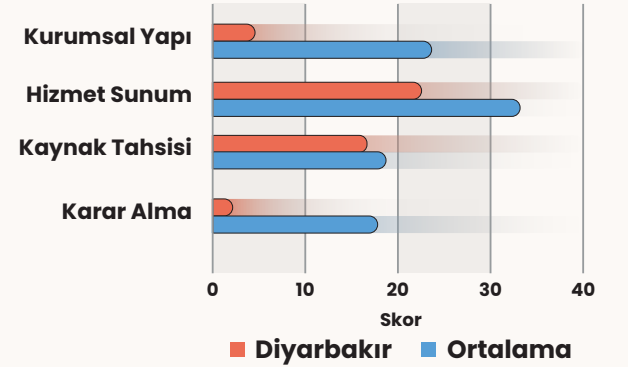
Süreçler boyutunda Diyarbakır'ın genel skoru %10,23'tür ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%21,43) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi süreçleri** (%17,14) izlemektedir. Buna karşılık **karar alma** (%2,08) ve **kurumsal yapı** (%5,56) **süreçlerinde** oldukça düşük skorlar elde edilmiştir. Bu tablo, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nde gençlere yönelik belirli hizmet ve uygulamaların sunulduğunu ve kaynak tahsis edildiğini, ancak gençlerin karar alma süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmalar ile karar alma süreçlerine dâhiliyemin oldukça sınırlı kaldığını göstermektedir. Bu skorlar, **genç dostu yönetim yaklaşımının kurumsallaşması bakımından önemli gelişim alanlarına** işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Diyarbakır'ın genel skoru %11,89'dur ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık** (%22) ilkesinde elde edildiği, bunu **hesap verebilirlik** (%20) ilkesinin izlediği görülmektedir. Buna karşılık **etkililik ve verimlilik** (%13,64) ile **temsiliyet ve katılım** (%3,03) ilkelerinde düşük performans sergilenmekte; **şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık** ilkelerinde ise puan elde edilememektedir. Bu tablo, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin adillik ve kapsayıcılık ile hesap verebilirlik alanlarında sınırlı da olsa belirli bir performans ortaya koyduğunu göstermektedir. Özellikle **şeffaflık, sorumluluk ve duyarlılık ile temsiliyet ve katılım ilkeleri belediyenin öncelikli gelişim alanlarıdır**.



Şekil 22 | Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetimi açısından **temel düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda hizmet sunumu; ilkeler boyutunda ise adillik ve kapsayıcılık ile hesap verebilirlik ilkeleri görece güçlü alanlar olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık karar alma ve kurumsal yapı süreçleri ile temsiliyet ve katılım, şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde ortaya çıkan düşük performans, belediyenin genç dostu yönetim kapasitesini sınırlandırmaktadır. Mevcut bulgular, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların güçlendirilmesi, karar alma süreçlerinde gençlerin daha anlamlı biçimde temsil edilmesi, yönetim süreçlerinde şeffaflığın artırılması ve gençlerin ihtiyaç ve beklentilerine duyarlı uygulamaların geliştirilmesi** yönünde önemli bir ihtiyaç bulunduğunu göstermektedir.



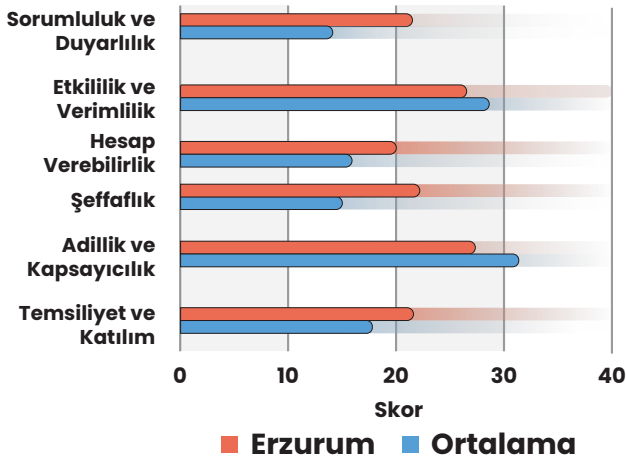
Şekil 21 | Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.9. Erzurum Büyükşehir Belediyesi

Erzurum Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

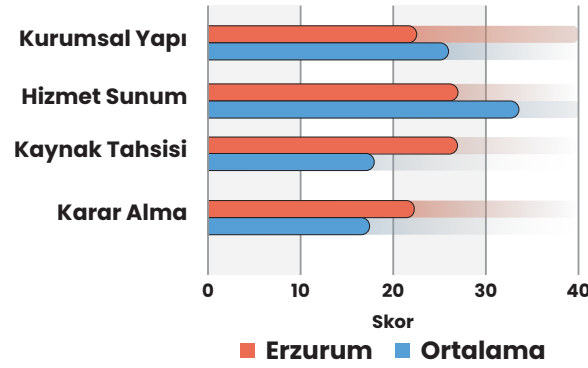
Süreçler boyutunda Erzurum'un genel skoru %24,15'tir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun **hizmet sunum süreçlerinde** (%26,19) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi** (%25,71), **karar alma** (%22,92) ve **kurumsal yapı** (%22,22) süreçleri izlemektedir. Bu tablo, Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin genç dostu yönetim yaklaşımını süreçler bakımından görece dengeli biçimde yansıttığını göstermektedir. Bununla birlikte, karar alma ve kurumsal yapı süreçlerinde elde edilen görece düşük skorlar, gençlerin **yönetişim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların ve bu mekanizmalara katılımı güçlendiren uygulamalara yönelik gelişim alanları** bulunduğuna işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Erzurum'un genel skoru %24,48'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık** (%28) ilkesinde elde edildiğini, bunu %27,27 ile **etkililik ve verimlilik** ilkesinin izlediği görülmektedir. **Şeffaflık** (%21,43), **sorumluluk ve duyarlılık** (%21,43), **temsiliyet ve katılım** (%21,21) ve **hesap verebilirlik** (%20) ilkeleri benzer seviyelerde konumlanmaktadır. Bu tablo, **ilkelerin tamamında gelişime açık alanlar bulunduğu**na işaret etmektedir. Özellikle temsiliyet ve katılım, hesap verebilirlik, şeffaflık ile sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde elde edilen skorlar, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını, bilgiye erişimini ve karar alma süreçlerinin izlenebilirliğini destekleyen uygulamaların güçlendirilmesine ihtiyaç bulunduğu**na göstermektedir.



Şekil 24 | Erzurum Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Erzurum Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda hizmet sunum ve kaynak tahsisi süreçleri; ilkeler boyutunda ise adillik ve kapsayıcılık ile etkililik ve verimlilik ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık karar alma ve kurumsal yapı süreçleri ile temsiliyet ve katılım ve hesap verebilirlik ilkelerinde ortaya çıkan görece düşük performans, belediyenin genç dostu yönetim kapasitesini sınırlandırmaktadır. Mevcut bulgular, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların güçlendirilmesi ve temsiliyet ve katılım ile hesap verebilirlik ilkelerinin belediye uygulamalarına daha sistematik biçimde yansıtılmasına** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.



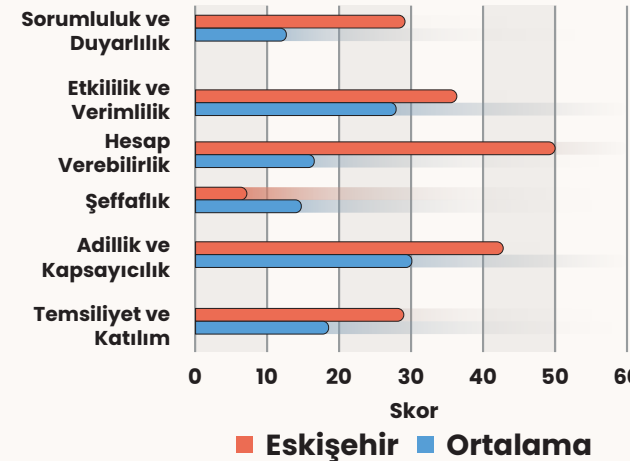
Şekil 23 | Erzurum Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.10. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

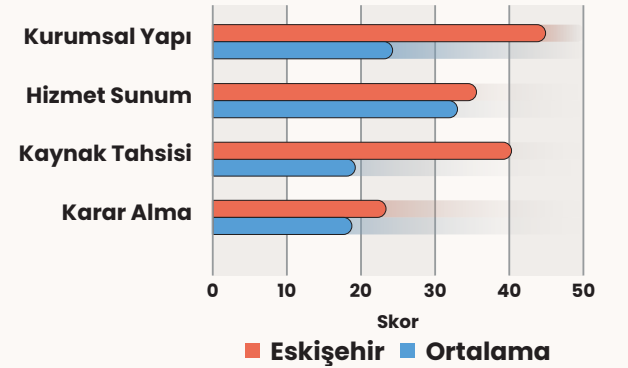
Süreçler boyutunda Eskişehir'in genel skoru %32,67'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun **kurumsal yapı süreçlerinde** (%44,44) gerçekleştiği, bunu **kaynak tahsisi süreçlerinin** (%40) izlediği görülmektedir. **Hizmet sunum** (%35,71) ve **karar alma** (%22,92) süreçleri ise diğer alanlara kıyasla daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu tablo, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin genç dostu yönetim yaklaşımını özellikle kurumsal yapı ve kaynak tahsisi süreçlerine güçlü biçimde yansıttığını göstermektedir. Bununla birlikte, karar alma ve hizmet sunumu süreçlerinde elde edilen daha düşük skorlar, **gençlerin karar alma süreçlerine anlamlı katılımını destekleyen mekanizmaların yaygınlaştırılması ve gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin hizmet tasarımı ile uygulama süreçlerine daha sistematik biçimde dahil edilmesi** bakımından gelişim alanları bulunduğuna işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Eskişehir'in genel skoru %33,57'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **hesap verebilirlik** (%50) ilkesinde elde edildiği, bunu **adillik ve kapsayıcılık** (%42) ilkesinin izlediği görülmektedir. **Etkililik ve verimlilik** (%36,36), **sorumluluk ve duyarlılık** (%28,57) ve **temsiliyet ve katılım** (%27,27) ilkeleri de ortalamanın üzerinde performans sergilemektedir. Buna karşılık, **şeffaflık** ilkesinin %7,14 ile diğer ilkelerin belirgin biçimde gerisinde kaldığı görülmektedir. Bu tablo, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin birçok yönetim ilkesinde güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak şeffaflık ilkesinde **önemli bir gelişim alanı** bulunduğu göstermektedir.



Şekil 26 | Eskişehir Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetimi açısından **gelişen düzeyde** bir profil sunmaktadır. Süreçler boyutunda **kurumsal yapı ve kaynak tahsisi**; ilkeler boyutunda ise **hesap verebilirlik, adillik ve kapsayıcılık** ile **etkililik ve verimlilik** ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık karar alma ve hizmet sunumu süreçleri ile şeffaflık ilkesinde ortaya çıkan sınırlılıklar, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların güçlendirilmesine ve genç dostu yönetim yaklaşımının bilgi paylaşımı, karar alma süreçlerinin görünürlüğü ve gençlerin bilgiye erişimi** boyutlarında geliştirilmesine ihtiyaç bulunduğu göstermektedir.



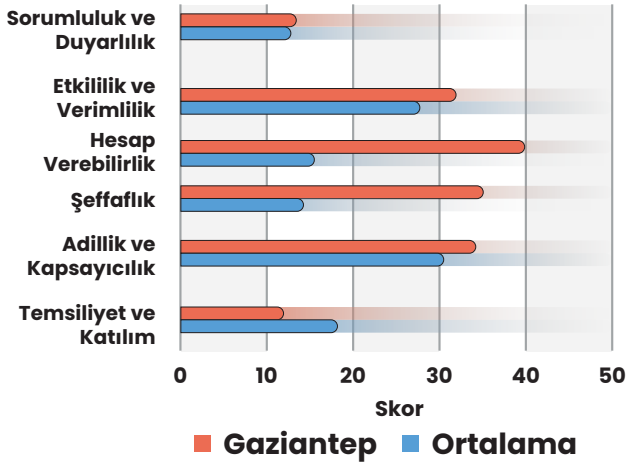
Şekil 25 | Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.11. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

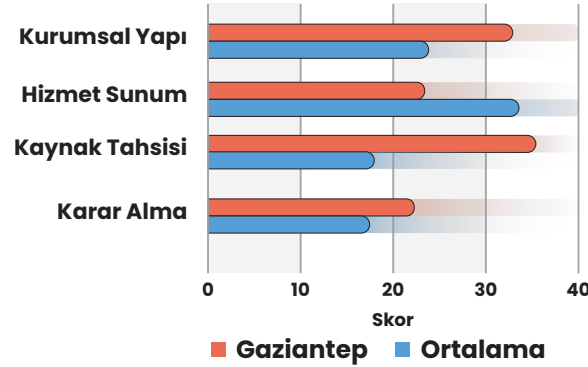
Süreçler boyutunda Gaziantep’in genel skoru %26,99’dur ve bu değer büyükşehir belediyeleri **ortalamasının üzerindedir**. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **kaynak tahsisi süreçlerinde** (%34,29) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kurumsal yapı** (%33,33), **hizmet sunum** (%23,81) ve **karar alma** (%22,92) süreçleri izlemektedir. Bu tablo, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’nin genç dostu yönetim yaklaşımını özellikle kaynak tahsisi ve kurumsal yapı süreçlerine yansıttığını göstermektedir. Bununla birlikte, karar alma ve hizmet sunum süreçlerinde elde edilen daha düşük skorlar, **gençlerin karar alma süreçlerine anlamlı katılımını destekleyen mekanizmaların yaygınlaştırılması ve gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin hizmet tasarımı ile uygulama süreçlerine daha sistematik biçimde yansıtılması** bakımından gelişim alanları bulunduğu işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Gaziantep’in genel skoru %27,27’dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **hesap verebilirlik** (%40) ilkesinde elde edildiği görülmektedir. Bunu **şeffaflık** (%35,71), **adillik ve kapsayıcılık** (%34) ve **etkililik ve verimlilik** (%31,82) ilkeleri izlemektedir. Buna karşılık, sorumluluk ve duyarlılık (%14,29) ile temsiliyet ve katılım (%12,12) ilkelerinde daha düşük performans sergilenmektedir. Bu tablo, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’nin hesap verebilirlik, şeffaflık ve adillik ve kapsayıcılık ilkelerinde güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak **gençlerin karar alma süreçlerine katılımı ve ihtiyaçlarına duyarlı yönetim uygulamaları bakımından gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.



Şekil 28 | Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda **kaynak tahsisi ve kurumsal yapı**; ilke boyutunda ise hesap verebilirlik, şeffaflık ve adillik ve kapsayıcılık alanları belediyenin öne çıkan alanlarıdır. Buna karşılık, karar alma ve hizmet sunum süreçleri ile temsiliyet ve katılım ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, gençlerin yönetim süreçlerine **daha etkin, kapsayıcı ve sürdürülebilir biçimde katılımını sağlayacak mekanizmaların güçlendirilmesi ve gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin yönetim süreçlerine daha sistematik biçimde yansıtılması** Gaziantep için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.



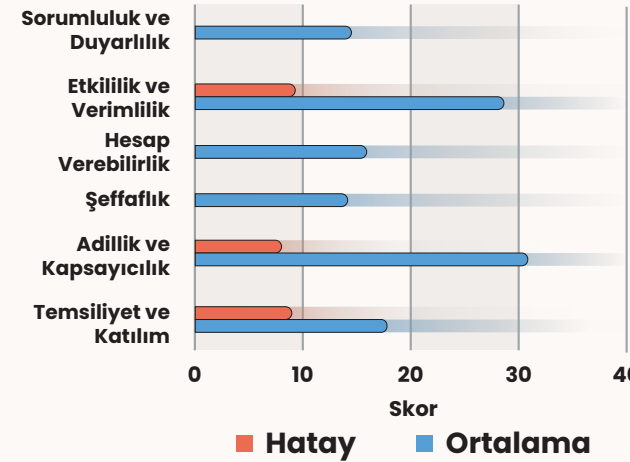
Şekil 27 | Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.12. Hatay Büyükşehir Belediyesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın belirgin biçimde altında** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **temel düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

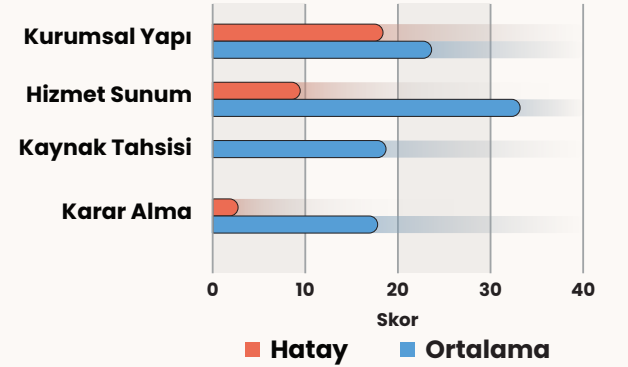
Süreçler boyutunda Hatay’ın genel skoru %6,53’tür ve bu değer büyükşehir ortalamasının belirgin biçimde altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **kurumsal yapı süreçlerinde** (%16,67) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **hizmet sunum** (%9,52) ve **karar alma** (%4,17) süreçleri izlemektedir. **Kaynak tahsisi** sürecinde skor elde edilememiştir (%0). Bu tablo, Hatay’da süreçler bakımından tüm başlıklarda **sınırlı bir performans** sergilendiğini; özellikle kaynak tahsisi ve karar alma süreçlerinin **oldukça zayıf kaldığını** göstermektedir. Kurumsal yapı süreci görece daha yüksek görünmekle birlikte, bu alan da temel düzey altında kalmakta ve **gençlerin karar alma süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmalara** ihtiyaç bulunmaktadır.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Hatay’ın genel skoru %6,29’dur ve bu değer ortalamanın belirgin biçimde altındadır. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **temsiliyet ve katılım** (%9,09) ile **etkililik ve verimlilik** (%9,09) ilkelerinde elde edildiği görülmektedir. **Adillik ve kapsayıcılık** (%8) ilkesi bu alanları izlemektedir. Bu tablo, Hatay Büyükşehir Belediyesi’nin yönetim ilkeleri bakımından **oldukça sınırlı bir performans** sergilediğini göstermektedir. Özellikle şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde puan elde edilememesi, **bilgi paylaşımı, geri bildirim mekanizmaları, karar alma süreçlerinin görünürlüğü ve gençlerin ihtiyaç ve beklentilerine duyarlı yönetim uygulamaları bakımından önemli gelişim alanları** bulunduğuna işaret etmektedir.



Şekil 30 | Hatay Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Hatay Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetimi açısından **temel düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda kurumsal yapı; ilke boyutunda ise temsiliyet ve katılım ile etkililik ve verimlilik ilkeleri görece öne çıkmakla birlikte, bu alanlarda da **performans düşük seviyede** kalmaktadır. Buna karşılık kaynak tahsisi ve karar alma süreçleri ile şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde ortaya çıkan belirgin eksiklikler, **belediyenin genç dostu yönetim kapasitesini önemli ölçüde sınırlandırmaktadır. Mevcut bulgular, gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen temel mekanizmaların oluşturulması ve bu mekanizmaların şeffaflık, hesap verebilirlik ve gençlerin ihtiyaçlarına duyarlılık çerçevesinde kurumsallaştırılmasına** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.



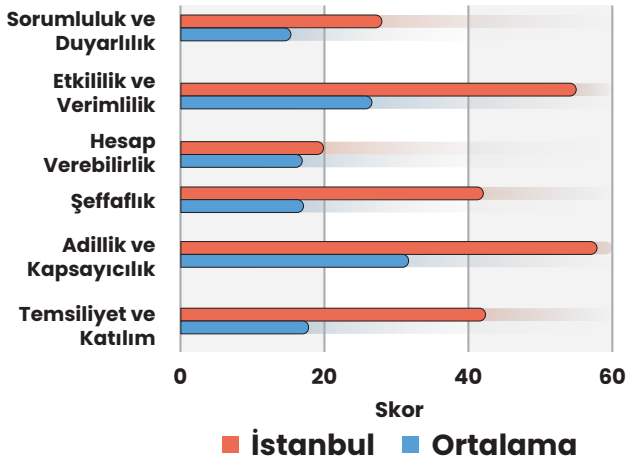
Şekil 29 | Hatay Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.13. İstanbul Büyükşehir Belediyesi

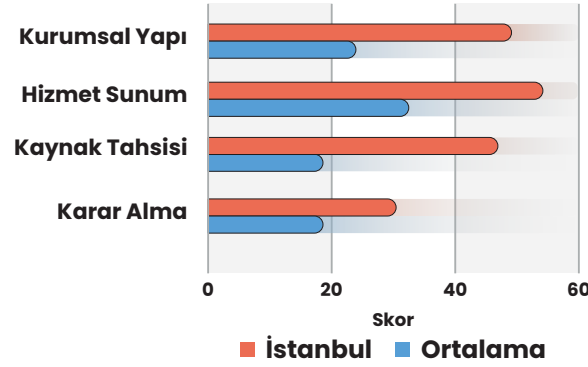
İstanbul Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **en yüksek performansı sergileyen** belediye konumundadır. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından diğer büyükşehir belediyelerine kıyasla **daha yüksek bir performans** ortaya koyduğu görülmektedir. Bununla birlikte, elde edilen sonuçlar genç **dostu yönetim uygulamalarının tüm boyutlarda kurumsallaştığını göstermemekte ve gelişime açık alanların varlığını** ortaya koymaktadır.

Süreçler boyutunda İstanbul'un genel skoru %43,18'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının belirgin biçimde üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde **hizmet sunum** (%54,76), **kurumsal yapı** (%50) ve **kaynak tahsisi** (%48,57) **süreçlerinin** diğer alanlara kıyasla daha yüksek skorlar aldığı görülmektedir. Buna karşılık, **karar alma süreçleri** (%31,25) diğer süreçlere göre daha düşük bir seviyede kalmaktadır. Karar alma süreçlerinde elde edilen görece düşük skor, **gençlerin karar alma mekanizmalarına erişimine ve bu süreçlere anlamlı katılımını destekleyen uygulamaların geliştirilmesine** yönelik ihtiyaç bulunduğuna işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda İstanbul'un genel skoru %44,76'dır ve bu değer ortalamanın belirgin biçimde üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek performansın **adillik ve kapsayıcılık** (%56) ile **etkililik ve verimlilik** (%54,55) ilkelerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **temsiliyet ve katılım** (%42,42) **ilkesi izlemektedir. Şeffaflık** (%28,57) ile **sorumluluk ve duyarlılık** (%28,57) ilkelerinde de ortalamanın üzerinde performans sergilenmektedir. Buna karşılık, **hesap verebilirlik** (%20) ilkesi diğer ilkelere kıyasla daha düşük seviyede kalmaktadır. Bu tablo, İstanbul'un **genç dostu yönetim ilkeleri bakımından birçok alanda görece güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak hesap verebilirlik mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik bir gelişim alanı** bulunduğunu göstermektedir.



Şekil 32 | İstanbul Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği



Şekil 31 | İstanbul Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

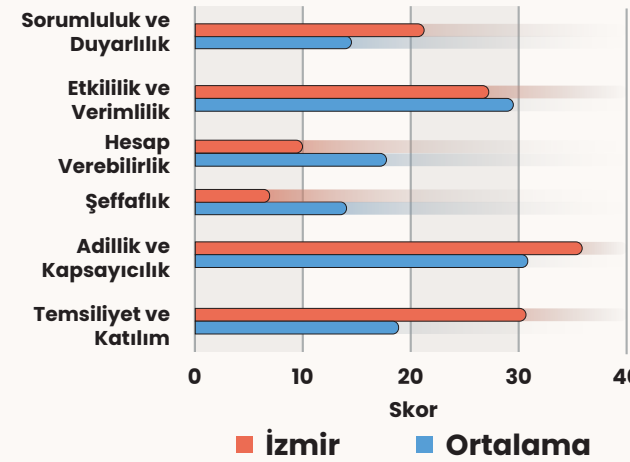
Genel olarak değerlendirildiğinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **orta düzeyde** bir performans sergilemekle birlikte, büyükşehir belediyeleri arasında en yüksek skora sahip belediye konumundadır. Hizmet sunumu, kurumsal yapı ve kaynak tahsisi ile adillik ve kapsayıcılık, etkililik ve verimlilik ile temsiliyet ve katılım ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Karar alma süreçleri ve hesap verebilirlik ilkesindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin katılımını destekleyen mekanizmaların güçlendirilmesine ve karar sonuçlarının daha sistematik izlenmesi ve raporlanmasına** ihtiyaç olduğu görülmektedir.

4.4.14. İzmir Büyükşehir Belediyesi

İzmir Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin genç dostu yönetim açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

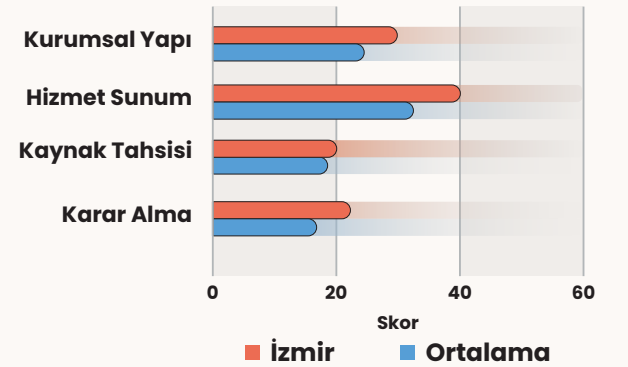
Süreçler boyutunda İzmir'in genel skoru %26,42'dir ve bu değer büyükşehir ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun %40,48 ile **hizmet sunum süreçlerinde** gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kurumsal yapı** (%27,78), **karar alma** (%20,83) ve **kaynak tahsisi** (%20) **süreçleri** izlemektedir. Bu dağılım, İzmir'de süreçler bakımından hizmet sunumu ekseninde **güçlenen bir yapı** bulunduğunu; diğer süreçlerde ise daha dengeli ancak görece sınırlı bir performans sergilendiğini göstermektedir. Özellikle **karar alma ve kaynak tahsisi süreçlerinin** diğer alanlara kıyasla daha düşük kalması, bu süreçlerde **geliştirilmesi gereken yapısal ve katılıma dayalı mekanizmalara** işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda İzmir'in genel skoru %27,27'dir ve bu değer ortalamanın üzerindedir. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun %36 ile **adillik ve kapsayıcılık** ilkesinde olduğu, bunu %30,30 ile **temsiliyet ve katılım** ilkesinin izlediği görülmektedir. **Etkililik ve verimlilik** (%27,27) ile **sorumluluk ve duyarlılık** (%21,43) ilkeleri de benzer bir bantta yer almaktadır. Buna karşılık, **hesap verebilirlik** (%10) ve **şeffaflık** (%7,14) ilkeleri belirgin biçimde düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu tablo, İzmir'in ilke boyutunda özellikle kapsayıcılık ve katılım alanlarında **güçlü bir profil** sunduğunu; ancak şeffaflık ve hesap verebilirlik alanlarında **kurumsal ve izlenebilir mekanizmaların güçlendirilmesi gerektiğini** göstermektedir.



Şekil 34 | İzmir Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, İzmir Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda hizmet sunumu ve kurumsal yapı; ilke boyutunda ise adillik ve kapsayıcılık ile temsiliyet katılım başlıkları belediyenin öne çıkan alanlarıdır. Buna karşılık, karar alma ve kaynak tahsisi süreçleri ile özellikle şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, gençlerin yönetim süreçlerine katılımının **daha şeffaf, ölçülebilir ve sürdürülebilir mekanizmalarla desteklenmesi** İzmir için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.



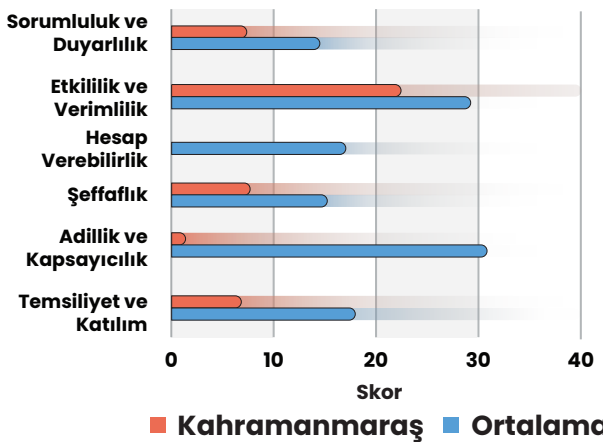
Şekil 33 | İzmir Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.15. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi

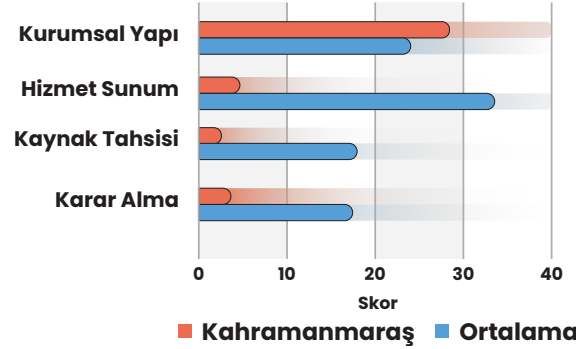
Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın belirgin biçimde altında** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve yönetim ilkeleri birlikte değerlendirildiğinde, Kahramanmaraş'ın genel yönetim düzeyi bağlamında **temel düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

Süreçler boyutunda Kahramanmaraş'ın genel skoru %7,67'dir ve bu değer büyükşehir ortalamasının belirgin biçimde altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **kurumsal yapı süreçlerinde** (%27,78) gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık **hizmet sunumu** (%4,76), **karar alma** (%4,17) ve **kaynak tahsisi** (%2,86) **süreçleri** oldukça düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu dağılım, Kahramanmaraş'ta süreçler bakımından yalnızca kurumsal yapının görece öne çıktığını göstermektedir. Özellikle **kaynak tahsisi, karar alma ve hizmet sunumu süreçleri belediyenin öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Kahramanmaraş'ın genel skoru %6,99'dur ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının belirgin düzeyde altındadır. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun **etkililik ve verimlilik ilkesinde** (%22,73) elde edildiği görülmektedir. Buna karşılık **şeffaflık** (%7,14), **sorumluluk ve duyarlılık** (%7,14), **temsiliyet ve katılım** (%6,06) ve **adillik ve kapsayıcılık** (%2) ilkelerinde düşük performans sergilenirken, **hesap verebilirlik** ilkesinde herhangi bir skor elde edilememektedir (%0). Bu tablo, belediyenin iyi yönetim ilkeleri bakımından **bütüncül ve kurumsallaşmış bir yapıdan uzak** olduğunu göstermektedir. Özellikle **hesap verebilirlik, adillik ve kapsayıcılık ile temsiliyet ve katılım ilkeleri belirgin gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 36 | Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği



Şekil 35 | Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

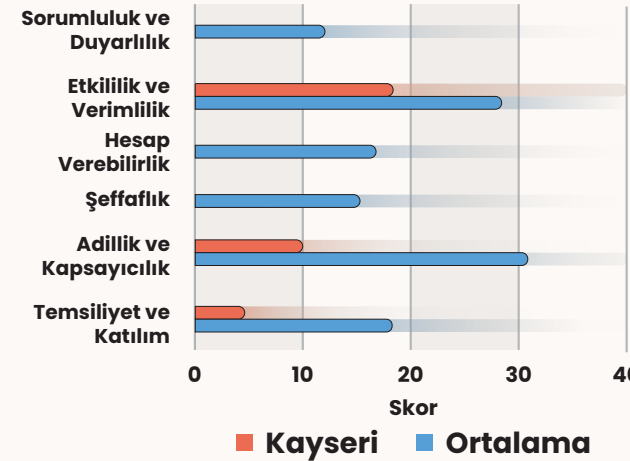
Genel olarak değerlendirildiğinde, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **temel düzeyde** performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda **kurumsal yapı**; ilke boyutunda ise etkililik ve verimlilik ilkesi görece güçlü alanları olarak öne çıkmakla birlikte, bu alanlar genel performansı yükseltmek için yeterli değildir. Buna karşılık kaynak tahsisi, karar alma ve hizmet sunumu süreçleri ile hesap verebilirlik, adillik ve kapsayıcılık ve temsiliyet ve katılım ilkeleri belediyenin **öncelikli gelişim alanlarını** oluşturmaktadır. Bulgular, **gençlerin yönetim süreçlerine anlamlı katılımını sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesine, mevcut kurumsal yapıların güçlendirilmesine ve gençlik perspektifinin belediye yönetim süreçlerine daha sistematik biçimde entegre edilmesine** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

4.4.16. Kayseri Büyükşehir Belediyesi

Kayseri Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın belirgin biçimde altında** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Kayseri'nin genç dostu belediye yönetişimi açısından **temel düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

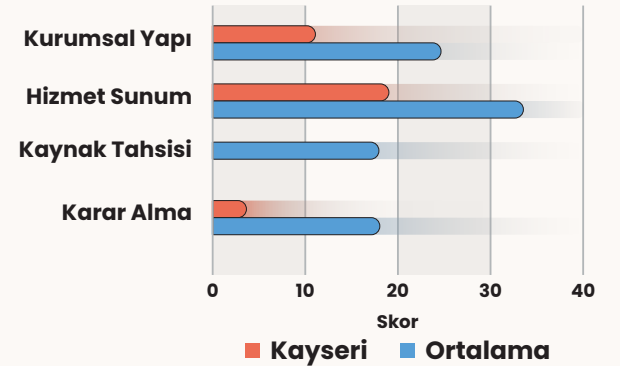
Süreçler boyutunda Kayseri'nin genel skoru %7,10'dur ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının belirgin biçimde altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunumu süreçlerinde** (%19,05) gerçekleştiği görülmektedir. **Bunu kurumsal yapı** (%11,11) ve **karar alma** (%2,08) **süreçleri** izlemektedir. **Kaynak tahsisi süreçlerinde** ise herhangi bir skor elde edilememiştir (%0). Bu durum, belediyenin süreçler boyutunda tüm alanlarda **sınırlı bir performans** sergilediğini, özellikle kaynak tahsisi ve karar alma süreçlerinde belirgin eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. Hizmet sunumu süreçleri görece daha yüksek bir performans sergilese de bu alanın da temel düzey içerisinde kaldığı görülmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda genel skor (%7,69) olup büyükşehir belediyeleri ortalamasının belirgin biçimde altındadır. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun **etkililik ve verimlilik** ilkesinde (%18,18) elde edildiği görülmektedir. Bunu **adillik ve kapsayıcılık** (%10) ile **temsiliyet ve katılım** (%6,06) ilkeleri takip etmektedir. Buna karşılık **şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık** ilkelerinde herhangi bir skor elde edilememiştir (%0). Bu tablo, belediyenin iyi yönetim ilkeleri bakımından oldukça sınırlı bir performans sergilediğini göstermektedir. Özellikle şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri **belirgin gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 38 | Kayseri Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Kayseri Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından temel düzeyde bir profil sunmaktadır. Süreçler boyutunda hizmet sunumu; ilke boyutunda ise etkililik ve verimlilik ilkesi görece öne çıksa da bu alanlar genel performansı yükseltmek için yeterli değildir. Buna karşılık kaynak tahsisi ve karar alma süreçleri ile şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri belediyenin **öncelikli gelişim alanlarını** oluşturmaktadır. Bulgular, özellikle **gençlerin karar alma süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların oluşturulmasına, gençlere yönelik hizmet ve desteklerin kaynak planlama süreçleriyle daha güçlü ilişkilendirilmesine ve belediye yönetiminde şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerini güçlendirecek kurumsal uygulamaların geliştirilmesine** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.



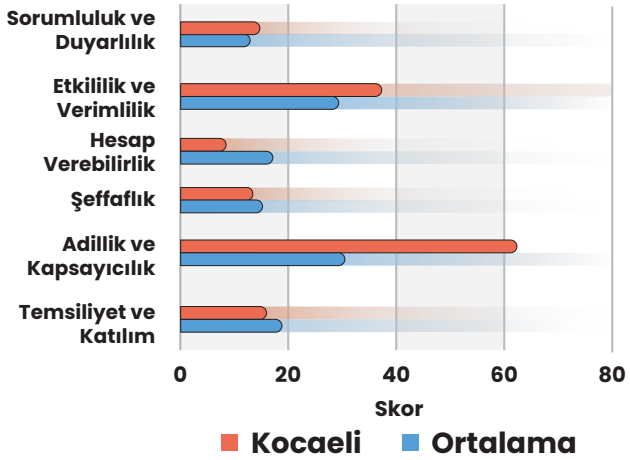
Şekil 37 | Kayseri Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.17. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Kocaeli'nin genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

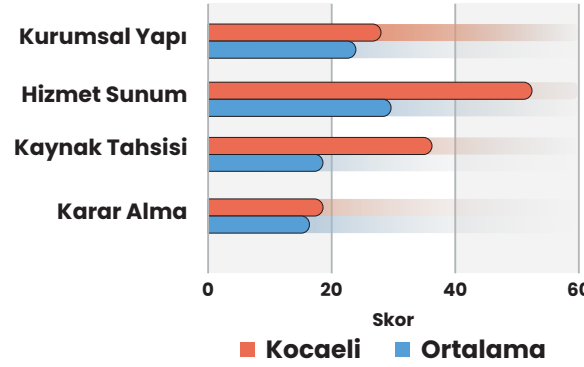
Süreçler boyutunda Kocaeli'nin genel skoru %31,82'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının belirgin biçimde üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun %52,38 ile **hizmet sunum süreçlerinde** gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi** (%37,14) ve **kurumsal yapı** (%27,78) **süreçleri** izlemektedir. Buna karşılık **karar alma süreçleri** (%18,75) diğer süreçlere kıyasla daha düşük bir performans sergilemektedir. Bu dağılım, Kocaeli'nde süreçler bakımından özellikle hizmet sunumu ekseninde **güçlü bir performans** bulunduğunu; kaynak tahsisi ve kurumsal yapının da bu görünümü desteklediğini göstermektedir. Ancak karar alma süreçlerinin görece zayıf kalması, bu alanda **katılım ve karar mekanizmalarına erişim açısından gelişim ihtiyacına** işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Kocaeli'nin genel skoru %34,27'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık ilkesinde** (%62) elde edildiği görülmektedir. Bunu **etkililik ve verimlilik ilkesi** (%36,36) izlemektedir. Buna karşılık **temsiliyet ve katılım** (%15,15), **şeffaflık** (%14,29), **hesap verebilirlik** (%10) ve **sorumluluk ve duyarlılık** (%14,29) ilkelerinde daha düşük performans sergilenmektedir. Bu tablo, belediyenin özellikle **adillik ve kapsayıcılık** alanında güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak diğer iyi yönetim ilkelerinde benzer bir düzeye ulaşamadığını göstermektedir. **Özellikle temsiliyet ve katılım, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 40 | Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda **hizmet sunumu ve kaynak tahsisi**; ilke boyutunda ise adillik ve kapsayıcılık ve etkililik ve verimlilik ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık karar alma süreci ile temsiliyet ve katılım, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri öncelikli gelişim alanlarını oluşturmaktadır. Bulgular, özellikle **gençlerin karar alma süreçlerine katılımını güçlendirecek mekanizmaların geliştirilmesine ve şeffaf, hesap verebilir yönetim uygulamaların yaygınlaştırılmasına** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.



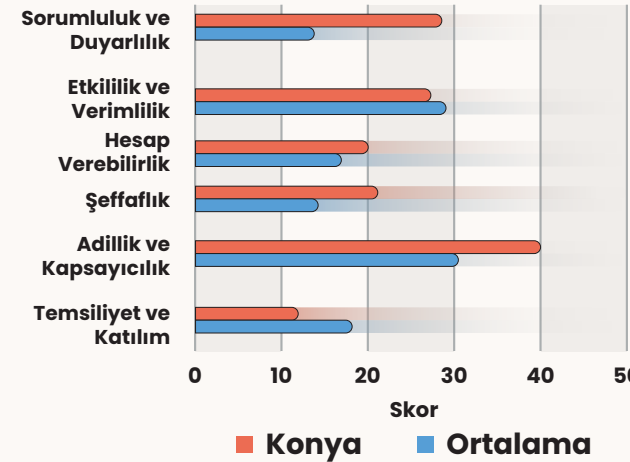
Şekil 39 | Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.18. Konya Büyükşehir Belediyesi

Konya Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Konya'nın genel yönetim düzeyi bağlamında **gelişen düzeyde** konumlandığı görülmektedir.

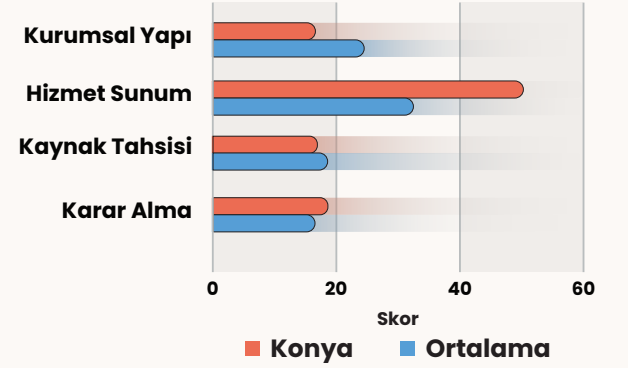
Süreçler boyutunda Konya'nın genel skoru %25,57'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun **hizmet sunum süreçlerinde** (%50) gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık, **karar alma** (%18,75), **kaynak tahsisi** (%17,14) ve **kurumsal yapı** (%16,67) **süreçleri** düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu durum, belediyenin özellikle **hizmet sunumu alanında güçlü bir performans** ortaya koyduğunu, **ancak genç dostu yönetişimin diğer süreç boyutlarında benzer bir düzeye ulaşamadığını** göstermektedir. Özellikle karar alma, kaynak tahsisi ve kurumsal yapı süreçlerindeki düşük skorlar, bu alanlarda **yapısal ve katılıma dayalı mekanizmaların güçlendirilmesi gerektiğine** işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Konya'nın genel skoru %27,27'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık** (%40) ilkesinde elde edildiği görülmektedir. Bunu **sorumluluk ve duyarlılık** (%28,57), **etkililik ve verimlilik** (%27,27), **şeffaflık** (%21,43) ve **hesap verebilirlik** (%20) ilkeleri izlemektedir. Buna karşılık **temsiliyet ve katılım ilkesi** (%12,12) diğer ilkelere kıyasla daha düşük bir performans sergilemektedir. Bu tablo, belediyenin iyi yönetim ilkeleri bakımından **genel olarak ortalamanın üzerinde** bir performans ortaya koyduğunu, ancak **temsiliyet ve katılım ilkesinde belirgin gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.



Şekil 42 | Konya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Konya Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda **hizmet sunumu**; ilke boyutunda ise **adillik ve kapsayıcılık, sorumluluk** ve duyarlılık ve etkililik ve verimlilik ilkeleri belediyenin öne çıkan alanlarıdır. Buna karşılık, karar alma süreçleri, kaynak tahsisi ve kurumsal yapı ile özellikle temsiliyet ve katılım ilkesindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, bulgular, belediyenin gençlere yönelik **hizmet sunum kapasitesinin görece güçlü olduğunu; ancak gençlerin karar alma süreçlerine katılımını ve yönetim mekanizmaları üzerindeki etkisini artıracak uygulamaların güçlendirilmesine ihtiyaç bulunduğunu** göstermektedir.



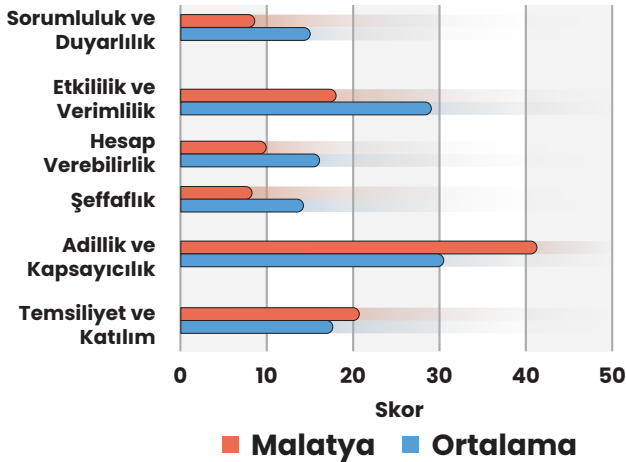
Şekil 41 | Konya Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.19. Malatya Büyükşehir Belediyesi

Malatya Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında süreçler bakımından **ortalamaya yakın**, yönetim ilkeleri bakımından **ise ortalamanın üzerinde ancak görece sınırlı** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Malatya'nın genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

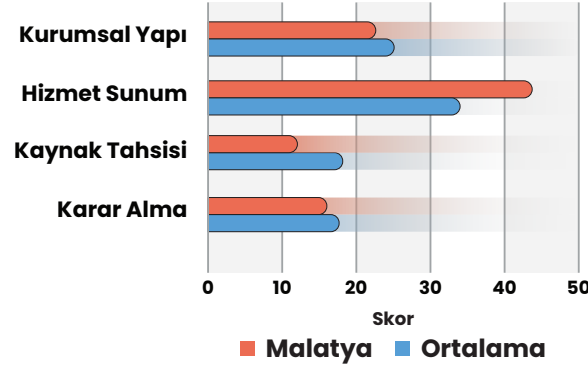
Süreçler boyutunda Malatya'nın ortalama skoru %22,73'tür ve bu değer büyükşehir ortalamasına oldukça yakındır. Alt süreçler incelendiğinde Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%42,86) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kurumsal yapı süreçleri** (%22,22) izlemektedir. Buna karşılık **karar alma** (%16,67) ve **kaynak tahsisi** (%11,43) **süreçleri** daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu durum, belediyenin özellikle **hizmet sunumu alanında görece güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak gençlerin karar alma süreçlerine katılımı ve kaynak yönetimi boyutlarında gelişim alanları bulunduğunu** göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Malatya'nın ortalama skoru %23,78'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının sınırlı ölçüde üzerindedir. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık** (%40) ilkesinde elde edildiği görülmektedir. Bunu **temsiliyet ve katılım** (%21,21) izlemektedir. Buna karşılık **etkililik ve verimlilik** (%18,18), **hesap verebilirlik** (%10), **şeffaflık** (%7,14) ve **sorumluluk ve duyarlılık** (%7,14) ilkeleri daha düşük performans sergilemektedir. Bu tablo, belediyenin özellikle adillik ve kapsayıcılık alanında görece güçlü bir görünüm ortaya koyduğunu, ancak diğer iyi yönetim ilkelerinde benzer bir düzeye ulaşamadığını göstermektedir. Özellikle **şeffaflık, sorumluluk ve duyarlılık, hesap verebilirlik ve etkililik ve verimlilik ilkeleri öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 44 | Malatya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Malatya Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Hizmet sunumu süreci ile adillik ve kapsayıcılık ilkesi belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık karar alma süreci, kaynak tahsisi süreci ile şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik ve verimlilik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri öncelikli gelişim alanlarını oluşturmaktadır. Bulgular, belediyenin **gençlere yönelik hizmet sunum kapasitesini destekleyecek katılımcı karar alma mekanizmalarının, kaynak tahsis süreçlerinin ve iyi yönetim uygulamalarının güçlendirilmesine** ihtiyaç olduğunu göstermektedir.



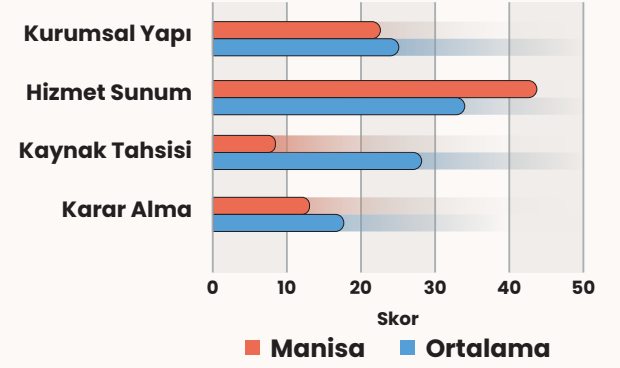
Şekil 43 | Malatya Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.20. Manisa Büyükşehir Belediyesi

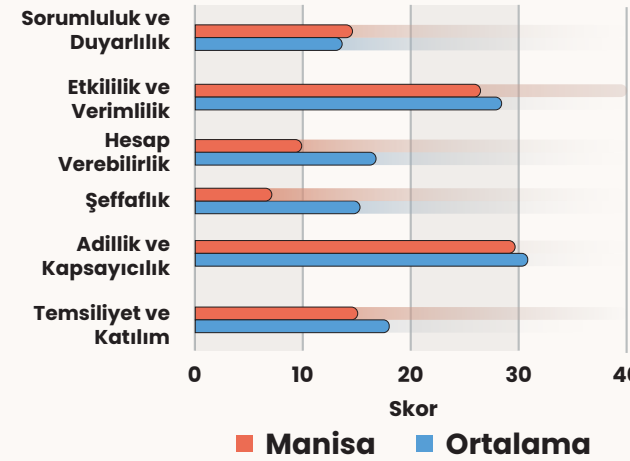
Manisa Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında** bir performans sergilemektedir. Bu iki skorun ortalaması dikkate alındığında, Manisa'nın genel yönetim düzeyi bağlamında **gelişen düzeyde konumlandığı**, ancak alt sınırdaki yer alan ve gelişime açık bir yapı sergilediği görülmektedir.

Süreçler boyutunda Manisa'nın ortalama skoru %20,17'dir ve bu değer büyükşehir ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun %38,10 ile **hizmet sunum süreçlerinde** gerçekleştiği görülmektedir. Bunu %22,22 ile **kurumsal yapı** izlemektedir. Buna karşılık, **karar alma süreçleri** (%14,58) ve **kaynak tahsisi** (%8,57) düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu dağılım, Manisa'da süreçler bakımından hizmet sunumu ekseninde **görece güçlü bir görünüm bulunduğunu**; ancak karar alma ve kaynak tahsisi süreçlerinin sınırlı kaldığını göstermektedir. Özellikle bu iki alandaki düşük skorlar, **katılım ve kaynak yönetimi mekanizmalarının geliştirilmesi gerektiğine** işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Manisa'nın ortalama skoru %20,98'dir ve bu değer ortalamanın altındadır. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun %30 ile **adillik ve kapsayıcılık** ilkesinde olduğu, bunu %27,27 ile **etkililik ve verimlilik** ilkesinin izlediği görülmektedir. Buna karşılık, **temsiliyet ve katılım** (%15,15), **sorumluluk ve duyarlılık** (%14,29), **hesap verebilirlik** (%10) ve **şeffaflık** (%7,14) ilkeleri düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu tablo, Manisa'nın özellikle kapsayıcılık ve etkililik alanlarında **görece daha güçlü bir performans** sergilediğini; ancak diğer ilkelere **bütüncül ve dengeli bir yapı oluşturamadığını** göstermektedir. Özellikle şeffaflık, hesap verebilirlik, temsiliyet ve katılım ve sorumluluk ve duyarlılık başlıkları **belirgin gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 45 | Manisa Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği



Şekil 46 | Manisa Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

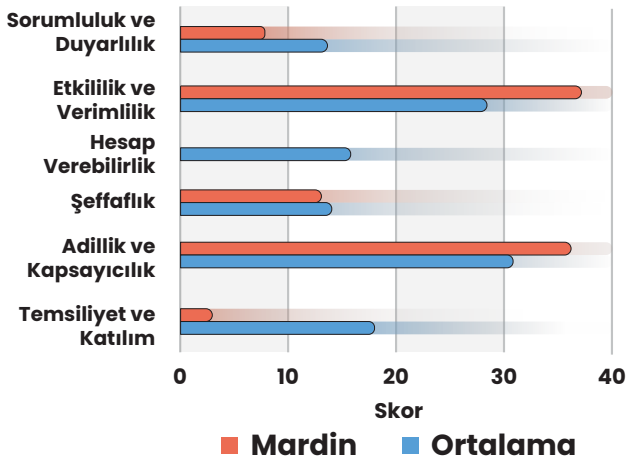
Genel olarak değerlendirildiğinde, Manisa Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde**, ancak **ortalamanın altında** bir profil sunmaktadır. Süreçler boyutunda hizmet sunumu ve kurumsal yapı; ilke boyutunda ise adillik ve kapsayıcılık ile etkililik ve verimlilik başlıkları belediyenin öne çıkan alanlarıdır. Buna karşılık, karar alma ve kaynak tahsisi süreçleri ile şeffaflık, hesap verebilirlik, temsiliyet ve katılım ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, gençlerin **yönetişim süreçlerine daha etkin, şeffaf ve sürdürülebilir biçimde katılımını sağlayacak mekanizmaların güçlendirilmesi** Manisa için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.

4.4.21. Mardin Büyükşehir Belediyesi

Mardin Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Manisa'nın genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyin alt sınırında** yer aldığı ve gelişime açık bir yapı sergilediği görülmektedir.

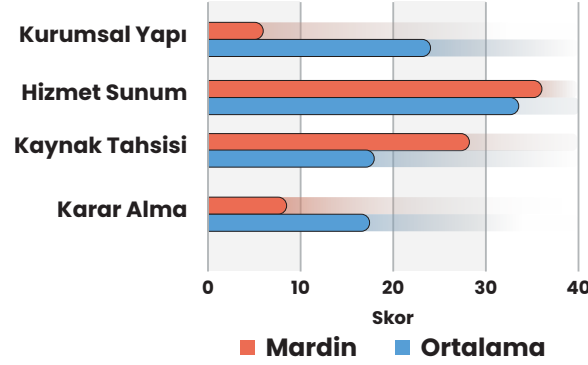
Süreçler boyutunda Mardin'in ortalama skoru %18,47'dir ve bu değer büyükşehir ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek skorun **hizmet sunum** süreçlerinde (%35,71) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi süreçleri** (%28,57) izlemektedir. Buna karşılık, **karar alma** (%8,33) ve **kurumsal yapı** (%5,56) **süreçleri** düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu dağılım, Mardin'de süreçler bakımından hizmet sunumu ve kaynak tahsisi alanlarında **görece daha güçlü bir görünüm** bulunduğunu; ancak karar alma ve kurumsal yapı süreçlerinin **sınırlı kaldığını** göstermektedir. Bu iki alandaki düşük skorlar, **gençlerin karar alma süreçlerine katılımını güçlendiren yapı ve uygulamalara ihtiyaç bulunduğu**na işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Mardin'in ortalama skoru %20,98'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlke bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık** (%30) ilkesinde elde edildiği, bunu **etkililik ve verimlilik** (%27,27) ilkesinin izlediği görülmektedir. Buna karşılık **temsiliyet ve katılım** (%15,15), **sorumluluk ve duyarlılık** (%14,29), **hesap verebilirlik** (%10) ve **şeffaflık** (%7,14) ilkeleri daha düşük performans sergilemektedir. Bu tablo, Mardin'in ilke boyutunda belirli başlıklarda **görece güçlü bir performans** sergileyebildiğini; ancak diğer ilkelere **benzer bir performansa ulaşamadığını** göstermektedir. Özellikle hesap verebilirlik, temsiliyet ve katılım, şeffaflık ve sorumluluk duyarlılık başlıkları **öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 48 | Mardin Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Mardin Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **temel düzeyde** ve ortalamanın altında bir profil sunmaktadır. Süreçler boyutunda hizmet sunumu ve kaynak tahsisi; ilke boyutunda ise adillik ve kapsayıcılık ile etkililik verimlilik başlıkları belediyenin öne çıkan alanlarıdır. Buna karşılık, karar alma süreçleri ve kurumsal yapı ile hesap verebilirlik, temsiliyet katılım, şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını sağlayacak daha kapsayıcı, şeffaf ve kurumsallaşmış mekanizmaların geliştirilmesi** Mardin için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.



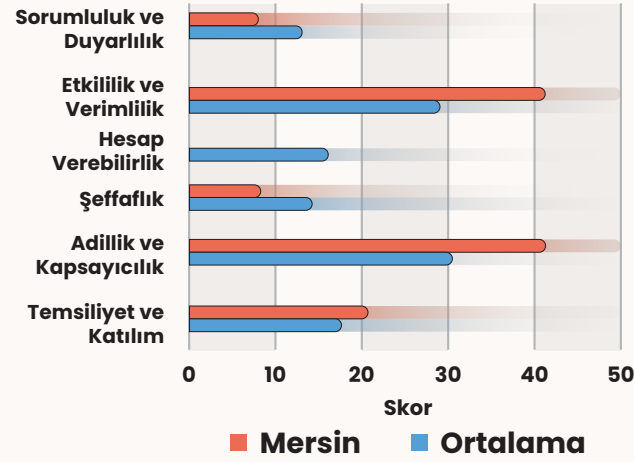
Şekil 47 | Mardin Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.22. Mersin Büyükşehir Belediyesi

Mersin Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Mersin'in genel yönetim düzeyi bağlamında **gelişen düzeyde bir performans ortaya koyduğu görülmektedir**.

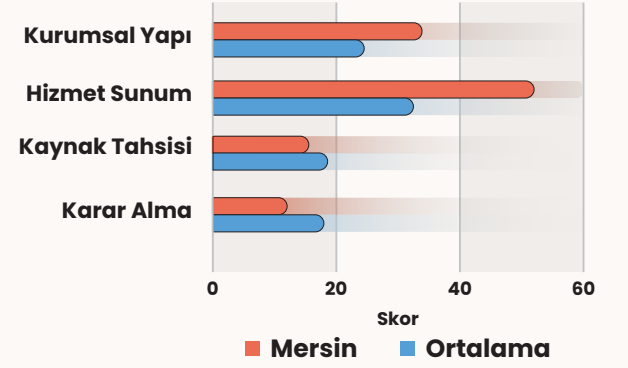
Süreçler boyutunda Mersin'in genel skoru %25,57'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunumu süreçlerinde** (%52,38) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kurumsal yapı süreçleri** (%33,33) izlemektedir. Buna karşılık **karar alma** (%12,50) ve **kaynak tahsisi** (%14,29) **süreçleri** daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu durum, belediyenin özellikle **hizmet sunumu süreçlerinde** güçlü bir performans ortaya koyduğunu ve **kurumsal yapı süreçlerinin** bu görünümü desteklediğini, ancak **karar alma** ve **kaynak tahsisi süreçlerinde** benzer bir düzeye ulaşamadığını göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Mersin'in genel skoru %27,27'dir ve bu değer ortalamanın üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık** ilkesinde (%42) elde edildiği, bunu **etkililik ve verimlilik ilkesinin** (%40,91) izlediği görülmektedir. **Temsiliyet ve katılım** (%21,21) görece daha yüksek bir performans sergilerken, **şeffaflık** (%7,14), **hesap verebilirlik** (%0) ve **sorumluluk ve duyarlılık** (%7,14) ilkeleri daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu tablo, belediyenin özellikle adillik ve kapsayıcılık ile etkililik ve verimlilik alanlarında güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde **belirgin gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.



Şekil 50 | Mersin Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Mersin Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından gelişen düzeyde bir performans sergilemektedir. Hizmet sunum ve kurumsal yapı süreçleri ile adillik ve kapsayıcılık ve etkililik ve verimlilik ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık karar alma ve kaynak tahsisi süreçleri ile şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin gençlere yönelik **hizmet sunum kapasitesinin ve kurumsal yapılarının, gençlerin karar alma süreçlerine katılımını ve yönetim süreçlerinin hesap verebilirliğini güçlendirecek uygulamalarla** desteklenmesi gerektiğini göstermektedir.



Şekil 49 | Mersin Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

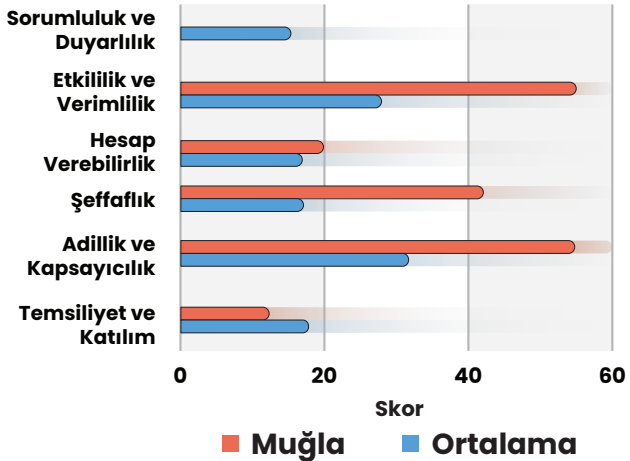
4.4.23. Muğla Büyükşehir Belediyesi

Muğla Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Muğla'nın genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

Süreçler boyutunda Muğla'nın genel skoru %29,83'tür ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%54,76) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi** (%28,57) ve **karar alma** (%20,83) **süreçleri** izlemektedir. Buna karşılık **kurumsal yapı süreçleri** (%16,67) diğer süreçlere kıyasla daha düşük bir performans sergilemektedir. Bu durum, belediyenin özellikle hizmet sunumu süreçlerinde **güçlü bir performans** ortaya koyduğunu, kaynak tahsisi ve karar alma süreçlerinin bu görünümü belirli ölçüde desteklediğini; ancak kurumsal yapı süreçlerinde gelişim alanları bulunduğunu göstermektedir. Bu dağılım, Muğla'da süreçler bakımından hizmet sunumu ekseninde güçlü bir performans

bulunduğunu; kaynak tahsisi ve karar alma süreçlerinin bu görünümü kısmen desteklediğini; ancak kurumsal yapının **görece zayıf kaldığını** göstermektedir. Özellikle kurumsal yapı sürecindeki düşük skor, bu alanda **katılım mekanizmalarının gençlerin temsil edileceği ve katılım sağlayacağı** biçimde geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

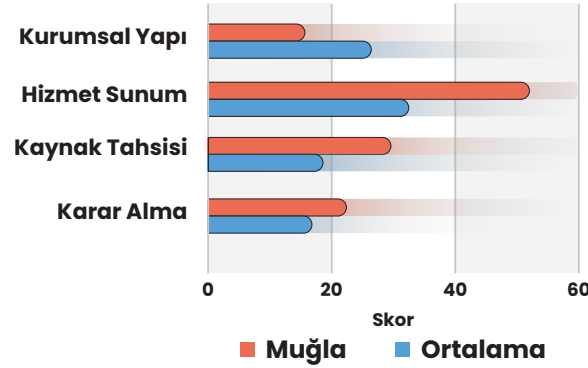
İyi yönetim ilkeleri boyutunda Muğla'nın genel skoru %32,17'dir ve bu değer ortalamanın üzerindedir. İlkeler bazında en yüksek skorun **etkililik ve verimlilik ilkesinde** (%54,55) elde edildiği, bunu **adillik ve kapsayıcılık ilkesinin** (%54) izlediği görülmektedir. **Hesap verebilirlik** (%20) görece daha yüksek bir performans sergilerken, **temsiliyet ve katılım** (%12,12), **şeffaflık** (%7,14) ve **sorumluluk ve duyarlılık**



Şekil 52 | Muğla Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

(%0) ilkeleri daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu tablo, belediyenin özellikle etkililik ve verimlilik ile adillik ve kapsayıcılık alanlarında güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak temsiliyet ve katılım, şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde **belirgin gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Muğla Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Hizmet sunum süreçleri ve kaynak tahsisi süreçleri ile adillik ve kapsayıcılık ve etkililik ve verimlilik ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık, kurumsal yapı süreçleri ile temsiliyet ve katılım, şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde ortaya çıkan sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin karar alma süreçlerine katılımını destekleyen, daha şeffaf ve duyarlı bir yönetim yapısının güçlendirilmesi** Muğla için öncelikli bir gelişim alanı olarak öne çıkmaktadır.



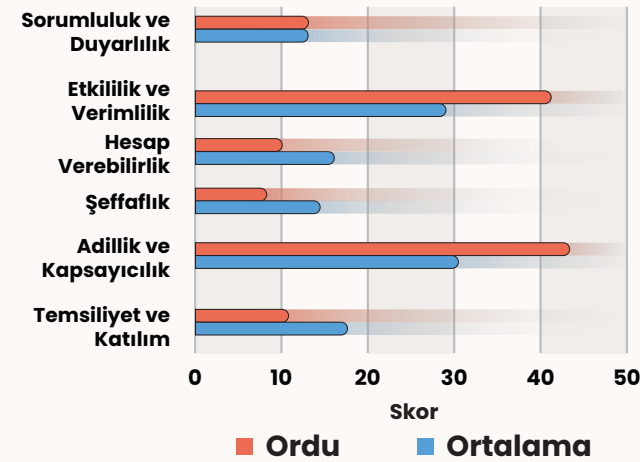
Şekil 51 | Muğla Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.24. Ordu Büyükşehir Belediyesi

Ordu Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Ordu'nun genel yönetim düzeyi bağlamında **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

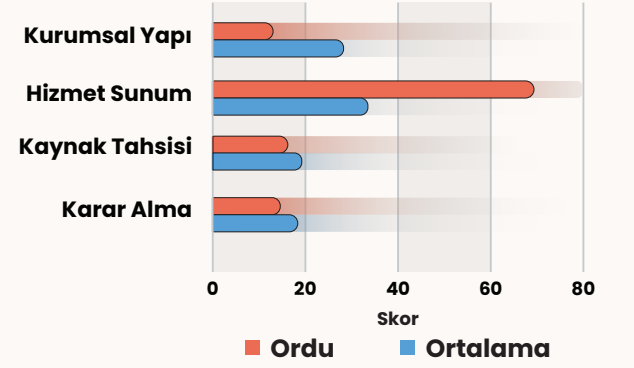
Süreçler boyutunda Ordu'nun genel skoru %24,43'tür ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%61,9) gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık **kaynak tahsisi** (%14,29), **karar alma** (%12,50) ve **kurumsal yapı** (%11,11) **süreçleri** daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu durum, belediyenin özellikle hizmet sunumu süreçlerinde oldukça güçlü bir performans ortaya koyduğunu, ancak genç dostu yönetişimin diğer süreç boyutlarında benzer bir düzeye ulaşamadığını göstermektedir. Özellikle **karar alma, kaynak tahsisi ve kurumsal yapı süreçleri öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Ordu'nun genel skoru %27,27'dir ve bu değer ortalamanın üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık ilkesinde** (%44) elde edildiği, bunu **etkililik ve verimlilik ilkesinin** (%40,91) izlediği görülmektedir. Buna karşılık **sorumluluk ve duyarlılık** (%14,29), **temsiliyet ve katılım** (%12,12), **hesap verebilirlik** (%10) ve **şeffaflık** (%7,14) ilkeleri daha düşük performans sergilemektedir. Bu tablo, belediyenin özellikle adillik ve kapsayıcılık ile etkililik ve verimlilik alanlarında **güçlü bir performans** ortaya koyduğunu, ancak diğer iyi yönetim ilkelerinde benzer bir düzeye ulaşamadığını göstermektedir. Özellikle şeffaflık, hesap verebilirlik ve temsiliyet ve katılım ilkeleri **belirgin gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 54 | Ordu Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Ordu Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Hizmet sunum süreçleri ile adillik ve kapsayıcılık ve etkililik ve verimlilik ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık karar alma süreçleri, kaynak tahsisi süreçleri ve kurumsal yapı süreçleri ile şeffaflık, hesap verebilirlik ve temsiliyet ve katılım ilkelerinde ortaya çıkan gelişim alanları birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin yönetim süreçlerine daha etkin katılımını destekleyen kurumsal mekanizmaların ve iyi yönetim uygulamalarının** güçlendirilmesi Ordu için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.



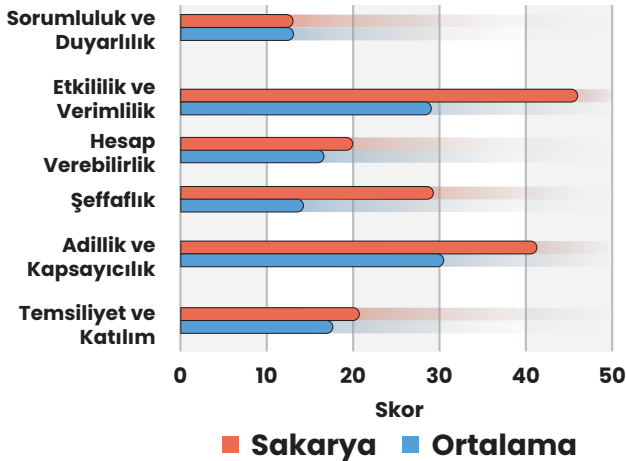
Şekil 53 | Ordu Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.25. Sakarya Büyükşehir Belediyesi

Sakarya Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Sakarya'nın genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

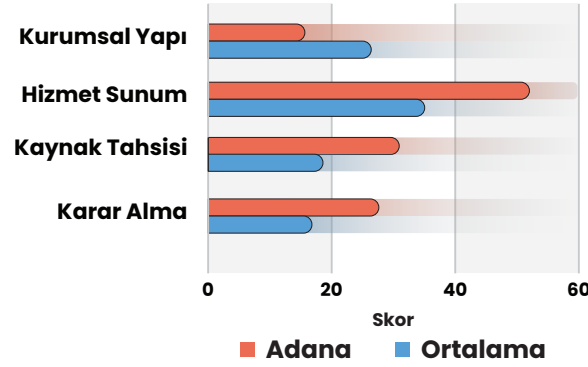
Süreçler boyutunda Sakarya'nın genel skoru %30,97'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%52,38) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi** (%28,57) ve **karar alma** (%25) **süreçleri** izlemektedir. Buna karşılık **kurumsal yapı süreçleri** (%16,67) diğer süreçlere kıyasla daha düşük bir performans sergilemektedir. Bu durum, belediyenin özellikle hizmet sunumu süreçlerinde **güçlü bir performans** ortaya koyduğunu, kaynak tahsisi ve karar alma süreçlerinin bu görünümü desteklediğini, ancak kurumsal yapı süreçlerinde **gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Sakarya'nın genel skoru %32,87'dir ve bu değer ortalamanın üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **etkililik ve verimlilik** ilkesinde (%45,45) elde edildiği, bunu **adillik ve kapsayıcılık** ilkesinin (%42) izlediği görülmektedir. **Şeffaflık** (%28,57), **temsiliyet ve katılım** (%24,24) ve **hesap verebilirlik** (%20) ilkeleri görece daha yüksek bir performans sergilerken, **sorumluluk ve duyarlılık** ilkesi (%14,29) diğer ilkelere kıyasla daha düşük seviyede kalmaktadır. Bu tablo, belediyenin iyi yönetim ilkeleri bakımından genel olarak **güçlü bir performans** ortaya koyduğunu, ancak sorumluluk ve duyarlılık ilkesinde **gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.



Şekil 56 | Sakarya Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Sakarya Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda hizmet sunum, kaynak tahsisi ve karar alma süreçleri ile etkililik ve verimlilik ve adillik ve kapsayıcılık ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık kurumsal yapı süreçleri ile sorumluluk ve duyarlılık ilkesinde ortaya çıkan gelişim alanları birlikte değerlendirildiğinde, **genç dostu yönetim perspektifinin daha kurumsallaşmış ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması** Sakarya için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.



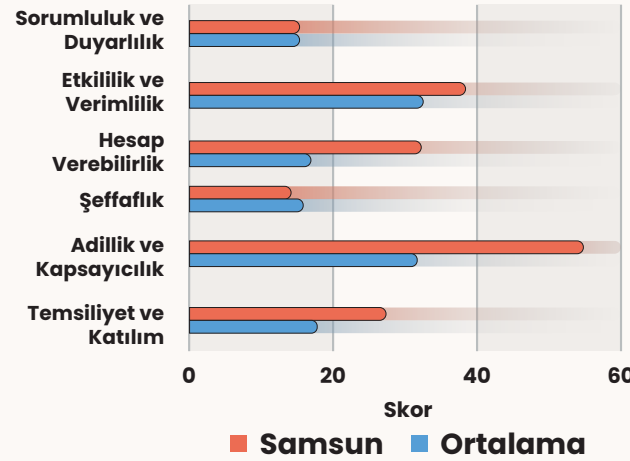
Şekil 55 | Sakarya Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.26. Samsun Büyükşehir Belediyesi

Samsun Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Samsun'un genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

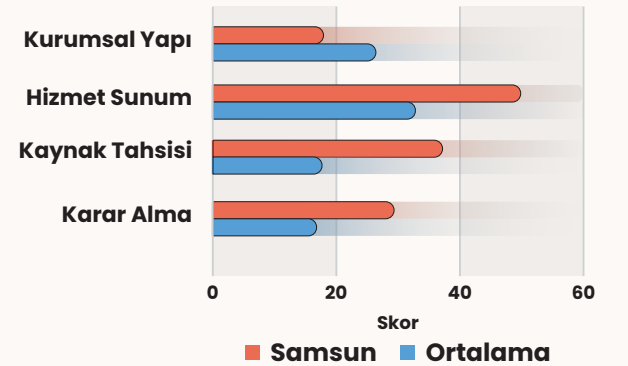
Süreçler boyutunda Samsun'un genel skoru %34,38'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%52,38) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi** (%37,14) ve **karar alma** (%29,17) **süreçleri** izlemektedir. Buna karşılık **kurumsal yapı süreçleri** (%16,67) diğer süreçlere kıyasla daha **düşük bir performans** sergilemektedir. Bu durum, belediyenin özellikle hizmet sunumu süreçlerinde güçlü bir performans ortaya koyduğunu, kaynak tahsisi ve karar alma süreçlerinin de bu görünümü desteklediğini, ancak kurumsal yapı süreçlerinde **gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Samsun'un genel skoru %36,36'dır ve bu değer ortalamanın üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık ilkesinde** (%56) elde edildiği görülmektedir. Bunu **etkililik ve verimlilik** (%36,36), **hesap verebilirlik** (%30) ve **temsiliyet ve katılım** (%27,27) ilkeleri izlemektedir. Buna karşılık **şeffaflık** (%14,29) ve **sorumluluk ve duyarlılık** (%14,29) ilkeleri daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu tablo, belediyenin özellikle adillik ve kapsayıcılık alanında **güçlü bir performans** ortaya koyduğunu ve iyi yönetim ilkeleri bakımından genel olarak ortalamanın üzerinde bir görünüm sergilediğini göstermektedir. Bununla birlikte, şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri **öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 58 | Samsun Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Samsun Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Hizmet sunum, kaynak tahsisi ve karar alma süreçleri ile adillik ve kapsayıcılık, etkililik ve verimlilik, hesap verebilirlik ve temsiliyet ve katılım ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık kurumsal yapı süreçleri ile şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde ortaya çıkan gelişim alanları birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin yönetim süreçlerine daha şeffaf, hesap verebilir ve sürdürülebilir biçimde katılımını sağlayacak mekanizmaların güçlendirilmesi** Samsun için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.



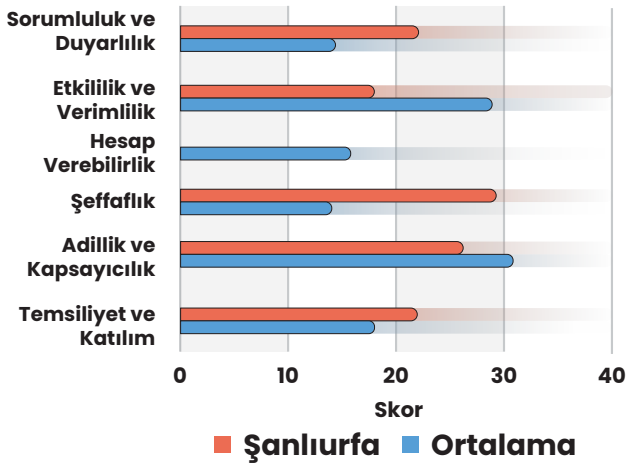
Şekil 57 | Samsun Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.27. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Şanlıurfa'nın genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu, ancak süreçler ve ilkeler arasında belirgin farklılıklar bulunduğu görülmektedir.

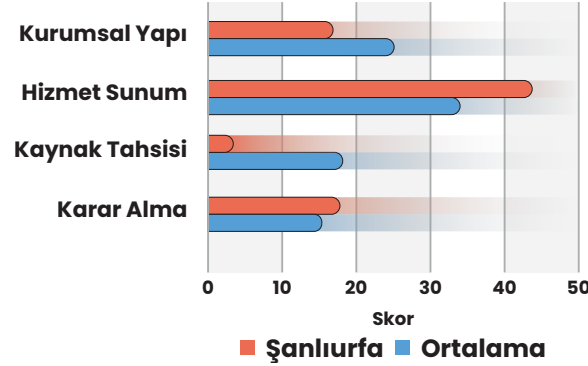
Süreçler boyutunda Şanlıurfa'nın genel skoru %21,02'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%42,86) gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık **karar alma süreçleri** (%18,75), **kurumsal yapı** (%16,67) ve özellikle **kaynak tahsisi** (%2,86) **süreçleri** düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu durum, belediyenin gençlere yönelik hizmet sunum kapasitesinin **görece güçlü** olduğunu; ancak kaynak tahsisi ve kurumsal yapı süreçlerinin **yeterince gelişmediğini** göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Şanlıurfa'nın genel skoru %21,68'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **şeffaflık** ilkesinde (%28,57) elde edildiği görülmektedir. Bunu **adillik ve kapsayıcılık** (%26), **sorumluluk ve duyarlılık** (%21,43) ve **temsiliyet ve katılım** (%21,21) ilkeleri izlemektedir. Buna karşılık **etkililik ve verimlilik** (%18,18) daha düşük performans sergilerken, **hesap verebilirlik** ilkesinde herhangi bir skor elde edilememiştir (%0). Bu tablo, belediyenin bazı iyi yönetim ilkelerinde belirli bir kapasite geliştirdiğini, ancak yönetim süreçlerinde tüm iyi yönetim ilkelerinin gözetilmediğini göstermektedir. Özellikle hesap verebilirlik ve etkililik ve verimlilik ilkeleri **öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 60 | Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda **hizmet sunumu**; ilkeler boyutunda ise şeffaflık, adillik ve kapsayıcılık, sorumluluk ve duyarlılık ve temsiliyet ve katılım başlıkları belediyenin öne çıkan görece güçlü alanlarıdır. Buna karşılık, kaynak tahsisi, karar alma ve kurumsal yapı süreçleri ile etkililik ve verimlilik ve hesap verebilirlik ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin yönetim yapı ve süreçlerine anlamlı katılımını destekleyen kurumsal mekanizmaların geliştirilmesi, kaynakların daha stratejik biçimde yönetilmesi ve hesap verebilirlik uygulamalarının güçlendirilmesi** Şanlıurfa için öncelikli bir gelişim alanı olarak öne çıkmaktadır.



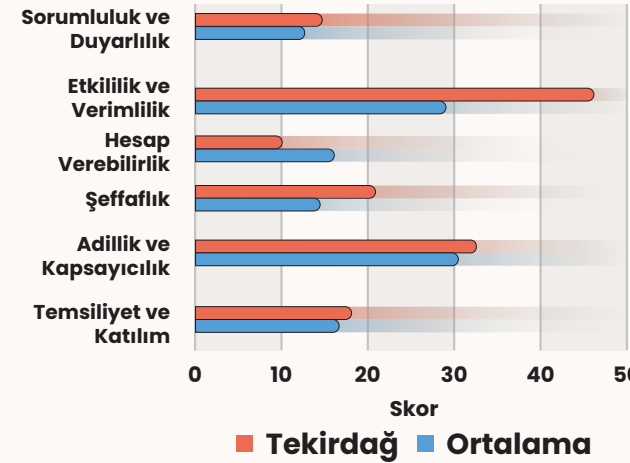
Şekil 59 | Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.28. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Tekirdağ'ın genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde** bir performans ortaya koyduğu görülmektedir.

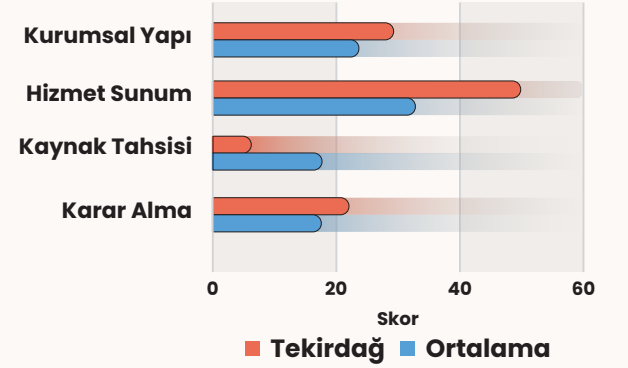
Süreçler boyutunda Tekirdağ'ın genel skoru %25,85 olup büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%50) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kurumsal yapı** (%27,78) ve **karar alma** (%20,83) **süreçleri** izlemektedir. Buna karşılık **kaynak tahsisi süreçleri** (%5,71) belirgin biçimde düşük seviyede kalmaktadır. Bu durum, Tekirdağ'da süreçler bakımından hizmet sunumu alanında **öne çıkan bir performansa** işaret etmekte; kurumsal yapı ve karar alma süreçlerinin bu görünümü kısmen desteklediğini, ancak kaynak tahsisi süreçlerinde **önemli gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Tekirdağ'ın genel skoru %26,57 olup, büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **etkililik ve verimlilik** ilkesinde (%45,45) elde edildiği, bunu **adillik ve kapsayıcılık ilkesinin** (%32) izlediği görülmektedir. **Şeffaflık** (%21,43) görece daha yüksek bir performans sergilerken, **temsiliyet ve katılım** (%18,18), **hesap verebilirlik** (%10) ve **sorumluluk ve duyarlılık** (%14,29) ilkeleri daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu tablo, belediyenin özellikle etkililik ve verimlilik ile adillik ve kapsayıcılık alanlarında **güçlü bir görünüm** ortaya koyduğunu, ancak katılım ve hesap verebilirlik boyutlarında **gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.



Şekil 62 | Tekirdağ İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Hizmet sunum süreçleri ile etkililik ve verimlilik ve adillik ve kapsayıcılık ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık kaynak tahsisi karar alma ve kurumsal yapı süreçleri ile temsiliyet ve katılım, hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde ortaya çıkan gelişim alanları birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin yönetim süreçlerine anlamlı katılımını destekleyen mekanizmaların güçlendirilmesine, kaynak tahsis süreçlerine ilişkin veri, uygulama ve mekanizmaların geliştirilmesine ve katılımın karar alma süreçlerine daha görünür biçimde yansıtılmasına** ihtiyaç olduğu görülmektedir.



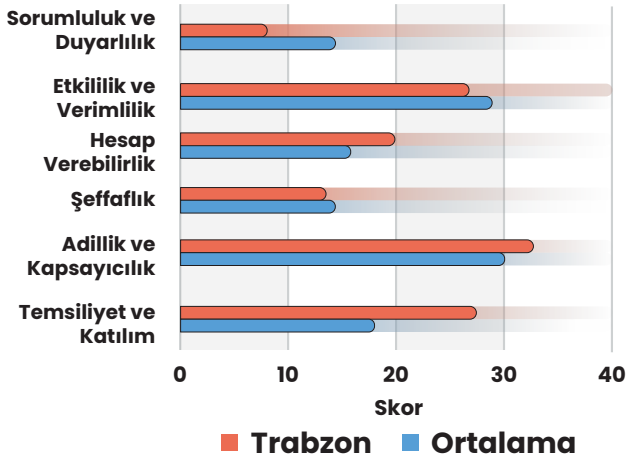
Şekil 61 | Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.29. Trabzon Büyükşehir Belediyesi

Trabzon Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın üzerinde** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Trabzon'un genç dostu belediye yönetişimi açısından gelişen düzeyde bir performans ortaya koyduğu, ancak alanlar arasında belirgin farklılıklar bulunduğu görülmektedir.

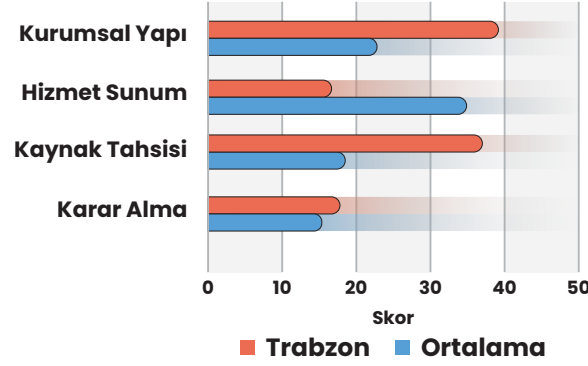
Süreçler boyutunda Trabzon'un genel skoru %25'tir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **kurumsal yapı süreçlerinde** (%38,89) gerçekleştiği, bunu **kaynak tahsisi süreçlerinin** (%37,14) izlediği görülmektedir. Buna karşılık **karar alma** (%18,75) ve **hizmet sunum** (%16,67) **süreçleri** daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu durum, belediyenin kurumsal yapı ve kaynak tahsisi alanlarında **görece güçlü bir performans** ortaya koyduğunu, ancak gençlerin karar alma süreçlerine katılımı ve hizmetlerin genç dostu niteliği bakımından **gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Trabzon'un genel skoru %25,17'dir ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının üzerindedir. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **adillik ve kapsayıcılık** ilkesinde (%32) elde edildiği görülmektedir. Bunu **temsiliyet ve katılım** (%27,27) ve **etkililik ve verimlilik** (%27,27) ilkeleri izlemekte, **hesap verebilirlik** ise (%20) ile benzer bir düzeyde yer almaktadır. Buna karşılık **şeffaflık** (%14,29) ve **sorumluluk ve duyarlılık** (%7,14) ilkeleri daha düşük performans sergilemektedir. Bu tablo, belediyenin iyi yönetim ilkeleri bakımından genel olarak **ortalamanın üzerinde** bir görünüm ortaya koyduğunu, ancak özellikle şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerinde belirgin **gelişim alanları** bulunduğunu göstermektedir.



Şekil 64 | Trabzon Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Trabzon Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **gelişen düzeyde**, bir performans sergilemektedir. Kurumsal yapı süreçleri ve kaynak tahsisi süreçleri ile adillik ve kapsayıcılık, temsiliyet ve katılım ve etkililik ve verimlilik ilkeleri belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık hizmet sunumu ve karar alma süreçleri ile özellikle şeffaflık ve sorumluluk ve duyarlılık ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin yönetim süreçlerine katılımını destekleyen mekanizmaların güçlendirilmesi, hizmetlerin gençlerin ihtiyaç ve beklentilerine daha duyarlı biçimde geliştirilmesi ve yönetim süreçlerinde şeffaflık ile geri bildirim mekanizmalarının güçlendirilmesi** Trabzon için öncelikli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.



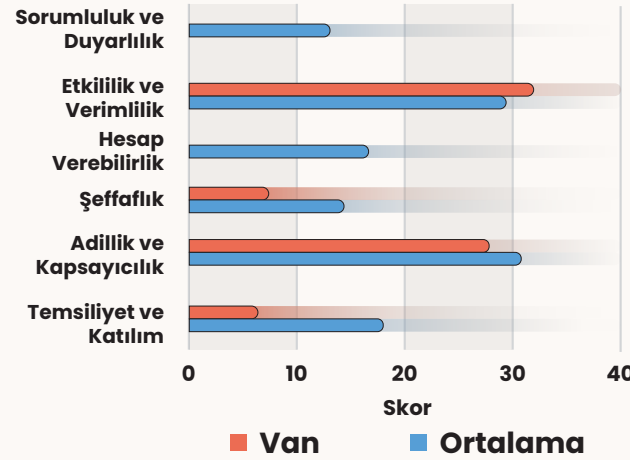
Şekil 63 | Trabzon Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

4.4.30. Van Büyükşehir Belediyesi

Van Büyükşehir Belediyesi, büyükşehir belediyeleri ile karşılaştırıldığında hem süreçler hem de yönetim ilkeleri bakımından **ortalamanın altında** bir performans sergilemektedir. Süreçler ve iyi yönetim ilkeleri boyutlarındaki genel skorlar birlikte değerlendirildiğinde, Van'ın genç dostu belediye yönetişimi açısından **temel düzeyde** konumlandığı ve gelişime açık bir yapı sergilediği görülmektedir.

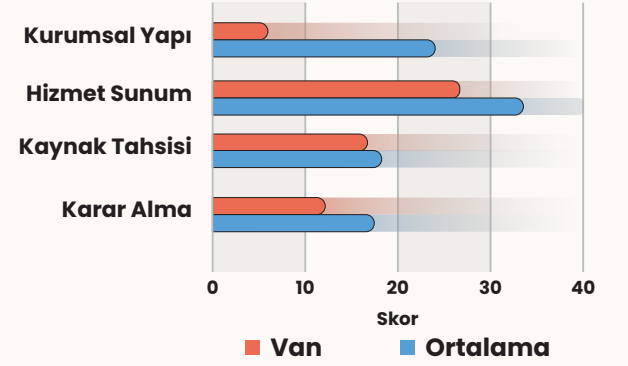
Süreçler boyutunda Van'ın genel skoru %15,63'tür ve bu değer büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. Alt süreçler incelendiğinde en yüksek performansın **hizmet sunum süreçlerinde** (%26,19) gerçekleştiği görülmektedir. Bunu **kaynak tahsisi süreçleri** (%17,14), **karar alma süreçleri** (%12,5) ve **kurumsal yapı süreçleri** (%5,56) izlemektedir. Bu dağılım, belediyede süreçler bakımından genç dostu hizmet sunumunun **görece öne çıktığını**; ancak diğer süreçlerin **sınırlı kaldığını** göstermektedir. Özellikle kurumsal yapı ve karar alma süreçlerindeki düşük skorlar, bu alanlarda **katılım mekanizmalarının ve uygulamalarının geliştirilmesi gerektiğine** işaret etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri boyutunda Van'ın ortalama genel %16,78'dir ve bu skor büyükşehir belediyeleri ortalamasının altındadır. İlkeler bazında incelendiğinde en yüksek skorun **etkililik ve verimlilik** ilkesinde (%31,82) elde edildiği, bunu **adillik ve kapsayıcılık ilkesinin** (%28) izlediği görülmektedir. Buna karşılık **şeffaflık** (%7,14) ve **temsiliyet ve katılım** (%6,06) düşük seviyelerde kalmakta; **hesap verebilirlik ve sorumluluk ve duyarlılık** ilkelerinde ise herhangi bir skor elde edilememektedir (%0). Bu tablo, Van'ın ilkeler boyutunda belirli alanlarda görece **güçlü bir performans** sergilediğini; ancak diğer ilkelerde **yüksek bir performans sergileyemediğini** göstermektedir. Özellikle hesap verebilirlik, sorumluluk ve duyarlılık, temsiliyet ve katılım ve şeffaflık ilkeleri **öncelikli gelişim alanları** olarak öne çıkmaktadır.



Şekil 66 | Van Büyükşehir Belediyesi İlke Grafiği

Genel olarak değerlendirildiğinde, Van Büyükşehir Belediyesi genç dostu belediye yönetişimi açısından **temel düzeyde** bir performans sergilemektedir. Süreçler boyutunda **hizmet sunumu**; ilkeler boyutunda ise etkililik ve verimlilik ile adillik ve kapsayıcılık başlıkları belediyenin görece güçlü alanları olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık, kurumsal yapı ve karar alma süreçleri ile hesap verebilirlik, sorumluluk ve duyarlılık, temsiliyet ve katılım ve şeffaflık ilkelerindeki sınırlılıklar birlikte değerlendirildiğinde, **gençlerin yönetim yapı ve süreçlerine katılımını destekleyen kurumsal mekanizmaların oluşturulmasına, kaynakların daha planlı ve stratejik biçimde yönetilmesine ve yönetim süreçlerinde şeffaflık, hesap verebilirlik ve duyarlılığı güçlendirecek uygulamaların yaygınlaştırılmasına** ihtiyaç olduğu görülmektedir.



Şekil 65 | Van Büyükşehir Belediyesi Süreç Grafiği

SONUÇ VE ÖNERİLER:

GENÇ DOSTU BELEDİYELER İÇİN FIRSATLAR

Genel Değerlendirme

Yerel yönetim, çok aktörlü yapısı ve karar alma süreçlerinin niteliği üzerinden şekillenen dinamik bir alan olarak, belediyelerin toplumsal hayata etkisini doğrudan belirlemektedir. Bu çerçevede geliştirilen **Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi**, Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin yönetim performansını gençlerin **anlamli katılımı** perspektifinden değerlendiren bütüncül ve veri temelli bir çerçeve sunmaktadır. Çalışma, yönetim süreçleri ile yönetim ilkelerini birlikte ele alarak yerel demokrasinin gençler açısından nasıl deneyimlendiğini ölçülebilir hâle getirmiş ve bu alandaki yapısal eğilimleri görünür kılmıştır.

Elde edilen bulgular, büyükşehir belediyelerinin gençlerin yönetim süreçlerine entegrasyonu açısından genel olarak **düşük ve birbirine yakın performans düzeylerinde** yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Endeks kapsamında tanımlanan beşli yönetim düzeyi çerçevesinde belediyelerin büyük çoğunluğunun temel ve gelişen düzey kategorilerinde yer aldığı; yalnızca sınırlı sayıda belediyenin orta düzeye ulaşabildiği görülmektedir. Bu durum, genç dostu yönetim anlayışının henüz **kurumsallaşmış bir yapı** hâline gelmediğini ve uygulamaların büyük ölçüde **parçalı ve süreksiz** nitelik taşıdığını göstermektedir. Özellikle hiçbir belediyenin ileri ya da üst düzey

kategorilere ulaşamamış olması, mevcut yönetim pratiklerinin gençlerin anlamli katılımını sistematik biçimde desteklemekten uzak olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

Süreç boyutunda elde edilen bulgular, belediyelerin karar alma, hizmet sunumu, kaynak tahsisi ve kurumsal yapı süreçlerinde gençlerin rolünün sınırlı kaldığını göstermektedir. Ortalama puanların düşük seviyelerde seyretmesi, gençlerin bu süreçlerde çoğunlukla **pasif ya da dolaylı aktörler** olarak konumlandığını işaret etmektedir. Özellikle karar alma süreçlerinde gençlerin doğrudan etkisinin sınırlı olması, katılım mekanizmalarının büyük ölçüde **danışma veya bilgilendirme düzeyinde** kaldığını düşündürmektedir. Benzer biçimde, kaynak tahsisi ve hizmet sunumu süreçlerinde gençlere özgü ihtiyaçların sistematik olarak tanımlanmadığı ve bu ihtiyaçların bütçesel ve programatik karşılıklarının zayıf kaldığı anlaşılmaktadır. Bu bulgular, yönetim süreçlerinin gençlerin anlamli katılımını güçlendirecek biçimde **yeniden tasarlanması gerektiğini** ortaya koymaktadır.

Yönetişim ilkeleri boyutunda elde edilen sonuçlar da benzer bir tabloyu desteklemektedir. Temsiliyet ve katılım, adillik ve kapsayıcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik ve verimlilik ile sorumluluk ve duyarlılık ilkeleri açısından belediyelerin performanslarının genel olarak **düşük seviyelerde yoğunlaştığı** görülmektedir. Bu durum, yönetim süreçlerini şekillendiren normatif çerçevede de gençlerin yeterince görünür olmadığını göstermektedir. Özellikle temsiliyet ve katılım ilkeleri bakımından elde edilen bulgular, gençlerin karar alma mekanizmalarına dâhil edilmesinin çoğu zaman **sınırlı ve yüzeysel** bir düzeyde kaldığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, yönetim ilkelerinin yalnızca kurumsal politika belgelerinde yer almasının ötesine geçerek **uygulama düzeyinde içselleştirilmesi** ön plana çıkmaktadır.

Önerilerimiz

Elde edilen bulgular, gençlerin yerel yönetimdeki rolünün yeniden tanımlanması gerektiğine işaret etmektedir. Mevcut durumda gençlerin çoğunlukla politika süreçlerinin **nesnesi** olarak ele alındığı; özne olarak konumlandırılmadığı görülmektedir. Oysa gençlerin bilgi üretme, yenilik geliştirme ve toplumsal ihtiyaçları ifade etme kapasiteleri, yerel yönetimlerin politika kalitesini ve kamu hizmetlerinin etkililiğini artırabilecek önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu potansiyelin hayata geçirilebilmesi için gençlerin karar süreçlerine aktif, sürekli ve **anlamli biçimde dâhil edilen aktörler** olarak konumlandırılması gerekmektedir.

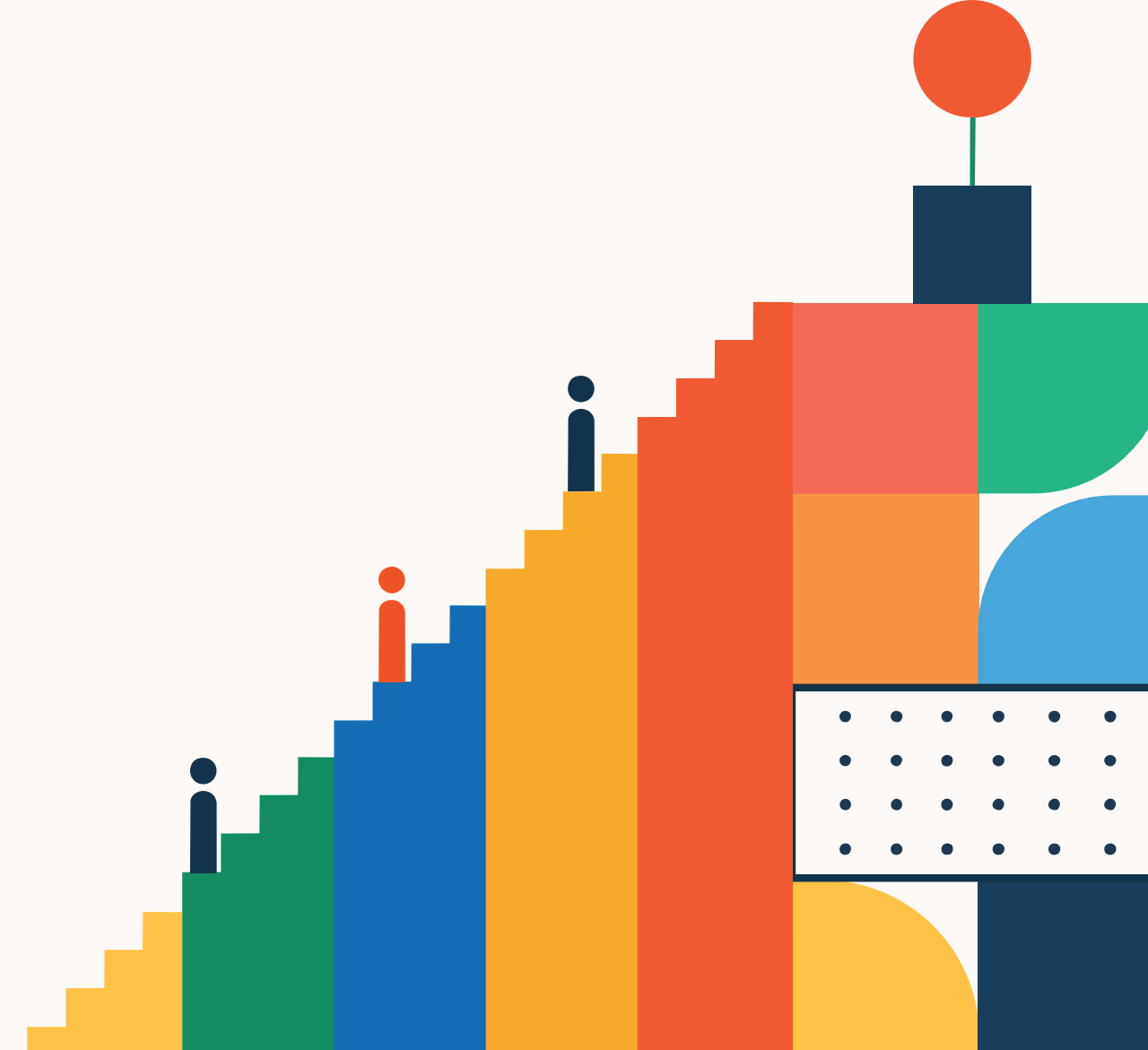
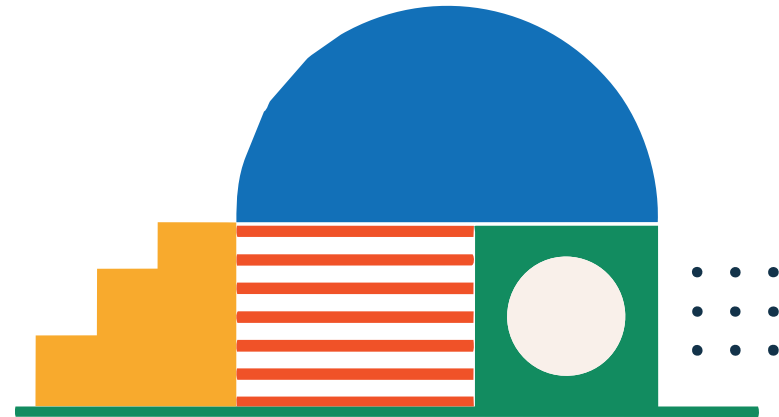
Bu doğrultuda, Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi'nin belediyeler için bir **yol haritası** olarak kullanılması temennisiyle geliştirilen öneriler aşağıda sunulmaktadır:

- Gençlerin karar alma süreçlerine anlamli katılımını teşvik eden kurumsal mekanizmalar oluşturulmalıdır.** Belediye meclislerinde gençlik kotası uygulamaları, gençlik danışma kurulları ve karar alma süreçleri öncesinde zorunlu gençlik görüşü alma mekanizmaları tanımlanmalı ve kurumsallaştırılmalıdır.
- Gençlere ayrılmış şeffaf ve izlenebilir bütçe kalemleri oluşturulmalıdır.** “Gençlik bütçesi” uygulamasıyla, gençlere yönelik harcamalar ayrı bir başlık altında planlanmalı; bu harcamalar yıllık olarak kamuoyuna açık, karşılaştırılabilir ve izlenebilir biçimde raporlanmalıdır.
- Katılım mekanizmaları proje bazlı değil, sürekli ve çok katmanlı hâle getirilmelidir.** Anket temelli sınırlı katılım araçları yerine; çalıştaylar, gençlik meclisleri, dijital platformlar ve mahalle ölçeğinde katılım süreçleri birlikte işletilerek katılımın sürekliliği sağlanmalıdır.
- Belediyelerde gençlik odaklı veri üretimi ve açık veri altyapısı güçlendirilmelidir.** Gençlerin ihtiyaçlarına, beklentilerine ve katılım deneyimlerine ilişkin veriler düzenli olarak toplanmalı, analiz edilmeli ve standart bir içerik yapısıyla açık veri formatında kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Stratejik planlar ve performans programlarında gençlik göstergeleri zorunlu hâle getirilmelidir.** Belediyeler, gençlere yönelik hedefleri, bu hedeflere ilişkin performans göstergelerini ve ölçülebilir çıktılarını stratejik plan ve performans programlarına sistematik biçimde entegre etmelidir.
- Gençlerin politika üretim süreçlerine katkı sunabileceği inovasyon ve ortak üretim alanları kurulmalıdır.** Gençlik laboratuvarları, politika atölyeleri ve belediye–üniversite iş birlikleri aracılığıyla gençlerin çözüm geliştirme ve politika tasarım süreçlerine doğrudan katılımı desteklenmelidir.

7. **Kent konseyleri ve gençlik meclislerinin işlevselliği artırılmalı ve karar süreçleriyle doğrudan ilişkilendirilmelidir.** Bu yapıların ürettiği önerilerin belediye meclisi gündemine taşınması, değerlendirilmesi ve sonuçlarının izlenerek raporlanması güvence altına alınmalıdır.
8. **Dijital katılım araçları yaygınlaştırılarak sürekli geri bildirim mekanizmaları kurulmalıdır.** Mobil uygulamalar, yapay zekâ (AI) destekli araçlar ve çevrimiçi platformlar üzerinden gençlerin düzenli ve anlık görüş bildirebileceği erişilebilir sistemler geliştirilmelidir.
9. **Belediye personeline gençlik odaklı yönetim ve katılım eğitimleri verilmelidir.** Kurumsal dönüşümün sürdürülebilirliği açısından belediye insan kaynağının gençlik hakları, katılım ve anlamlı katılım yaklaşımları konusunda güçlendirilmesi gerekmektedir.
10. **Gençlerin karar süreçlerine katılımının etkisi ölçülmeli ve düzenli olarak raporlanmalıdır.** Katılımın yalnızca varlığı değil; alınan kararlar üzerindeki etkisi, sonuçları ve politika çıktıları performans göstergeleri aracılığıyla izlenmelidir.
11. **Gençlik odaklı yerel yönetim değerlendirmeleri periyodik hâle getirilmelidir.** Endeks benzeri çalışmaların düzenli aralıklarla tekrarlanması, belediyelere rehberlik edilmesi ve ilerleme hedeflerinin sistematik biçimde izlenmesi sağlanmalıdır.

Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi bulguları, Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinde **genç odaklı yönetim anlayışının henüz kurumsallaşma aşamasına ulaşmadığını** açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu durum, yerel demokrasinin derinleştirilmesi, kamu hizmetlerinin kapsayıcılığının artırılması ve politika süreçlerinin etkililiğinin güçlendirilmesi açısından önemli bir gelişim alanına işaret etmektedir.

Gençlerin yönetim süreçlerine **anlamlı katılımının sağlanması**, yalnızca yerel demokrasiyi ve yerel yönetimi güçlendirmekle sınırlı kalmayacak; toplumsal hayatı bugünden başlayarak daha kapsayıcı, adil ve demokratik bir yapıya dönüştürme potansiyeli taşımaktadır. Bu nedenle, elde edilen bulgular doğrultusunda geliştirilecek **bütüncül ve sürdürülebilir politika yaklaşımları**, yerel yönetimde dönüşümün temel bileşenlerinden biri olarak değerlendirilmelidir.

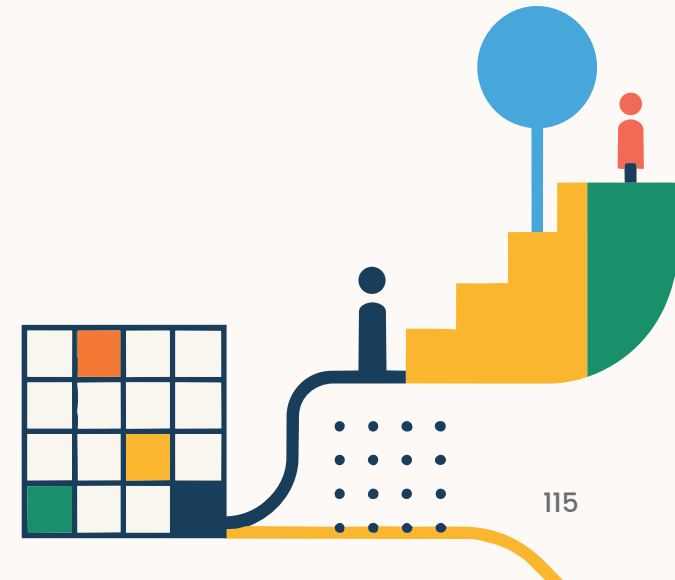


KAYNAKÇA

- Adana Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 12 Eylül 2025, <https://www.adana.bel.tr>
- Ankara Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 3 Ekim 2025, <https://www.ankara.bel.tr>
- Antalya Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 25 Eylül 2025, <https://www.antalya.bel.tr>
- Argüden Yönetişim Akademisi. (2022). Büyükşehir belediye yönetişim karnesi. Erişim tarihi: 12 Ekim 2025, <https://argudenacademy.org/publications/Arguden-Yonetisim-Akademisi-Buyuksehir-Belediye-Yonetisim-Karnesi.pdf>
- Argüden Yönetişim Akademisi. (2022). Çocuk ve ebeveyn dostu belediye yönetişim rehberi. Erişim tarihi: 5 Eylül 2025, <https://argudenacademy.org/publications/Cocuk-ve-Ebeveyn-Dostu-Belediye-Yonetisim-Rehberi.pdf>
- Argüden Yönetişim Akademisi. (2018). Vatandaş bakışıyla İstanbul ilçelerinin belediye yönetişim karnesi. Erişim tarihi: 14 Ekim 2025, <https://argudenacademy.org/publications/Arguden-Yonetisim-Akademisi-Vatandas-Bakisiyla-Istanbul-Ilcelerinin-Belediye-Yonetisim-Karnesi.pdf>
- Augsburg, A., Collins, M., Dougher, M., Gecker, W., & Lusk, K. (2016). Youth lead the change: Participatory budgeting. Boston University Initiative on Cities. https://www.bu.edu/ioc/files/2017/01/Youth-Lead-the-Change_Report.pdf
- Aydın Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 8 Ekim 2025, <https://www.aydin.bel.tr>
- Balıkesir Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 18 Eylül 2025, <https://www.balikesir.bel.tr>
- Borkowska-Waszak, S., Diamantopoulos, S. E., Lavelle, P., & Martinello, O. (2020). Good practices of youth participation: Mid-term deliverable report of the project “Youth for a Just Transition”. European Commission, Directorate-General for Regional and Urban Policy. https://commission.europa.eu/system/files/2020-11/youth_for_a_just_transition_mid-term_deliverable_report_final.pdf
- Bursa Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 14 Ekim 2025, <https://www.bursa.bel.tr>
- City of Paris. (2025). What is QJ? Welcome to the Paris Youth HQ. https://cdn.paris.fr/paris/2025/03/24/qj_plaquette-institutionnelle_a5_anglais_final-fA6s.pdf
- Council of Europe. (2022). Study on youth participation. Erişim tarihi: 18 Ekim 2025, <https://rm.coe.int/study-tomaz-dezellan/1680b1fc4a>
- Denizli Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 9 Eylül 2025, <https://www.denizli.bel.tr>
- Denstad, F. R. (2014). Gençlik politikaları kılavuzu (H. Akay, Çev.). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 20 Ekim 2025, <https://www.diyarbakir.bel.tr>
- Erzurum Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 30 Eylül 2025, <https://www.erzurum.bel.tr>
- Eskişehir Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 6 Ekim 2025, <https://www.eskisehir.bel.tr>

- Europe Goes Local. (2024). EmPOWER YOUTH: Youth-led municipality – Asociatia GEYC, Bucharest, Romania. <https://europegoeslocal.eu/egl-action/empower-youth-youth-led-municipality-associatia-geyc-bucharest-romania/>
- European Youth Forum. (2020). Human rights council report. Erişim tarihi: 20 Ekim 2025, <https://www.youthforum.org/files/Report-Human-Rights-Council.pdf>
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 14 Eylül 2025, <https://www.gaziantep.bel.tr>
- Hatay Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 11 Ekim 2025, <https://www.hatay.bel.tr>
- İnsani Gelişme Vakfı (İNGEV). (2022). İGE-SKA yerel yönetimler raporu. Erişim tarihi: 10 Ekim 2025, <https://ingev.org/raporlar/IGE-SKA-YerelYonetimler-Rapor-2022.pdf>
- İnsani Gelişme Vakfı (İNGEV). (2020). Yerelleşen insani gelişme raporu. Erişim tarihi: 9 Ekim 2025, https://ingev.org/raporlar/Yerellesen_Insani_Gelisme.pdf
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 21 Eylül 2025, <https://www.ibb.istanbul>
- İzmir Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 17 Ekim 2025, <https://www.izmir.bel.tr>
- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 27 Eylül 2025, <https://www.kahramanmaras.bel.tr>
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 9 Ekim 2025, <https://www.kayseri.bel.tr>
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 16 Eylül 2025, <https://www.kocaeli.bel.tr>
- Konya Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 22 Ekim 2025, <https://www.konya.bel.tr>
- Malatya Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 11 Eylül 2025, <https://www.malatya.bel.tr>
- Manisa Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 5 Ekim 2025, <https://www.manisa.bel.tr>
- Mardin Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 19 Eylül 2025, <https://www.mardin.bel.tr>
- Mersin Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 13 Ekim 2025, <https://www.mersin.bel.tr>
- Muğla Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 23 Eylül 2025, <https://www.mugla.bel.tr>
- OECD. (2012). Recommendation on public integrity. Erişim tarihi: 15 Ekim 2025, <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0392/>
- Okçu, Y. (2007). Yönetişim tartışmalarına katkı: Avrupa Birliği için yönetim ne anlama geliyor? Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 12(3), 299–312. <https://izlik.org/JA99FC44UG>
- Ordu Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 1 Ekim 2025, <https://www.ordu.bel.tr>
- Raoul Wallenberg Institute. (2021). İnsan hakları göstergeleri. Erişim tarihi: 11 Ekim 2025, <https://rwistanbul.org/files/IHK%20GÖSTERGELER.pdf>
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 28 Eylül 2025, <https://www.sakarya.bel.tr>
- Samsun Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 7 Ekim 2025, <https://www.samsun.bel.tr>
- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 15 Eylül 2025, <https://www.sanlıurfa.bel.tr>
- Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 19 Ekim 2025, <https://www.tekirdag.bel.tr>
- Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 24 Eylül 2025, <https://www.trabzon.bel.tr>

- Türk Dil Kurumu (TDK). (t.y.). Güncel Türkçe sözlük. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://tdk.gov.tr>
- Tüzün, B. Z., Kazanoğlu, N., & Akgül, M. (n.d.). Kapsayıcı ve sürdürülebilir kentler için gençlik hakları temelli kent yönetişimi rehberi. ChangeLab Impact for Sustainability ve Gençlik Servisleri Merkezi Yayınları.
- UNDP. (1997). Governance for sustainable human development. Erişim tarihi: 25 Eylül 2025, <https://www.undp-aciac.org/publications/other/undp/governance/undppolicydoc97-e.pdf>
- UNDP. (2023). Governance and participation report. Erişim tarihi: 21 Ekim 2025, https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-01/undp_full-report_eng_20231002-1.pdf
- UNESCAP. (2009). What is good governance? Erişim tarihi: 28 Eylül 2025, <https://www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf>
- UNFPA. (2014). Youth participation guide. Erişim tarihi: 17 Ekim 2025, https://www.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/youth_participation.pdf
- UNICEF. (2020). Adolescent participation policy brief. Erişim tarihi: 16 Ekim 2025, <https://www.unicef.org/eap/media/20736/file/Gender%20Policy%20Brief%20-%20Adolescent%20Participation.pdf>
- United Nations. (2010). Youth participation fact sheet. Erişim tarihi: 19 Ekim 2025, <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-participation.pdf>
- Van Büyükşehir Belediyesi. (t.y.). Resmi web sitesi. Erişim tarihi: 10 Ekim 2025, <https://www.van.bel.tr>
- Vymětal, P. (2007). Governance: Defining the concept. Working Papers Fakulty mezinárodních vztahů, 1, 5–16.
- Weiss, T. G. (2000). Governance, good governance and global governance: Conceptual and actual challenges. Third World Quarterly, 21(5), 795–814. <https://doi.org/10.1080/713701075>
- World Bank. (1989). Sub-Saharan Africa: From crisis to sustainable growth: A long-term perspective study. World Bank.



EKLER

EK 1- Genç Dostu Belediye Yönetişim Endeksi Gösterge Seti

Sıra	Gösterge	Süreç	İlke	Kaynak
1	Belediyenin misyonu-vizyonu kapsamında ve/ya ilke ve/ya değerlerinde gençler ile ilgili ifade yer alıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
2	Belediyenin Stratejik Planında gençler ile ilgili hedefler/ alt hedefler yer alıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
3	Belediyenin Stratejik Planında farklı toplumsal ve ekonomik arka plandan gençler ile ilgili hedefler/alt hedefler yer alıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
3.1.	1-2 Grup	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
3.2.	3-4 Grup	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
3.3.	5-7 Grup	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
4	Belediye stratejik plan hazırlık sürecinde gençlerin katılımını sağlıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
4.1.	Doğrudan katılım yöntemi	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
4.2.	Anket	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
4.3.	Danışma Kurulu/Çalıştay	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
5	Belediye stratejik plan hazırlık sürecinde gençlik alanında çalışan kuruluşların katılımını sağlıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
5.1.	Doğrudan katılım yöntemi	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması

5.2.	Anket	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
5.3.	Danışma Kurulu/Çalıştay	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
6	Belediye stratejik plan hazırlık sürecinde Gençlik Meclisinin (Kent Konseyi veya Belediyeye bağlı) veya Gençlik Danışma Kurulu, vb. yapıların katılımını sağlıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
6.1.	Doğrudan katılım yöntemi	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
6.2.	Anket	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
6.3.	Danışma Kurulu/Çalıştay	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
7	Belediyenin gençlik eylem planı / gençlik stratejisi / politika belgesi var.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması Gençlik Meclisi Raporları
8	Gençlik Meclisi/ Gençlik Danışma Kurulu, vb. yapılar Belediye / Belediye Meclisine öneri sunuyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması Gençlik Meclisi Raporları
9	Belediye gençlerin karar mekanizmalarına ilişkin katılım sağladığı alanları raporlarında paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması Gençlik Meclisi Raporları

Sıra	Gösterge	Süreç	İlke	Kaynak
10	Belediye gençlerin belediye karar alma mekanizmalarına katılımı ile ilgili farkındalık artırma ve/ya eğitim faaliyetleri ve etkinlikler (bilgi paylaşımı/ senaryo temelli atölye, simülasyonlar, vb.) yürütüyor.	Karar Alma Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması Gençlik Meclisi Raporları
11	Belediye gençler ile belediyede karar alma/ yürütmedeki kilit kişi/organlar ile diyalog kurulmasını destekleyen (çalıştay, forum, mahalle toplantıları, yapılandırılmış diyalog toplantısı, vb.) etkinlik düzenliyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi Web Taraması
12	Belediye stratejik plan ve bütçe süreçlerine nasıl katılım sağlanabileceği ile ilgili bilgi paylaşıyor / etkinlik düzenliyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi Belediye Meclisi / Kent Konseyi / Gençlik Meclisi Raporları
13	Belediyenin gençlerin katılımına olarak sağlayan dijital katılım sistemi (dijital katılım / referandum / önerge, vb sistem) var.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	2024 Yılı Faaliyet Raporu 2024 Yılı Meclis Raporları
14	Belediyenin misyonu-vizyonu kapsamında ve/ya ilke/ değerlerinde adillik ve/veya kapsayıcılık ilkesi/ifadesi yer alıyor.	Karar Alma Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Faaliyet Raporu Web Taraması
15	Stratejik planda gençlere yönelik politikalar ve hizmet sunumunda STK iş birliğine dair hedefler / alt hedefler yer alıyor.	Karar Alma Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Faaliyet Raporu Web Taraması
16	Stratejik planda gençlere ilişkin mevcut durum analizi (nüfus, sorunlar, ihtiyaçlar, talepler vb.) yapılıyor.	Karar Alma Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan ve 2024 Yılı Performans Programı
17	Belediye stratejik plan hazırlama sürecinde katılımcı listesini açıklıyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	İnternet Sitesi Web Taraması
18	Belediye gençlerin karar alma süreçlerine katılabileceği yöntemleri kamuya açık şekilde paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
19	Stratejik planda hazırlık yöntemine ve katılım süreçlerine ilişkin bilgiye yer veriliyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan

20	Gençlik meclisi gündemi internet sitesi üzerinden duyuruyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
21	Gençlik meclisi görüşmeleri internet üzerinden yayınlanıyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan Web Taraması
22	Gençlik meclisi kararları internet sitesinde paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	Web Taraması
23	Gençlik meclisi komisyonlarının tutanakları/raporları internet sitesinde paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
24	Gençlerin Belediye Başkanı ile doğrudan iletişim kanalları mevcut.	Karar Alma Süreçleri	Hesap verebilirlik	2024 Yılı Faaliyet Raporu
25	Belediye başkanın iletişim bilgileri belediyenin internet sitesinde paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Hesap verebilirlik	İnternet Sitesi
26	Gençlerin Belediye Başkanı ile internet üzerinden iletişim kurma imkânı mevcut.	Karar Alma Süreçleri	Hesap verebilirlik	İnternet Sitesi
27	Belediye meclis üyelerinin iletişim bilgileri belediyenin internet sitesinde paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Hesap verebilirlik	İnternet Sitesi
28	Belediye gençlerin katılımı ile elde edilen görüş, öneri veya talepleri nasıl değerlendirdiğine ilişkin bilgi paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Hesap verebilirlik	2024 Yılı Faaliyet Raporu
29	Belediyenin yıllık Performans Programında gençlik alanına ilişkin ölçülebilir performans hedefleri ve göstergelere yer alıyor.	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi
30	Stratejik planda genç insan kaynağı ve kapasitesini güçlendirmeye yönelik hedefler/alt hedefler yer alıyor.	Kaynak Tahsisi	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi
31	Stratejik planda paydaş ilişkilerinin yönetimine dair hedefler / alt hedefler yer alıyor.	Karar Alma Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi
32	Belediye karar alma sürecine katılım ile ilgili gençlere yönelik bilgilendirme faaliyetleri / iletişim çalışmaları yürütüyor.	Karar Alma Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	2024 Yılı Faaliyet Raporu
33	Belediye katılımcı bütçe uygulaması yürütüyor.	Kaynak Tahsisi	Temsiliyet ve Katılım	2024 Yılı Performans Programı

Sıra	Gösterge	Süreç	İlke	Kaynak
34	Bütçe hazırlık sürecine katkı sağlayan paydaş listesinde gençler/gençlik STK'ları/gençlere yönelik çalışma yürüten farklı paydaşlar yer alıyor.	Kaynak Tahsisi	Temsiliyet ve Katılım	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
35	Belediye gençlere yönelik toplam harcamayı paylaşıyor.	Kaynak Tahsisi	Hesap verebilirlik	2020-2024 Dönemi Stratejik Plan
36	Belediye farklı sosyal ve ekonomik arka plandan genç gruplarına (genç kadınlar, engeli olan gençler, kırsalda yaşayan gençler, vb.) yönelik harcama dağılımını paylaşıyor.	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Faaliyet Raporu Web Taraması
37	Belediye gençlerin desteklenmesine ve/veya katılımına yönelik kurulacak ve/veya hizmet veren yapılar ile ilgili harcama kalemini paylaşıyor.	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Faaliyet Raporu Web Taraması
37.1	Gençlik merkezi /gençlik ofisi/gençlik bilgilendirme merkezi	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Faaliyet Raporu Web Taraması
37.2	Girişimcilik merkezi / sosyal girişimcilik merkezi/ iş geliştirme merkezi /kuluçka merkezi, AR-GE merkezi, vb.	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Faaliyet Raporu 2024 Yılı Mali Durum ve Beklentiler Raporu
37.3	Teknoloji ve inovasyon alanında merkezler (Maker/STEM Atölyeleri, FabLab, Kodlama Merkezleri, vb.)	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Faaliyet Raporu 2024 Yılı Performans Programı
37.4	Mesleki eğitim / istihdam / kariyer merkezleri	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
37.5	Gençlik spor merkezleri	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
37.6	Gençlerin yararlanabileceği kültür/sanat merkezi	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu

37.7	Gençlerin yararlanabileceği çevre ve iklim ile ilişkili merkez	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
37.8	Öğrenciler için çalışma ortamı	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
37.9	Kütüphane hizmeti	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
37.10	Konaklama desteği	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
37.11	Sağlık / psikolojik danışmanlık/rehberlik merkezleri	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
37.12	Gençlik STK'ları/topluluklarının çalışma yürüttüğü merkezler	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
38	Belediye gençlerin desteklenmesine ve/veya güçlendirilmesine yönelik faaliyetler için ayırdığı kaynağı paylaşıyor.	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
38.1	Gençlere yönelik kişisel, mesleki gelişim ve girişimciliği destekleyen eğitim faaliyetleri ve istihdam destek çalışmaları	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu

Sıra	Gösterge	Süreç	İlke	Kaynak
38.2	Gençlere yönelik kültür/sanat faaliyetleri	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
38.3	Gençlere yönelik spor faaliyetleri	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
38.4	Gençlere yönelik sağlık ve/ya psikolojik destek alanında faaliyetler (genel sağlık, cinsel sağlık/üreme sağlığı/bağımlılık/psikolojik destek, vb.)	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
38.5	Genç girişimciler, sosyal girişimciler, öğrenci projeleri için destek	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
38.6	Gençler için gönüllülük faaliyetleri	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
38.7	Gençlik hakları ve gençlik katılımı alanında bilgilendirme, kapasite geliştirme faaliyetleri	Kaynak Tahsisi	Adillik ve Kapsayıcılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
39	Belediye gençlere yönelik sunduğu destekler ile ilgili ayrılan kaynakları paylaşıyor.	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
39.1	Eğitim-öğretim desteği (üniversiteye hazırlık, meslek kursları, yabancı dil)	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu

39.2	Burs ve eğitim yardımları	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
39.3	Gıda ve beslenme desteği	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
39.4	Barınma ve konaklama desteği	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
39.5	Ulaşım desteği	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
39.6	Giyim desteği	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
39.7	İnternet desteği	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
40	Belediye bünyesinde gençlere yönelik proje ve çalışmalar için kaynak geliştirmeden sorumlu proje birimi bulunuyor.	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
41	Belediye dış kaynaklardan faydalanarak gençlere yönelik proje veya çalışma yürütüyor.	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu

Sıra	Gösterge	Süreç	İlke	Kaynak
42	Belediyede çalışan genç insan kaynağı ve kapasitesini güçlendirmeye yönelik yaptığı harcamaları paylaşıyor.	Kaynak Tahsisi	Etkililik ve Verimlilik	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
43	Belediyenin gençlere yönelik gençlik araştırma raporu bulunuyor	Karar Alma Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	2024 Yılı Bütçe 2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
44	Belediyenin Gençlik Eylem Planı/Gençlik Stratejisi/Gençlik Politika Belgesi gençlik alanındaki paydaşlarla (gençler, gençlik meclisi, gençlik STK'ları, vb.) birlikte katılımcı olarak hazırlanıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi
45	Belediyenin Gençlik Eylem Planı/Gençlik Stratejisi/Gençlik Politika Belgesi uygulanma sonuçlarını yayınlıyor.	Karar Alma Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
46	Belediye sunacağı hizmetlere ilişkin gençlerin görüş ve önerilerini çeşitli yöntemlerle (anket, odak grup toplantısı, çalıştay, vb.) topluyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	2024 Yılı Performans Programı 2024 Yılı Faaliyet Raporu
47	Belediye sunacağı hizmetlere ilişkin gençlik meclisi ve gençlik STK'larından görüş ve önerileri çeşitli yöntemlerle (anket, odak grup toplantısı, çalıştay, vb.) topluyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi
48	Belediye sunacağı hizmetlere ilişkin gençlerden ve gençlik STK'larından aldığı görüş ve önerileri paylaşıyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi
49	Belediyenin gençler için güncel hizmet ve faaliyetleri bulunuyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi
50	Belediyenin farklı toplumsal ve ekonomik arka plandan gençler için güncel hizmet ve faaliyetleri bulunuyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
50.1	1-2 Grup	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu

50.2	3-4 Grup	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
50.3	5-7 Grup	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51	Belediye gençlerin desteklenmesine ve/veya katılımına yönelik hizmet veren fiziksel mekân ve yapılar sunuyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.1	Gençlik merkezi /gençlik ofisi/gençlik bilgilendirme merkezi	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.2	Girişimcilik merkezi / sosyal girişimcilik merkezi/ iş geliştirme merkezi /kuluçka merkezi, AR-GE merkezi, vb.	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.3	Teknoloji ve inovasyon alanında merkezler (Maker/STEM Atölyeleri, FabLab, Kodlama Merkezleri, vb.)	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.4	Mesleki eğitim / istihdam / kariyer merkezleri	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.5	Gençlik spor merkezleri	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.6	Gençlerin yararlanabileceği kültür/sanat merkezi	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.7	Gençlerin yararlanabileceği çevre ve iklim ile ilişkili merkez	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.8	Öğrenciler için çalışma ortamı	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.9	Kütüphane hizmeti	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.10	Konaklama alanları	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.11	Sağlık / psikolojik danışmanlık/rehberlik merkezleri	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
51.12	Gençlik STK'ları/topluluklarının çalışma yürüttüğü merkezler	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu

Sıra	Gösterge	Süreç	İlke	Kaynak
52	Belediye gençlerin desteklenmesine ve/veya güçlendirilmesine yönelik faaliyetler yürütüyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.1	Gençlere yönelik kişisel, mesleki gelişim ve girişimciliği destekleyen eğitim faaliyetleri ve istihdam destek çalışmaları	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.2	Gençlere yönelik kültür/sanat faaliyetleri	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.3	Gençlere yönelik spor faaliyetleri	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.4	Gençlere yönelik sağlık ve/ya psikolojik destek alanında faaliyetler (genel sağlık, cinsel sağlık/üreme sağlığı/bağımlılık/psikolojik destek, vb.)	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.5	Genç girişimciler, sosyal girişimciler, öğrenci projeleri için destek	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.6	Gençler için gönüllülük faaliyetleri	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.7	Gençlere yönelik staj	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
52.8	Gençlik hakları ve gençlik katılımı alanında bilgilendirme, kapasite geliştirme faaliyetleri	Hizmet Sunum Süreçleri	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
53	Belediye gençlere yönelik sunduğu destekler ile ilgili bilgi paylaşıyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
53.1	Eğitim-öğretim desteği (üniversiteye hazırlık, meslek kursları, yabancı dil)	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
53.2	Burs ve eğitim yardımları	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
53.3	Gıda ve beslenme desteği	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
53.4	Barınma ve konaklama desteği	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu

53.5	Ulaşım desteği	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
53.6	Giyim desteği	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
53.7	İnternet desteği	Hizmet Sunum Süreçleri	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
54	Belediye gençlere sunduğu hizmetleri ve yürüttüğü faaliyetleri veri temelli olarak raporluyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Hesap verebilirlik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
55	Belediye gençlere yönelik hizmetlere dair memnuniyet verisi (anketler, değerlendirmeler) paylaşıyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Hesap verebilirlik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
56	Belediye farklı paydaşlar ile (gençlik STK'ları, gençlik meclisi, topluluklar, özel sektör, kamu kurumları vb.) gençlere yönelik ortak projeler yürütüyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
57	Belediye hizmet ve faaliyetlerini planlama ve yürütme sürecinde gençlik STK'larını / gençlik meclisini dâhil ediyor (planlama toplantısı, paydaş toplantısı, vb.)	Hizmet Sunum Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
58	Belediyenin gençlere yönelik hizmet ve faaliyetlerden sorumlu müdürlüklerinin/birimlerinin görevleri hakkında internet sitesinde bilgi paylaşıyor.	Kurumsal Yapı	Şeffaflık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
59	Belediye gençlere yönelik hizmet ve faaliyetlere ilişkin memnuniyet, talep ve şikâyet verilerini (sayı ve/veya nitelik) paylaşıyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Şeffaflık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
60	Belediye gençlerden gelen şikâyetleri nasıl değerlendirdiğini ve bu şikâyetlere ilişkin çözüm süreçlerini açıklıyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Şeffaflık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
61	Belediye faaliyet raporunda, gençlere yönelik faaliyetlerinin gerçekleşme durumunu performans göstergeleri ile değerlendiriyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Hesap verebilirlik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
62	Stratejik plandaki gençlere yönelik hedeflerin gerçekleşme oranları faaliyet raporunda açıklanıyor.	Hizmet Sunum Süreçleri	Hesap verebilirlik	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
63	Belediye kent konseyi bulunuyor.	Kurumsal Yapı	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu

Sıra	Gösterge	Süreç	İlke	Kaynak
64	Belediye meclisinde genç meclis üye/leri var.	Kurumsal Yapı	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
65	Kent Konseyindeki gençlik yapılanması (meclis/ çalışma grubu/komisyon) düzenli faaliyet / toplantı raporlarını paylaşıyor.	Kurumsal Yapı	Şeffaflık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
66	Belediyeye bağlı gençlik yapılanması (gençlik meclisi/ gençlik danışma kurulu/gençlik konseyi) bulunuyor.	Kurumsal Yapı	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi
67	Belediyeye bağlı gençlik yapılanması (gençlik meclisi/ gençlik danışma kurulu/gençlik konseyi) düzenli faaliyet/toplantı raporlarını paylaşıyor.	Kurumsal Yapı	Şeffaflık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
68	Belediyeye bağlı gençlik yapılanması (gençlik meclisi/ gençlik danışma kurulu/gençlik konseyi) düzenli faaliyet/toplantı raporlarını paylaşıyor.	Kurumsal Yapı	Şeffaflık	İnternet Sitesi 2024 Yılı Faaliyet Raporu
69	Belediyede sivil toplum kuruluşları ile ilişkileri koordine eden bir birim bulunuyor.	Kurumsal Yapı	Temsiliyet ve Katılım	2024 Yılı Faaliyet Raporu
70	Belediye STK'lar/topluluklar ile periyodik istişare/ görüşme gerçekleştiriyor.	Kurumsal Yapı	Temsiliyet ve Katılım	2024 Yılı Faaliyet Raporu
71	Belediye, gençlerin katılımı için dijital imkân sunuyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi Web Taraması
71.1	İnternet sitesinde görüş/talep iletmek için imkân (alan, form vb.)	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi Web Taraması
71.2	Mobil uygulamada gençlere yönelik alan	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi Web Taraması
71.3	Aktif sosyal medya hesapları üzerinden gençler ile aktif etkileşim sağlanması	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi Web Taraması
72	Gençlerin belediye meclis üyeleri ile düzenli görüşebilme imkânı bulunuyor.	Karar Alma Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi Web Taraması
73	Belediye başkanı periyodik olarak gençlerle (forum, halk günü, diyalog toplantıları vb.) doğrudan görüşüyor.	Karar Alma Süreçleri	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi Web Taraması

74	Belediye başkanının gençlerle yaptığı görüşmelere dair bilgi (içeriği, katılımcılar, sonuçları vb.) paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Şeffaflık	İnternet Sitesi
75	Belediye, gençlik STK'ları/toplulukları ile gerçekleştirdiği istişare/görüşme sonuçlarını paylaşıyor.	Karar Alma Süreçleri	Temsiliyet ve Katılım	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
76	Belediyenin eşitlik ve/ya kapsayıcılık konusunda çalışan bir birimi mevcut.	Kurumsal Yapı	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
77	Belediyenin, hibe, fon ve kaynak geliştirme konusunda çalışan bir birimi mevcut.	Kurumsal Yapı	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
78	Belediyede genç çalışanlar üst yönetimde görev alıyor.	Kurumsal Yapı	Adillik ve Kapsayıcılık	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
79	Belediye gönüllülük hizmeti için kurumsal imkân sağlıyor.	Kurumsal Yapı	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
80	Belediye meclisinin farklı toplumsal ve ekonomik arka plandan gruplara yönelik ihtisas komisyonları var.	Kurumsal Yapı	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
81	Belediye meclisinin gençlik ile ilgili ihtisas komisyonu bulunuyor.	Kurumsal Yapı	Sorumluluk ve Duyarlılık	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
82	Belediyede gençlik alanında kurumlar arası koordinasyonu sağlayan bir birim/yapı (Gençlik Koordinasyon Birimi vb.) mevcut.	Kurumsal Yapı	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
83	Belediye bünyesinde gençler için çalışma yürüten gençlik daire başkanlığı/müdürlüğü/şube müdürlüğü bulunuyor.	Kurumsal Yapı	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu
84	Belediye personeline gençlik hakları ve gençlik katılımı alanında hizmet içi eğitim programı uygulanıyor.	Kurumsal Yapı	Etkililik ve Verimlilik	İnternet Sitesi Web Taraması 2024 Yılı Faaliyet Raporu





Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

akran
"anlam katı"

